

SELLYE TELEPÜLÉSTERV FEJLESZTÉSI TERV

MSB Fejlesztési Tanácsadó Zrt.

Jóváhagyó KT határozat száma:

2024. március

Megbízó:

Sellye Város Önkormányzat

A Fejlesztési tervet készítették:

MSB Fejlesztési Tanácsadó Zrt.

Vadász Krisztina

Papp Zsófia

Cseke Bence

Pásztor Zsanett

Madár Miklós

Muth Benedek

Kokas és Társa Kft.

Pap Zsuzsa

TARTALOM

1	Jövőkép.....	4
1.1	Sellye települési jövőkép.....	4
1.2	Sellye jövőkép a térségi szerepére vonatkozóan	6
2	Stratégia	7
2.1	Átfogó célok, stratégiai fejlesztési célok.....	7
2.2	Tematikus célok	12
2.3	Területi célok.....	14
2.4	A stratégia célrendszere.....	14
2.5	A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása	15
3	Cselekvési program	16
3.1	A Fejlesztési terv összhangja más stratégiákkal.....	16
3.1.1	Az Európai Unió által előrevetített stratégiai célok.....	16
3.1.2	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program	18
3.1.3	Baranya vármegyei klímastratégia 2017-2030	21
3.1.4	Önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programokhoz való illeszkedés.....	21
3.2	A megvalósítást szolgáló projekt típusok azonosítása	24
4	Részletes cselekvési program	26
4.1	A megvalósítást szolgáló beavatkozások	26
4.1.1	Kulcsprojektek	26
4.1.2	Hálózatos projektek.....	28
4.1.3	Akcióterületek lehatárolása és akcióterületi projektek.....	30
4.1.4	Egyéb projektek	38
4.1.5	A város vonzáskörzetére kihatással lévő fejlesztési elképzelések, projektjavaslatok	41
4.2	A beavatkozások, fejlesztések pénzügyi terve	42
4.3	A beavatkozások, fejlesztések ütemezése	47
4.4	Antiszegregációs program.....	50
4.4.1	Módszertani megközelítés.....	50
4.4.2	Sellye város problématerképe – demográfiai-társadalmi aspektusok	52
4.4.3	A szegregációs tendenciák kezelése – antiszegregációs célkitűzések	54
4.4.4	A városfejlesztés perspektivikus lehetőségei a városon belüli szegregációs folyamatok befolyásolásában.....	55

4.4.5	A szegregáció mérséklése, megszüntetése érdekében megfogalmazott intézkedés-javaslatok.....	55
4.5	A településfejlesztési akciók megvalósításának eszközei, szervezeti keretek és kompetenciák 57	
4.5.1	Híányzó stratégiai dokumentumok elkészítése	57
4.5.2	A vonzó és fenntartható város –szemléletmód-váltás	57
4.5.3	Szabályozási tevékenységek, eszközök.....	58
4.5.4	A Fejlesztési terv megvalósításának szervezeti keretei	58
5	Fejlesztési tervlap	60
6	Részletes fejlesztési tervlap.....	63
7	Monitoring.....	64
7.1	A monitoring rendszer általános ismertetése, feltételei	64
7.2	Sellye Fejlesztési tervének indikátorrendszere.....	65
7.3	Az értékelési folyamat.....	69
8	Mellékletek.....	71
8.1	Fejlesztési tervlap.....	71
8.2	Partnerség, kérdőívek, interjúk.....	73
8.2.1	Partnerség.....	73
8.2.2	Lakossági és szervezeti igényfelmérés.....	77
8.2.3	Mélyinterjúk	77
8.3	Főépítési záróvélemény és jóváhagyó határozat	79

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra:	Stratégiai célok és dimenziók.....	8
2. ábra:	A stratégia célrendszere.....	15
3. ábra:	Sellye Fejlesztési tervének összhangja a különböző szintű stratégiai dokumentumokkal	24
4. ábra:	A Sellyén lehatárolt fejlesztési akcióterületek áttekintő ábrázolása	31
5. ábra:	AT1 – Kastély és az egykori uradalmi birtok épületei akcióterület	32
6. ábra:	AT2 - Turizmus és rekreáció akcióterület.....	35

TÁBLÁZATJEGYZÉK

1. táblázat: Sellye térségi szerepe - kötött	6
2. táblázat: Sellye térségi szerepe - rugalmas	6
3. táblázat: A stratégiai tervezési dimenziók és a tematikus célok rendszerének összefoglaló ábrázolása	14
4. táblázat: Sellye Fejlesztési tervének összhangja az EU 2021-2027 stratégiával	17
5. táblázat: Beavatkozás típusok a tematikus célok szintjén.....	25
6. táblázat: Sellye kulcsprojektjei.....	27
7. táblázat: Sellye hálózatos projektjei.....	28
8. táblázat: AT1 lehatárolása és a kijelölés indoklása	32
9. táblázat: Az AT1 akcióterületen tervezett beavatkozások	33
10. táblázat: AT2 határai és a kijelölés indoklása.....	35
11. táblázat: Az AT2 akcióterületen tervezett beavatkozások	37
12. táblázat: Sellye egyéb projektjei	38
13. táblázat: Sellye kulcsprojektjeinek pénzügyi terve	42
14. táblázat: Sellye hálózatos projektjeinek pénzügyi terve	43
15. táblázat: Sellye akcióterületi projektjeinek pénzügyi terve	44
16. táblázat: Sellye egyéb projektjeinek pénzügyi terve	45
17. táblázat: A beavatkozások, fejlesztések összesített forrásigénye	47
18. táblázat: A beavatkozások, fejlesztések ütemezése (GANTT diagram).....	48
19. táblázat: A lakott lakások legfontosabb jellemzői Sellyén – a lakásokban lakó személyek száma .	53
20. táblázat: Akcióterületek és beavatkozások jelölése a Fejlesztési tervlapon - JELMAGYARÁZAT	60
21. táblázat: Sellye Fejlesztési tervének indikátorrendszere	66

1 JÖVŐKÉP

A stratégiaalkotás első mozzanata a jövőképalkotás, amelyet a jövőképet támogató stratégiai célrendszer kijelölése követ majd.

A vízió és az arra épülő célkitűzések biztosítják, hogy a célrendszer mögött felsorakoztatott eszközök és cselekvések Sellye és térsége fejlődését szolgálják, valamint élvezik a helyi szereplők támogatottságát. A jövőkép szükségszerűen igazodik a város sajátosságaihoz (megalapozó vizsgálat, helyzetfeltárás), a külső kihívások által generált fejlődési trendekhez és azokhoz a referenciadokumentumokhoz, amelyek a területfejlesztés külső feltételrendszerét adják (uniós, nemzeti, térségi, ágazati fejlesztési dokumentumok, szabályozási környezet).

A jövőkép definiálásával azt az irányt jelöli ki a város, hogy a komplex városi funkciók, szolgáltatások, jellemzők és sajátosságok köréből melyek lesznek a hangsúlyosak, melyek élveznek prioritást a hosszú távú városfejlesztési horizonton.

A jövőkép - a Fejlesztési terv végrehajtásában szereplők mindegyike számára - integráltan és egyértelműen szemlélteti a reális településfejlesztési célok megvalósításával létrejövő azon jobb, élhetőbb jövőbeli állapotot, amely érdekében a településfejlesztési terv készül. A jövőkép meghatározza a legfőbb településfejlesztési elveket, az ezeken alapuló távlati fejlesztési szándékokat, a környezeti és társadalmi felelősséget a település társadalmi, gazdasági, táji, természeti és az épített környezetének és térségi szerepének tekintetében.

1.1 Sellye települési jövőképe

A város víziójának, jövőképeének meghatározása 2030-ig terjedő középtávra, figyelembe véve a jelenleg még hatályos, bár 2005-ös elfogadását tekintve meglehetősen régi Településfejlesztési koncepcióban megfogalmazottakat.

Sellye legutolsó ízben 2018-ban módosított Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS), melyet jelen Fejlesztési terv hivatott felváltani - a településfejlesztési koncepcióval és az Európa 2020 stratégiával összhangban - Sellye város 2023-ig elérni kívánt fejlesztési céljait határozta meg.

Sellye város településfejlesztési koncepciója 2004-2005-ben készült. A koncepciót a Képviselő-testület 45/2005. (III. 30.) számú KT. határozatával fogadta el. A koncepció pozícionálja a várost a hazai városrendszerben, megfogalmazza Sellye jövőképét és ennek elérése érdekében kijelöli a fő fejlesztési irányokat.

Az ITS a koncepció helyzetértékelő fejezetében található SWOT-analízisben rögzített erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket és veszélyeket - a 2014-2015-ös készítésekor - még teljes mértékben aktuálisnak ítélte meg. Megállapította továbbá, hogy „a hatályos településfejlesztési koncepció célkitűzései kivétel nélkül ma is megállják a helyüket, korrekt alapját képezhetik a 2015-2023 időszakra készülő Integrált Településfejlesztési Stratégiának”.

Mindettől függetlenül a 2018-as ITS néhány, a koncepcióban kifejtett célokat és irányokat összegző kiegészítésre tett javaslatot. Az összegzés a koncepció tartalmának megváltoztatása nélkül, abból leszűrve fogalmazta meg a város jövőképéből következő átfogó és részcélokat. Az így keletkezett, igencsak ambiciózus jövőkép - amit egyébként az ITS hosszú távú városfejlesztési alapcélnak hívott - nem tudott maradéktalanul megvalósulni 2023-ig.

Olyan komoly feladatokat és irányokat szabott meg a városnak, melyek a piaci-gazdasági-politikai környezet közelmúltban tapasztalt negatív hatásai, válságai nélkül is túl nagy vállalásnak bizonyultak volna.

Jelen Fejlesztési tervben nem elvetjük, csupán „finomhangoljuk” a város korábbi jövőképét, szem előtt tartva azt az elmúlt 20-30 évben keveset változott fő irányvonalat (**vezérfonal**), mely szerint **Sellye alapvető célja a negatívan értelmezett periférikus helyzetből való kimozdulás és egy vonzó, megtartó, gazdaságilag prosperáló, erős térségi szerepkörrel rendelkező járásközponttá fejlődés kell, hogy legyen.**

A korábbi stratégiai szintű dokumentumokban megalkotott jövőképek döntően relevánsak ma is a város kívánt fejlődése tekintetében, ugyanakkor a jövőkép újrafogalmazása szükséges annak érdekében, hogy a mai településfejlesztési elvárásoknak és a város jelenlegi igényeinek megfeleljen.

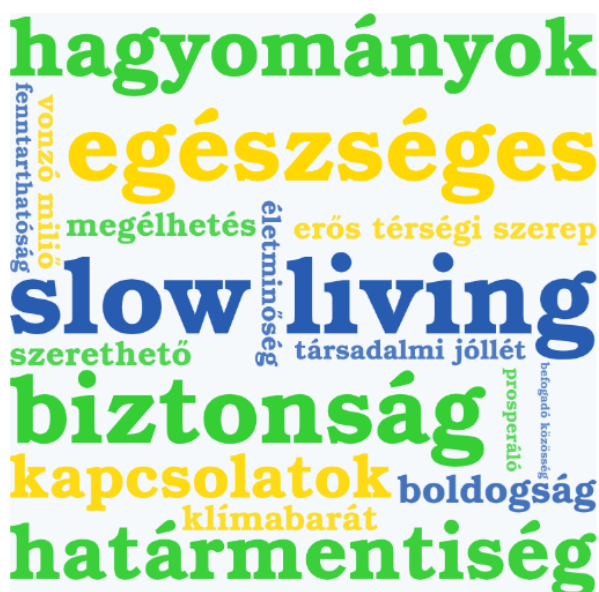
A város mottója, vezérképe

A jövőképpalkotást megelőzte a város mottójának, vezérképének megfogalmazása, mely röviden, tömören kifejezi Sellye értékét, helyzetét, ami miatt vonzó lehet a helyiek illetve a város iránt érdeklődők számára:

Mottó, vezérkép	Sellye – a periféria adta előnyökre és lehetőségekre építő kisváros A periféria nem hátrány, legtöbbször csupán egy földrajzi megközelítés.
----------------------------	---

Sellye új jövőképe

SELLEYE JÖVŐKÉPE
Sellye egy adottságaira és hagyományaira építő, kapcsolatait ápoló, szerethető, egészséges környezettel rendelkező határmenti kisváros, amelynek szolgáltatási, környezeti és kulturális miliője és befogadó közössége kellemes lakóhelyi feltételeket teremt, illetve vonzó a látogatók számára. Erős központi szerepkörrel bíró járásszékhelyként támogatja aprófalvas térségi környezetét. Sellye olyan város, ahol bárki számára megvalósítható a „slow living”, azaz lassú – és egészséges, fenntartható, klímabarát - életmód, elérhetőek a társadalmi jóllét (megélhetés, életminőség, biztonság, boldogság) feltételei.

1.2 Sellye jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan

E fejezetben bemutatásra kerül a 2030-ig terjedő időszakra vonatkozóan az 1.1 pontban meghatározott vízió további bontása és elemzése a térségi szerepkörre vonatkozóan.

Sellye mindig is központi szerepet töltött be a térségben, korábban az Ormánságban, ahol 52 település központjaként funkcionált, később a kistérségben (majd járásban), 30-35 települést érintő vonzáskörzetben. A térségi szerepet az egyes települési funkciók mentén a megalapozó vizsgálat 1.1.3 fejezete részletezi. Ezen szerepeket a város hosszútávon megtartandónak és megerősítendőnek ítéli, az alábbiak szerint:

KÖTÖTT szerepek:

1. táblázat: Sellye térségi szerepe - kötött

Tényező	Sellye szerepe
közigazgatási egység	járásszékhely
közös önkormányzati hivatal léte	közös önkormányzati hivatal központja
kormányhivatali elérhetőség	kormányablak

RUGALMAS szerepek:

2. táblázat: Sellye térségi szerepe - rugalmas

Tényező	Sellye szerepe
foglalkoztatás	gazdaság-szervező erővel bíró vonzásközpont
funkcionális	szolgáltató központ (nevelés, általános- és középiskolai oktatás)
	szolgáltatói hálózati központ (egészségügyi alap- és szakellátás, szociális ellátás, család- és gyermekvédelem)
fejlesztési cél alapú	a térségi fejlesztéseket koordináló, gesztor szerepet vállaló önkormányzat
kiszolgáló	kultúra, művelődés, civil közösségek, vallás, jogi- és igazgatási szolgáltatás, kereskedelem, vendéglátás, pénzügyi szolgáltatások, közlekedés, közmű-szolgáltatás, sport-szabadidő- és rekreáció, turizmus, tűzoltóság, rendőrség, polgárőrség, egyéb szolgáltatások (pl. autószerelő, TÜZÉP, szépségipar, stb.)

Sellye kiemelt célja térségi szerepkörének megtartása és megerősítése, ezen belül elsősorban az elérhetőség javítása, a gazdaság- és szolgáltatásfejlesztés, valamint a nemzetközi kapcsolatok erősítése.

2 STRATÉGIA

A stratégiában történik - a jövőkép megvalósítása érdekében -

- a) a rövid, közép- és hosszú távú területi, tematikus és ágazati fejlesztési céloknak,
- b) a településfejlesztési célok rendszerének és a célok összefüggései vázlatának,
- c) az integrált és tematikus beavatkozási területeknek és
- d) az épített és természeti örökség védelme követelményeinek

meghatározása, figyelembe véve a gazdasági szereplők települést érintő terveit és törekvéseit, valamint a helyi társadalom szükségleteit. A fejlesztési célokhoz fejlesztési céladatok és fejlesztési akcióterületek kerülnek meghatározásra.

2.1 Átfogó célok, stratégiai fejlesztési célok

A város jövőképéből levezethető hosszútávú, stratégiai szintű céljainak meghatározása mellett a célok meghatározása és ábrázolása a 2030-ig terjedő időtávra, azaz középtávra történik. A stratégiai célok meghatározása a jövőképen alapszik. Miközben a vízió egy stabil célállapotot rögzít, a stratégiai célrendszer dinamikus, egyértelmű üzeneteket fogalmaz meg és kellő rugalmasságot biztosító tematikus (rész)célokra bontja a jövőképhez vezető beavatkozásokat.

Jövőkép

„Sellye egy adottságaira és hagyományaira építő, kapcsolatait ápoló, szerethető, egészséges környezettel rendelkező határmenti kisváros, amelynek szolgáltatási, környezeti és kulturális miliője és befogadó közössége kellemes lakóhelyi feltételeket teremt, illetve vonzó a látogatók számára. Erős központi szerepkörrel bíró járásszékhelyként támogatja aprófalvas térségi környezetét. Sellye olyan város, ahol bárki számára megvalósítható a „slow living”, azaz lassú – és egészséges, fenntartható, klímabarát - életmód, elérhetőek a társadalmi jóllét (megélhetés, életminőség, biztonság, boldogság) feltételei.”

Sellye város jövőképében négy hosszútávú (átfogó) stratégiai cél fogalmazódik meg.

Stratégiai célok

S1 Erős térségi szerepkörrel rendelkező járásközpont

Sellye térségi szerepének és kapcsolatainak megőrzésére és megerősítésére, a városkörnyékre, vonzáskörzetre, a településközi együttműködésre vonatkozó fejlesztési cél.

S2 Megtartó, élhető, szolidáris, erős identitással rendelkező határmenti kisváros

A város társadalmát, megtartó képességét, épített környezetét, közszolgáltatásait érintő kérdésekre fogalmaz meg fejlesztési irányokat.

S3 Környezettudatos, klímabarát település

A természeti és városi környezet védelmét és fenntartható, klímabarát hasznosítását szem előtt tartó fejlesztési célok csoportja.

S4 Gazdaságilag prosperáló település

A megélhetéssel, a munkahelyteremtéssel kapcsolatos gazdaságfejlesztési célokat tartalmazza.

A fenti S1-S4 stratégiai célok azonosíthatóak egy-egy stratégiai tervezési dimenzióként is, ezt szemlélteti a következő ábra:

1. ábra: Stratégiai célok és dimenziók

HOSSZÚTÁVÚ STRATÉGIAI CÉLOK	S1 Erős térségi szerepkörrel rendelkező járasközpont	S2 Megtartó, élhető, szolidáris, erős identitással rendelkező határmenti kisváros	S3 Környezettudatos, klímabarát település	S4 Gazdaságilag prosperáló település
DIMENZIÓK	1. TÉRSÉGI SZEREP	2. TÁRSADALOM	3. KÖRNYEZET	4. GAZDASÁG

Horizontális célok

A Fejlesztési tervben szereplő fejlesztési célterületeken átívelnek a horizontális célok, vagyis az egyes beavatkozásoknak közvetlen céljaik mellett az egész társadalom számára fontos (horizontális) célok terén is eredményt kell felmutatniuk, vagy legalábbis bizonyítani kell, hogy ahol lehetett, ott megpróbálták érvényesíteni ezeket a szempontokat.

A horizontális célkitűzések közös ismérvei:

- nem választhatók, azaz nem elhagyhatók, mindenhol - ahol csak lehetséges - érvényesíteni kell azokat;
- nem járulékos elemek, azaz a célrendszerben nem egy újabb felsorolt célként jelennek meg, hanem minden egyes célban integráltak;
- a fejlesztési folyamat minden szintjén és minden szereplő által teljesíteni szükséges.

A Fejlesztési terv horizontális célkitűzései:

- esélyegyenlőség érvényesítése;
- digitális átállás, okos város alrendszerek alkalmazása;
- fenntarthatóság és reziliencia.

ESÉLYEGYENLŐSÉG ÉRVÉNYESÍTÉSE

Az Európai Unió egyik hangsúlyos alapelve a nők és férfiak közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód szükségessége. A nemi alapú diszkrimináció tilalmát és a nemek közötti egyenlőség előmozdításának célját az Európai Unióról Szóló Szerződés (EUSZ) 2. és 3. cikke, az EUMSZ 8. cikke, valamint az Alapjogi Charta 21. cikke is tartalmazza. Ezen túlmenően az esélyegyenlőség elősegítésének célja jellemzően a hátrányos megkülönböztetésből – mely alapulhat nemi, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékonyságon, életkoron vagy szexuális irányultságon - fakadó hátrányok társadalmi szintű csökkentése, az érintett emberek társadalmi-gazdasági aktivitásának, részvételének növelése, a társadalmi szintű esélyteremtés.

További kiemelt cél a szegénység, a társadalmi kirekesztettség és a szegregáció csökkentése, a szociális és területi kohézió, a társadalmi befogadás növelése, az esélytudatosság, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű népesség társadalmi, gazdasági felemelkedésének és beilleszkedésének előmozdítása.

Az egyes beavatkozások, projektek tervezése, megvalósítása, fenntartása során figyelemmel kell lenni Sellye Helyi Esélyegyenlőségi Programjában megfogalmazott Intézkedési Tervben foglaltakra (HEP IT).

DIGITÁLIS ÁTÁLLÁS, OKOS VÁROS ALRENDSZEREK ALKALMAZÁSA

A stratégia célrendszerének horizontális szempontjaként megfogalmazásra került egy fontos és a XXI. században figyelmen kívül nem hagyható cél is, mely a város digitalizációs céljait fogalmazza meg általánosságban, az átfogó célok szintjén. Ez azt jelenti, hogy a digitális város célok pontos meghatározása minden esetben az egyes részcélok/beavatkozások szintjén kell, hogy megtörténjen és akkor, amikor a beavatkozásokhoz köthető projektek megvalósítása realizálódni látszik, hiszen a digitalizáció szintjén fél-egy év is nagyon sok változást, technikai és felkészültségbeli fejlődést hozhat.

Tehát a jövőben minden esetben vizsgálendő, hogy az adott beavatkozást érintően mennyire felkészült a város/a projektgazda/a leendő használó a digitalizációra, milyen szintű a kiindulási felkészültség és mennyire alkalmazható valamely okos város megoldás/technológia, továbbá hogy az mennyire támogatja/ esetleg gátolja az adott fejlesztést, a későbbi működtetést, fenntartást, stb. Fontos, hogy a város mindig megtalálja az adott cél/részcél/beavatkozás és a horizontális cél keresztmetszetét és választ találjon arra a kérdésre, hogy milyen fő városfejlesztési célokat lehet támogatni a digitális fejlesztési célok helyes kijelölésével.

A digitális technológia alkalmazása által okozott változás (**digitális átállás**) a városok minden működési területén jelentkezhet. A városok digitális átállásának végső célja a város működtetésének, fenntartásának hatékonyságnövelése (adatalapú feladatszervezés és erőforrásgazdálkodás bevezetésével) elsősorban a helyi lakosság elégedettségének, életminőségének, jóllétének növelése érdekében.

Digitális átállás a városokban: „A digitális egységes piaci stratégia három szakpolitikai területet fog át, melyek a következők:

- a digitális áruk és szolgáltatások elérhetőbbé tétele az interneten,
- a digitális hálózatok és szolgáltatások térnyerését elősegítő feltételek megteremtése,
- a digitalizációban rejlő növekedési lehetőségek kiaknázása.

Az uniós városfejlesztési menetrend céljait szolgáló, digitális átállással foglalkozó partnerség keretében az uniós országok és városok az Európai Bizottsággal karöltve **a közszolgáltatások hatékonyabbá tételén és a digitális átállással kapcsolatos ismeretek és tapasztalatok megosztásának javításán dolgoznak.**”¹

Az okos város és a digitális város fogalmi rendszere nem teljesen egyező – az okos város a technológiai megoldások alkalmazásának humán oldalát és beágyazottságát erősíti, azaz valamivel komplexebben értelmezett rendszer. Az okos városok a digitális technológiai megoldásokat a városi környezet menedzsmentjének és hatékonyságának fejlesztésére használják.²

Az **okos város** olyan város, amely a természeti és az épített környezetét, a digitális infrastruktúráját, valamint a települési szolgáltatások minőségét és gazdasági hatékonyságát korszerű és innovatív információtechnológiák alkalmazásával, fenntartható módon, a lakosság fokozott bevonásával fejleszti.

¹ https://ec.europa.eu/info/eu-regional-and-urban-development/topics/cities-and-urban-development/priority-themes-eu-cities/digital-transition-cities_hu

² https://ec.europa.eu/info/eu-regional-and-urban-development/topics/cities-and-urban-development/city-initiatives/smart-cities_en

Az okos város alrendszerek (tematikus területek):

1. okos kormányzás
2. okos mobilitás
3. okos emberek
4. okos gazdaság
5. okos környezet
6. okos életkörülmények (humán szolgáltatások)

Az okos város megoldások csak akkor hasznosak, ha **valós problémára adnak választ**, azaz nem szükségszerűen minden működési területen kell törekedni az azonnali okos átállásra. Fontos felmérni a **kiindulási felkészültséget** és a **már működő megoldásokat** és ehhez képest megfogalmazni a digitalizációs célt, tevékenységet.

A 2021-ben közzétett *Fenntartható Városfejlesztési Stratégia* készítését támogató módszertani útmutató³ ide vonatkozó fejezete szerint a városi önkormányzatok ugyanúgy lehetnek innovátorok, mint a privát szektor tagjai, így a digitális fejlesztési célokat is egyedi módon képesek meghatározni.

A hazai városok felkészültség alapján az alábbi kategóriákba sorolhatók:

- városok (főleg MJV-K), ahol készült okos város koncepció/stratégia, kijelölésre kerültek a digitális fejlesztési célok. Megvalósításra került egy-egy működési alrendszer digitalizációja (pl. közösségi közlekedés, forgalomszervezés, energetikai jellegű fejlesztések, közvilágítás), elindult a városüzemeltetési platformok működtetése, készültek saját adatbázison alapuló városi mobil applikációk. A nagyobb fejlesztéseket olyan források támogatták, mint az Urban Innovative Actions program, a Norvég Alap stb., vagy a városok egyedi megállapodásokat kötöttek a szolgáltatókkal, de saját források is megjelennek ezekben a fejlesztésekben,
- valamilyen külső motivációra stratégiával rendelkező, de konkrét fejlesztéseket csak pilot projektként végrehajtó települések (ezek nem szükségszerűen MJV méretű települések),
- konkrét, esetenként rendszerszintű fejlesztésekkel rendelkező, de stratégiai háttérrel nem feltétlen bíró városok, ahol a piaci cégekkel történő együttműködés az alkalmazott üzleti modell alapja,
- a lakosság szemléletformálását, nem rendszer szintű kényelmi kiszolgálását (adott városi pontokhoz köthető nyílt wifi, okos padok, okos gyalogátkelő, választható modulokkal működtethető kész városi mobil applikációk) szolgáló megoldásokat alkalmazó városok. Ezekben az estékben többnyire a városok saját fejlesztési forrásai, a TOP zöld város felhívás, a TOP CLLD forrás volt a finanszírozó,
- a városok nem rendelkeznek sem tervekkel sem konkrét megoldásokkal, ugyanakkor a központi adminisztrációs felületet (ASP) már alkalmazza az önkormányzat.

Sellye e tekintetben az utolsó előtti kategóriába esik: ASP rendszert alkalmaz az Önkormányzat, közterületi okos fejlesztéseket már hajtott végre a város (térfelügyelő kamerarendszer, közterületi okos padok) és több jelenleg futó projekt (TOP_PLUSZ-1.2.1-21 Élhető település projektek) is tartalmaznak ilyen jellegű fejlesztéseket.

³ <https://www.palyazat.gov.hu/top-plusz-131-21>

FENNTARTHATÓSÁG, REZILIENCIA

A környezet és természet védelme, az éghajlatváltozás mérséklése - az esélyegyenlőséghez hasonlóan - alapelveként van megfogalmazva az Európai Unió tagországai számára. Az alapelveket az EUMSZ 11. cikke, a fenntartható fejlődés elve⁴, a Párizsi Megállapodás⁵ és a „ne okozz jelentős kárt” célkitűzés határozza meg.

„Ne okozz jelentős kárt” elv: a beavatkozás/fejlesztés nem sérti jelentősen az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelet 9. cikkben meghatározott egyik környezeti célkitűzést (az éghajlatváltozás mérséklése; az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás; a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme; a körforgásos gazdaságra való átállás; a szennyezés megelőzése és csökkentése; a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása) sem, azaz nem eredményez jelentős környezeti kárt.

A **fenntarthatóság** komplex fogalom, amely alapvetően a szinten tartáson túlmutató, a hosszabb távon is hatékony működésre való alkalmasságot, felkészültséget jelent. A város komplexitásából adódóan a városfejlesztés kapcsán beszélünk ökológiai, társadalmi, gazdasági-pénzügyi, technológiai fenntarthatóságról, amelyek biztosításához eltérő, mégis egymást kölcsönösen figyelembe vevő eszközrendszerre és fejlesztésekre van szükség.

A reziliencia, mint a komplex (térbeli) rendszerek sajátossága: Az adaptív reziliencia olyan képességre utal, amelynek révén a rendszer külső behatásokra megváltozik, avagy a megváltozott külső körülményekhez adaptálódik. A reziliens város esetében kiemelkedik a település azon képessége, amelynek köszönhetően a rendszer a külső negatív hatásoknak ellenáll (abszorpciós képesség), a külső behatásokra megváltozik (transzformációs képesség), avagy a megváltozott külső körülményekhez adaptálódik (adaptációs képesség). A reziliens város rugalmasan alkalmazkodik a begyűrűző, akár sokk-szerűen megjelenő változásokra és azokat követően képes viszonylag rövid idő alatt újra működőképessé válni vagy új pályára állni. Ilyen pl. a katasztrófákkal szembeni ellenálló képesség biztosítása és a kockázat megelőzése és kezelése.

Városaink egy állandó kihívásokkal, változásokkal jellemzett külső-belső gazdasági-társadalmi és környezeti keretben működnek, mely a rugalmas alkalmazkodóképesség (reziliencia) követelményét vetítik előre. A városoknak, önkormányzatoknak fokozott figyelmet kell fordítaniuk arra, hogy fel legyenek készülve mind intézményi, mind finanszírozási, mind további eszközökkel a külső környezeti, gazdasági, társadalmi folyamatok hatásainak városi működésbe való beépítésére, negatív folyamatok esetén azok semlegesítésére vagy ellensúlyozására. Éppen ezért kiemelten fontos, hogy az adott település részletesen ismerje saját helyzetének sajátosságait, mely lehetőséget teremthet számára a fejlesztések szakszerű megtervezéséhez, a célok helyes meghatározásához.

⁴ Az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlődési céljai: <https://www.ksh.hu/sdg>

⁵ Az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye keretében, a részes felek 21. konferenciáját követően elfogadott, az éghajlatváltozásról szóló 2015-ös Párizsi Megállapodás: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1600050.TV>

2.2 Tematikus célok

Az előző pontban megfogalmazott négy stratégiai cél kijelöli Sellye legfontosabb társadalmi, gazdasági és környezeti kihívásaira adott válaszait. Ezeket a megalapozó vizsgálatban feltárt problémákra reagáló középtávú (2030-ig elérendő) tematikus (rész)célok formájában fogalmaztunk meg, az alábbiak szerint:

1. TÉRSÉGI SZEREP S1 Erős térségi szerepkörrel rendelkező járásközpont

Sellye perifériális földrajzi elhelyezkedése, relatíve nehéz megközelíthetősége, a közlekedési infrastruktúra kedvezőtlen állapota (az infrastruktúra-fejlesztésre felhasználható források szűkössége), a határátkelő hiánya, a járás aprófalvas településszerkezete és komplex programmal segítő hátrányos helyzete olyan adottságok, külső tényezők, melyekre magasabb szintű támogatás és együttműködés nélkül egymagában a város nem tud megoldást kínálni.

Sellye járásközpont státusza ellenére nem tud gazdasági/társadalmi decentrum szerepet betölteni, népességmegtartó ereje gyenge, térségi és határon átnyúló kooperációs intenzitása alacsony. Ezen belső tényezők esetén azonban törekedni képes térségi szerepének és kapcsolatainak megőrzésére és megerősítésére, fókuszálni a városkörnyékre, vonzáskörzetre, a településközi együttműködésekre.

A feltárt külső és belső problémák megoldására, kezelésére az alábbi tematikus célok adhatnak választ:

- T1 - A város és a térség elérhetőségének javítása
- T2 - Térségi jelentőségű szolgáltatások erősítése
- T3 - Gazdaság és foglalkoztatás terén a térségi jelentőségű meghatározó szerep erősítése
- T4 - Hazai és nemzetközi kapcsolatok fejlesztése

2. TÁRSADALOM S2 Megtartó, élhető, szolidáris, erős identitással rendelkező határmenti kisváros

A Sellyén feltárt, a helyi társadalmat érintő problémakörbe tartozik a demográfiai hanyatlás, permanens népességvesztés, drasztikus elöregedés, a helyben történő érvényesülés és egzisztenciaépítés szűkös lehetőségei, az alacsony szintű helyi identitástudat, a kevés vonzó települési szolgáltatás, a társadalmi leszakadás erősödése, az alacsony presztízsű foglalkoztatás és az inaktív/tartós munkanélküliek sikertelen munkaerőpiaci reintegrációja (strukturális munkaerőhiány), valamint a településen elérhető szűkkörű kereskedelmi szolgáltatási paletta (negatív hatás az életminőségre). A városban több helyen elavult műszaki állapotúak és funkcióhiányosak a közterek, utak, járdák, hiányzik a karakteres, esztétikus városkép.

A város társadalmát, megtartó képességét, épített környezetét, közszolgáltatásait érintő kérdésekre és problémákra válaszként az alábbi tematikus célokat fogalmaztuk meg:

- T5 - Esztétikus városkép erősítése, közterek funkcióinak és fenntarthatóságának fejlesztése
- T6 - Közszolgáltató intézmények és szolgáltatások fejlesztése
- T7 - Rekreációs célú fejlesztések
- T8 - Társadalmi jóllét, emberi kapcsolatok erősítése

3. KÖRNYEZET S3 Környezettudatos, klímabarát település

Sellye periférikus földrajzi elhelyezkedése, a térség sok éven át tartó, a fejlődést visszatartó „kijelölt határsáv” státusza elősegítette a természeti környezet eredeti és háborítatlan állapotának megőrzését, a természet- és környezetromboló tevékenységek távolmaradását. Ennek előnyét, a természeti környezet pl. rekreációs célú kihasználását azonban egyelőre nem tudta megfelelő mértékben és hozadékkal kihasználni sem a város, sem a térség. Emellett a klímaváltozás kedvezőtlen hatásai (növekvő környezeti sérülékenység, fokozódó sokkhatások, invazív fajok térnyerése) itt is érezhetőek. Nem teljeskörűen megoldott a csapadékíz elvezetés, sem a szennyvízcsatorna hálózat kiépítettsége, ennek környezetkárosító hatásai érezhetőek. A térségben kiaknázatlan termálfőzék van. Az egyéb megújuló energiák hasznosítása alacsony szintű, a város energiafüggősége és kiszolgáltatottsága magas. A legnagyobb üvegházhatású gáz (ÜHG) kibocsátást a szigeteletlen és korszerűtlen fűtéssel rendelkező lakóépületek, valamint a közlekedés okozza.

A fenti problémákra reagáló, a természeti és városi környezet védelmét és fenntartható, klímabarát hasznosítását szem előtt tartó fejlesztési célok az alábbiak:

- T9 - Zöldterületek és a természeti környezeti elemek fenntartható és klímatudatos fejlesztése
- T10 - Energiahatékonyság és energiafüggetlenség (épületek energiahatékonyságának növelése + megújuló energiaforrások fokozott felhasználása)
- T11 - Zöld és kék infrastruktúra fejlesztése
- T12 - Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés

4. GAZDASÁG S4 Gazdaságilag prosperáló település

Sellye jelenlegi gazdasági teljesítményét az alábbiak jellemzik: szűk és relatíve tőkeszegény vállalati bázis, alacsony hozzáadott értéket termelő gazdaság, munkaerőpiaci anomália (markáns eltérések a keresleti és kínálati tényezők között, strukturális munkaerőhiány), gyenge turisztikai profil és szolgáltatások. Mindezt tovább nehezíti az önkormányzati források szűkössége (kedvezőtlen saját forrásfelhasználási körülmények), az alulhasznosított ingatlanállomány (kastély, strandfürdő, ipari park, barnamezős területek, üres üzlethelyiségek).

A megoldás irányába mutató, a megélhetéssel és a munkahelyteremtéssel kapcsolatos gazdaságfejlesztési célok az alábbiak lehetnek:

- T13 - Helyi gazdaság fejlesztése, foglalkoztatás ösztönzése
- T14 - Barnamezős területek hasznosítása, befektetésre alkalmas területek kialakítása
- T15 - Fenntartható turizmusfejlesztés, Sellye és a térség turisztikai látogatottságának növelése

A tematikus célok rendszerét az alábbi táblázat szemlélteti:

3. táblázat: A stratégiai tervezési dimenziók és a tematikus célok rendszerének összefoglaló ábrázolása

Dimenziók	Tematikus (rész)célok
1. TÉRSÉGI SZEREP	T1 - A város és a térség elérhetőségének javítása
	T2 - Térségi jelentőségű szolgáltatások erősítése
	T3 - Gazdaság és foglalkoztatás terén a térségi jelentőségű meghatározó szerep erősítése
	T4 - Hazai és nemzetközi kapcsolatok fejlesztése
2. TÁRSADALOM	T5 - Esztétikus városkép erősítése, közterek funkcióinak és fenntarthatóságának fejlesztése
	T6 - Közszolgáltató intézmények és szolgáltatások fejlesztése
	T7 - Rekreációs célú fejlesztések
	T8 - Társadalmi jóllét, emberi kapcsolatok erősítése
3. KÖRNYEZET	T9 - Zöldterületek és a természeti környezeti elemek fenntartható és klímatudatos fejlesztése
	T10 - Energiahatékonyság és energiafüggetlenség (épületek energiahatékonyságának növelése + megújuló energiaforrások fokozott felhasználása)
	T11 - Zöld és kék infrastruktúra fejlesztése
	T12 - Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés
4. GAZDASÁG	T13 - Helyi gazdaság fejlesztése, foglalkoztatás ösztönzése
	T14 - Barnamezős területek hasznosítása, befektetésre alkalmas területek kialakítása
	T15 - Fenntartható turizmusfejlesztés, Sellye és a térség turisztikai látogatottságának növelése

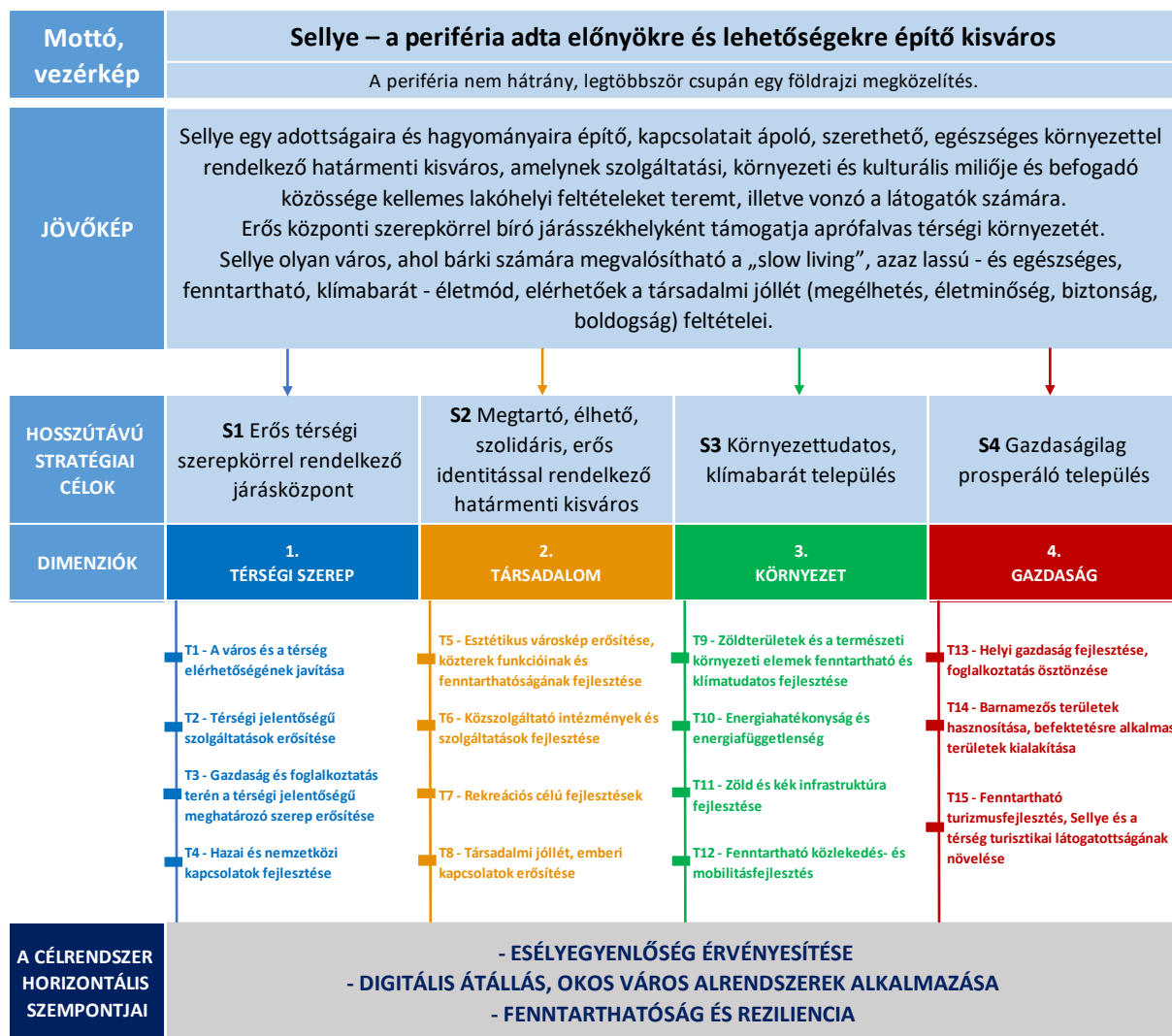
2.3 Területi célok

Sellye Város Önkormányzat a Településterv készítése során - a település viszonylag homogén szerkezete és kis mérete miatt - önállóan kezelendő városrészeket nem határozott meg, így területi célok megfogalmazása nem releváns.

2.4 A stratégia célrendszere

Az alábbi ábra célhierarchiába rendezve mutatja be Sellye újonnan megalkotott jövőképét, az abból kiemelésre kerülő hosszútávú (átfogó) stratégiai célokat és a hozzájuk kapcsolt tematikus célokat, továbbá a stratégia egészét horizontálisan átszövő célokat:

2. ábra: A stratégia célrendszere

2.5 A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

Sellyén önállóan kezelendő városrészek nem kerültek kijelölésre, így a tematikus és területi célok közötti összefüggés bemutatása Sellye esetében nem releváns.

3 CSELEKVÉSI PROGRAM

A cselekvési program meghatározza a célok eléréséhez szükséges rövid és középtávú tematikus és integrált fejlesztési feladatokat és egyéb tevékenységeket, a kapcsolódó céladatokat, és - fejlesztési akcióterületeket figyelembe véve - az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok vonatkozó elemeit. A cselekvési program tartalmazza továbbá a fejlesztések pénzügyi tervét és ütemezésének vázolását. A cselekvési program rögzíti a települési vízgazdálkodás és csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztési feladatait és az ennek megvalósulását biztosító tervek, programok vonatkozó elemeit is.

3.1 A Fejlesztési terv összhangja más stratégiákkal

A fejlesztési tervben meghatározott célok és beavatkozások olyan hosszú-, közép- és rövidtávú stratégiai elképzeléseken alapulnak, melyek döntően – leszámítva a befektetői magántőkét, önkormányzati és egyéb önerőt - hazai támogatásokból és az Európai Unió fejlesztési forrásaiból valósulhatnak meg. Ebből az okból kifolyólag a célok meghatározásakor figyelembe kellett venni a magasabb szintű európai uniós és különböző hazai fejlesztéspolitikai, stratégiai dokumentumokhoz, programokhoz való illeszkedést. A következő alfejezetek a Fejlesztési terv összehangoltságát a célok és elképzelések vonatkozásában az alábbi stratégiai dokumentumokkal kapcsolatban vizsgálják:

- EU 2021-2027 stratégia;
- Nemzeti Fejlesztés 2030;
- Vármegyei területfejlesztési program;
- Vármegyei klímastratégia;
- Önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok.

3.1.1 Az Európai Unió által előrevetített stratégiai célok

A nemzetközi szintű fejlesztési dokumentumokhoz való illeszkedés tekintetében az **Európai Unió 2021-2027-es időszakra vonatkozó stratégiájában** az alábbi szakpolitikai célok kerültek megfogalmazásra:

- Versenyképesebb és intelligensebb Európa: a KKV-k fejlesztésére, kutatás-fejlesztésre, innovációra és digitális képzésre összpontosító Intelligens Szakosodási Stratégia keretében tervezett beavatkozásokat vezeti be.
- Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa: célja a klíma- és környezetvédelmi célkitűzések elérése, amelyhez gazdaságos és fenntartható energiatermelésre, biztonságos hálózatokra, intelligens megoldásokra, megújuló és bővülő kapacitású közüzemi szolgáltatásokra és tisztább üzemű városi közlekedésre összpontosít.
- Jobban összekapcsolt Európa: a Nemzeti Közlekedési Stratégiához és az EU Fenntartható és Intelligens Mobilitási Stratégiájához illeszkedő beavatkozásokat tartalmaz.
- Szociálisabb és befogadóbb Európa: az alapvető emberi szükségleteknek megfelelő életszínvonal biztosítására, az egészséges és munkaerőpiacon versenyképes társadalom kialakítására összpontosít.
- A polgárokhoz közelebb álló Európa: a területi egyenlőtlenségek csökkentése, a térségek és települések fejlesztése, valamint a tematikusan és térségileg integrált turisztikai fejlesztések támogatása a középpontban áll.

- Igazságos átmenet: a klímavédelmi célú gazdasági átmenetet a leginkább érintő térségekre és ágazatokra összpontosít, tekintettel a szénalapú energiahordozóktól való függőségükre.

Ezen célok az Európai Unió minden tagállama számára kijelölik a fejlesztési irányokat. Az EU stratégia leghatékonyabb megvalósulása érdekében minden szereplőnek a saját adottságaihoz mérten a számára legalkalmasabb területeken szükséges hozzájárulnia a célok eléréséhez. Magyarország 2030-ig szóló egyik fő célja a gazdasági és társadalmi versenyképesség növelése a kedvezőtlen helyzetű térségek fejlesztése mellett, miközben a társadalmi, gazdasági, környezeti és humán fenntarthatóság összhangjával biztosítja a jövő nemzedékek lehetőségeinek hosszútávú megőrzését. Magyarország Európai Unióval kötött Partnerségi Megállapodásában a meghatározott célok összhangban állnak a hazai fejlesztéspolitika stratégiai céljaival és az EU szakpolitikai célkitűzéseivel. A következő táblázat mutatja be, hogy a sellyei célok közül melyek illeszkednek az egyes Európai Uniók célkitűzéseikhez:

4. táblázat: Sellye Fejlesztési tervének összhangja az EU 2021-2027 stratégiával

Európai Unió 2021-2027 célkitűzések	Sellye Fejlesztési terv	
	Középtávú átfogó célok	Tematikus részcélok
Versenyképesebb és intelligensebb Európa	S1 Erős térségi szerepkörrel rendelkező járásközpont S2 Megtartó, élhető, szolidáris, erős identitással rendelkező határmenti kisváros S4 Gazdaságilag prosperáló település Horizontális cél: digitális áttérés	Erős járásközpont szerepkör esetében: > A város és a térség elérhetőségének javítása > Térségi jelentőségű szolgáltatások erősítése > Gazdaság és foglalkoztatás terén a térségi jelentőségű meghatározó szerep erősítése > Hazai és nemzetközi kapcsolatok fejlesztése Megtartó, élhető cél keretében: > Közsztolgáltató intézmények és szolgáltatások fejlesztése Gazdasági prosperitás keretében: > Helyi gazdaság fejlesztése, foglalkoztatás ösztönzése > Barnamezős területek hasznosítása, befektetésre alkalmas területek kialakítása > Fenntartható turizmusfejlesztés, Sellye és a térség turisztikai látogatottságának növelése Horizontális cél keretében: > okos város, okos térség, digitalizáció
Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	S3 Környezettudatos, klímabarát település Horizontális célok: - digitális áttérés - fenntarthatóság és reziliencia	Környezeti, klímavédelmi, fenntarthatósági cél keretében: > Zöldterületek és a természeti környezeti elemek fenntartható és klímabarát fejlesztése > Energiahatékonyság és energiafüggetlenség (épületek energiahatékonyságának növelése + megújuló energiaforrások fokozott felhasználása) > Zöld és kék infrastruktúra fejlesztése > Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés Horizontális cél keretében: > digitalizáció a szolgáltatás, működés, üzemeltetés és fenntartás hatékonyságának erősítése érdekében > a környezet és természet védelme, az éghajlatváltozás mérséklése, rugalmas alkalmazkodóképesség
Jobban összekapcsolt Európa	S1 Erős térségi szerepkörrel rendelkező járásközpont Horizontális cél: digitális áttérés	Erős járásközpont szerepkör esetében: > A város és a térség elérhetőségének javítása > Térségi jelentőségű szolgáltatások erősítése > Gazdaság és foglalkoztatás terén a térségi jelentőségű meghatározó szerep erősítése > Hazai és nemzetközi kapcsolatok fejlesztése Horizontális cél keretében: > okos város, okos térség, digitalizáció

Európai Unió 2021-2027 célkitűzések	Sellye Fejlesztési terv	
	Középtávú átfogó célok	Tematikus részcélok
Szociálisabb és befogadóbb Európa	S2 Megtartó, élhető, szolidáris, erős identitással rendelkező határmenti kisváros Horizontális cél: esélyegyenlőség	Megtartó, élhető cél keretében: > Esztétikus városkép erősítése, közterek funkcióinak és fenntarthatóságának fejlesztése > Közzolgáltató intézmények és szolgáltatások fejlesztése > Rekreációs célú fejlesztések > Társadalmi jóllét, emberi kapcsolatok erősítése Horizontális cél keretében: > esélyegyenlőség érvényesítése
A polgárokhoz közelebb álló Európa	S2 Megtartó, élhető, szolidáris, erős identitással rendelkező határmenti kisváros Horizontális cél: esélyegyenlőség	Megtartó, élhető cél keretében: > Esztétikus városkép erősítése, közterek funkcióinak és fenntarthatóságának fejlesztése > Közzolgáltató intézmények és szolgáltatások fejlesztése > Rekreációs célú fejlesztések > Társadalmi jóllét, emberi kapcsolatok erősítése Horizontális cél keretében: > esélyegyenlőség érvényesítése
Igazságos átmenet	S3 Környezettudatos, klímabarát település Horizontális cél: fenntarthatóság és reziliencia	Környezeti, klímavédelmi, fenntarthatósági cél keretében: > Zöldterületek és a természeti környezeti elemek fenntartható és klímatudatos fejlesztése > Energiahatékonyság és energiafüggetlenség (épületek energiahatékonyságának növelése + megújuló energiaforrások fokozott felhasználása) > Zöld és kék infrastruktúra fejlesztése > Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés Horizontális cél keretében: > a környezet és természet védelme, az éghajlatváltozás mérséklése, fenntarthatóság

Az alábbi Operatív Programok kerültek meghirdetésre a 2021-2027-es fejlesztési ciklusban:

- Digitális Megújulás Operatív Program Plusz
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz
- Végrehajtási Operatív Program Plusz
- Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz

Ezek közül Sellye fejlesztéseinek megvalósítása érdekében – forrásszerzés céljából - a következő Operatív Programok jöhetnek számításba: DIMOP Plusz, EFOP Plusz, IKOP Plusz, GINOP Plusz, TOP Plusz, KEHOP Plusz.

3.1.2 Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program

A 2021-ben készült **Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program** 7-10 éves időtávban fogalmazza meg a vármegye terület- és vidékfejlesztéshez kapcsolódó vállalásait, s határozza meg a koncepcióban megfogalmazott célok megvalósulását elősegítő intézkedéseket.

A Programban foglalt átfogó célok az alábbiak:

- I. Magas hozzáadott értéket teremtő foglalkoztatást biztosító gazdaság kialakítása
- II. Fenntartható, egészséges és megújuló társadalom
- III. Környezet- és energiatudatos vármegye

A dokumentumban megfogalmazott stratégiai célok közül az alábbi célok közvetlenül, vagy közvetett módon hatással lehet a Sellyei járás, illetve a település fejlődésére is:

1. Helyi gazdaságok fejlesztése, körforgásos gazdaság kialakítása
2. Tartós növekedésre képes gazdaság megteremtése
3. A jelenlegi és jövőbeni piaci igényekhez illeszkedő emberi erőforrás fejlesztés
4. Társadalmi felzárkózás elősegítése
5. Stratégiai erőforrások fenntartható használata
6. Elérhetőség és mobilitás javítása
7. Nemzetközi növekedési centrummá válás

A vármegyében az egyes térségek eltérő fejlettségi szintje, ill. területi sajátosságai indokoltá tették a területi célok megfogalmazását. A területi célok között szerepel a hátrányos helyzetű, fejletlen gazdaságú térségek komplex fejlesztése Baranya vármegyében, melyek közé tartozik Sellye és az Ormánság fejlesztése is.

A Területfejlesztési Programban megfogalmazott prioritások és intézkedések közül az alábbiak esetében található szoros kapcsolódás Sellyével. Ezen – a stratégiai célok mentén kialakított – prioritások és intézkedések a jelen Fejlesztési tervben szereplő célok és beavatkozások megfogalmazásakor figyelembevételre kerültek:

- I. prioritás: A helyi termelésen alapuló gazdaság megerősítése a lokális gazdasági környezet integrált fejlesztésével
 - 1.1. intézkedés: A mezőgazdasági, illetve kézműves termékek helyben történő feldolgozását, és értékesítését ösztönző fejlesztések támogatása.
 - 1.2. intézkedés: Komplex iparterület fejlesztési program a járási székhely-településeken, a helyben történő foglalkoztatás megerősítése, az elvándorlás csökkentése érdekében.
 - 1.3. intézkedés: A helyi piacok, ill. egyéb elosztó és helyi logisztikai funkciókat ellátó intézmények, szervezetek kialakulását, megerősödését támogató fejlesztések megvalósítása.
 - 1.4. intézkedés: Az öntözéses gazdálkodás feltételeinek javítását szolgáló beruházások támogatása a helyi termelésen alapuló ellátás biztonságának fokozása érdekében.
 - 1.5. intézkedés: A képzéseket és a kompetenciák fejlesztését is magában foglaló, a térségi felzárkóztatást elősegítő komplex helyi gazdaságfejlesztési programok megvalósítása.
- II. prioritás: Külső erőforrásokra is támaszkodó, a termelési kapacitások növelésére alapozott versenyképes gazdaság megteremtése a megyében
 - 2.4. intézkedés: Gazdaságfejlesztési infrastruktúra-fejlesztési program, iparterület-, illetve ipari park fejlesztés, csarnoképítési program, kapcsolódó közlekedési beavatkozások végrehajtása elsősorban a járásszékhely településeken.
 - 2.5. intézkedés: A befektetői politika erősítését, a befektetés ösztönzést szolgáló komplex programok megvalósítása az üzleti marketing eszközeivel és a képzési struktúra igény alapú átalakításával, rugalmassá tételével.

- 2.8. intézkedés: A turisztikai potenciál erősítését szolgáló fejlesztések támogatása elsősorban a meglévő természeti, szellemi, kulturális és épített örökségi értékek és kapcsolódó népszerű szolgáltatások minőségének javításával.
- III. prioritás: A piaci igényekhez rugalmasan illeszkedő képzési struktúra kialakítása és fejlesztése
- 3.3. intézkedés: Az iskolarendszerből már kikerült munkaerő továbbképzését, átképzését és vállalkozóvá válását szolgáló programok támogatása.
 - 3.5. intézkedés: Az alap- és középfokú oktatás eredményességének növelése, új módszerek, IKT technológia és digitális tartalmak alkalmazásának és elérhetőségének támogatása, a kulturális intézmények minőségi oktatást támogató szolgáltatási kínálatának fejlesztése.
- IV. prioritás: Az élhetőbb települések, élhetőbb közösségek kialakulását szolgáló komplex fejlesztések, egészségtudatosság és egészségügyi prevenció az egészséges munkaképes társadalom biztosítása érdekében
- 4.1. intézkedés: A hátrányos helyzetű gyermekek oktatáshoz, neveléshez (óvodai ellátáshoz), minőségi oktatást támogató kulturális szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítását, társadalmi integrációját szolgáló fejlesztések, speciális nevelési programok támogatása.
 - 4.2. intézkedés: Az egészségtudatos életmódra való áttérés elősegítését célzó komplex nevelési és szemléletformáló egészségfejlesztési és betegségmegelőző programok megvalósításának támogatása, prevenciós szolgáltatások fejlesztése.
 - 4.3. intézkedés: A folyamatosan romló helyzetű, elmaradott térségek, települések, barnamezős területek, városrészek dinamizálását, a társadalmi szegregáció csökkentését szolgáló komplex település rehabilitációs és a társadalmi együttélést segítő közösségfejlesztő és kulturális programok megvalósítása.
 - 4.4. intézkedés: A lakhatási körülmények közötti területi különbségek csökkentését szolgáló fejlesztések, szociális bérlakás programok megvalósítása, a szociális bérlakás állomány fejlesztése.
 - 4.5. intézkedés: Az egészségügyi és szociális ellátórendszer szolgáltatásaihoz való egyenlő esélyű hozzáférést segítő fejlesztések
- V. prioritás: A természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló és klímatudatos környezetgazdálkodás feltételeinek megteremtése
- 5.1. intézkedés: A szélsőséges vízgazdálkodási viszonyok kialakulásának megelőzését, káros hatásainak mérséklését szolgáló komplex vízgazdálkodási és azokhoz kapcsolódóan zöldfelület gazdálkodási fejlesztések támogatása figyelembe véve a Natura2000 területekre gyakorolt káros hatások minimalizálását, azok fenntartható használatának biztosítását.
 - 5.2. intézkedés: A klímabarát építészeti-műszaki és településtervezési megoldások elterjesztését és a zöldfelületi rendszert szolgáló fejlesztések támogatása.
 - 5.4. intézkedés: A lakosság klímaváltozáshoz való alkalmazkodásra való felkészítését, valamint a klíma- és környezettudatosság általános erősítését szolgáló programok, akciók támogatása.
 - 5.5. intézkedés: A környezetvédelmi kommunális infrastrukturális ellátottság javítását szolgáló beruházások támogatása.
 - 5.7. intézkedés: A körforgásos gazdaságfilozófiához illeszkedő helyi foglalkoztatási és termelési programok indítása.
 - 5.8. intézkedés: A helyben gazdaságosan hasznosítható mértékben jelen levő – elsősorban megújuló – energiaforrások felhasználására alapozott energiatermelés- és ellátás létesítményeinek és rendszereinek kiépítése.

VI. prioritás: Az elérhetőség javítása, fenntartható közlekedési rendszerek létrehozásának előmozdítása

- 6.2. intézkedés: A térségi elérhetőséget – a térszerkezeti szempontból jelentős városhálózati elemek elérhetőségét – javító, elsősorban közúti infrastruktúra fejlesztése.

A Baranya Vármegyei Területfejlesztési Programban azonosításra kerültek az átfogó és stratégiai célok, másrészt a vármegye középtávú céljait szolgáló prioritások és annak intézkedésrendszere. A Baranya Vármegyei Integrált Területi Program (ITP) keretében pedig kijelölésre kerültek azon vármegyei területfejlesztési program célok, melyek elérése a TOP Plusz eszközrendszerével biztosítható.

A dokumentum kiemeli, hogy a Sellyei járás kedvezőtlen társadalmi, gazdasági helyzetben lévő terület. A társadalmi, demográfiai helyzet, a lakhatás és életkörülmények mutatói, a gazdasági és munkaerőpiaci adatok országos viszonylatban a legrosszabbak közé tartoznak. A gyermekkorú népesség országosnál magasabb aránya speciális beavatkozási szükségleteket jelent, hiszen a még érzékenyíthető lakosságcsoport számára nyújtott segítség nagymértékben képes befolyásolni a térség lehetőségeit. Mindezen jelenségek miatt indokolt a járás önálló célterületként való kezelése, önálló forrásfelhasználási mód alkalmazásával.

3.1.3 Baranya vármegyei klímastratégia 2017-2030

A „klímatudatos Baranya” címszó alatt célkitűzés javítani a települések klimatikus viszonyain, kezelni a külső kockázatokat, továbbá cél a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodás, a gazdag természeti és épített örökség megőrzése és kihasználása. Ezen jövőképhez kiválóan illeszkedik jelen Fejlesztési terv feltárt rövid-, közép- és hosszútávú célrendszere.

A környezeti fenntarthatósági cél elérése érdekében megfogalmazott „Környezettudatos, klímabarát település” középtávú átfogó cél magába foglal minden olyan intézkedést, melyek összhangban vannak a Baranya vármegyei klímastratégiában (2017-2030) megfogalmazott célokkal, tehát esetünkben a következő részcélok relevánsak:

- energiahatékony és fenntartható városüzemeltetés;
- karbonsemlegesség, megújuló energiák használatának elterjedése, környezeti- és klímavédelmi alkalmazkodóképesség és szemlélet;
- a városi zöldfelületek bővítése, összefüggő zöldfelületi rendszer létrehozása, ökológiai környezetfejlesztés;
- fenntartható fejlődés, folyamatosan csökkenő ökológiai lábnyom;
- a város vízgazdálkodási szempontú kritikus érintettsége miatt a vízkárelhárítási terv aktualizálása, szükséges beavatkozások megtétele;
- a település táji- és természeti erőforrásainak megőrzése, megfelelő tájhasználat biztosítása.

3.1.4 Önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programokhoz való illeszkedés

Sellye város honlapján közzétett koncepciók és programok a következők:

- Gazdasági program (2020-2024)
- Helyi Esélyegyenlőségi Program (2022-2027)
- Sellye város Turizmus- és Fürdőfejlesztési Koncepció

A fenti programok és koncepciók tekintetében az Fejlesztési Tervhez való illeszkedés az alábbiakban mutatható ki:

Gazdasági program (2020-2024)

Sellye Város Önkormányzata a **2020-2024** közötti időszakra rendelkezik **Gazdasági programmal**, melyet az önkormányzat a 25/2020. (IV.28.) polgármesteri rendelettel fogadott el. Az önkormányzat honlapján nyilvánosan elérhető munkadokumentum tartalmazza Sellye általános, jelen Fejlesztési tervhez is illeszkedő településfejlesztési elképzeléseit, melyek címszavakban az alábbiak:

- idegenforgalom fejlesztése
- települési infrastruktúra fejlesztése
- munkahelyteremtés felétételeinek elősegítése
- tudatos településfejlesztési keretrendszer működtetése
- stabil adórendszer fenntartása
- közszolgáltatások fejlesztése
- szociális ellátások fenntartása, erősítése
- nemzetközi kapcsolatok fejlesztése

HEP 2022-2027

Sellye Város Önkormányzata 2022-ben fogadta el az aktuális Helyi Esélyegyenlőségi Programot (továbbiakban: HEP), amely 2027-ig határozza meg az esélyegyenlőség érdekében megvalósítandó szükséges feladatokat. A HEP elérhető az alábbi linken:

https://www.sellye.hu/sites/default/files/oldal-csatolmanyok/sellye_3hep_elfogadott_2022_2027.pdf

A Program átfogó célja szerint Sellye Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, a szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Sellye Város Önkormányzata kiemelt feladatának tartja a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezését és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotását, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP Intézkedési Terve (HEP IT) tartalmazza a célok megvalósításának lépéseit, forrásigényeit, a végrehajtásuk ütemezését. A HEP IT céljai összefoglalva a következők:

- Olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
- A beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikáció meghatározása.
- Egy együttműködési rendszer felállítása, amely biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzésértékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Fenti célok és intézkedések a Fejlesztési terv készítése, célrendszer megfogalmazása és beavatkozások meghatározása, továbbá az antiszegregációs program készítése során maradéktalanul figyelembe vételre kerültek. Az antiszegregációs program a HEP Fórum és tematikus munkacsoportok, mint együttműködési rendszer alap gondolatát viszi tovább, nem új megvalósító- és monitoring rendszer felállításában gondolkodik.

Sellye város Turizmus- és Fürdőfejlesztési Konceptió

A 2020-ban elkészített városi turizmus- és fürdőfejlesztési koncepció fő célja, hogy olyan fejlesztési szükségleteket fogalmazzon meg és azt majd projektbe foglalva valósítsa meg, amelyek elősegítik a város és a térség hosszútávú fejlődését. Sellye, illetve a térség a helyi erőforrásaira alapozottan kíván olyan komplex fejlesztést végrehajtani, amely hozzájárul az ország egyik leghátrányosabb helyzetű tájegységének, az Ormánságnak a felzárkózásához, emellett az országhatáron is átnyúló társadalmi-gazdasági viszonyok javításához.

A komplex fejlesztési csomag során javasolt célkitűzések, intézkedések az alábbiak:

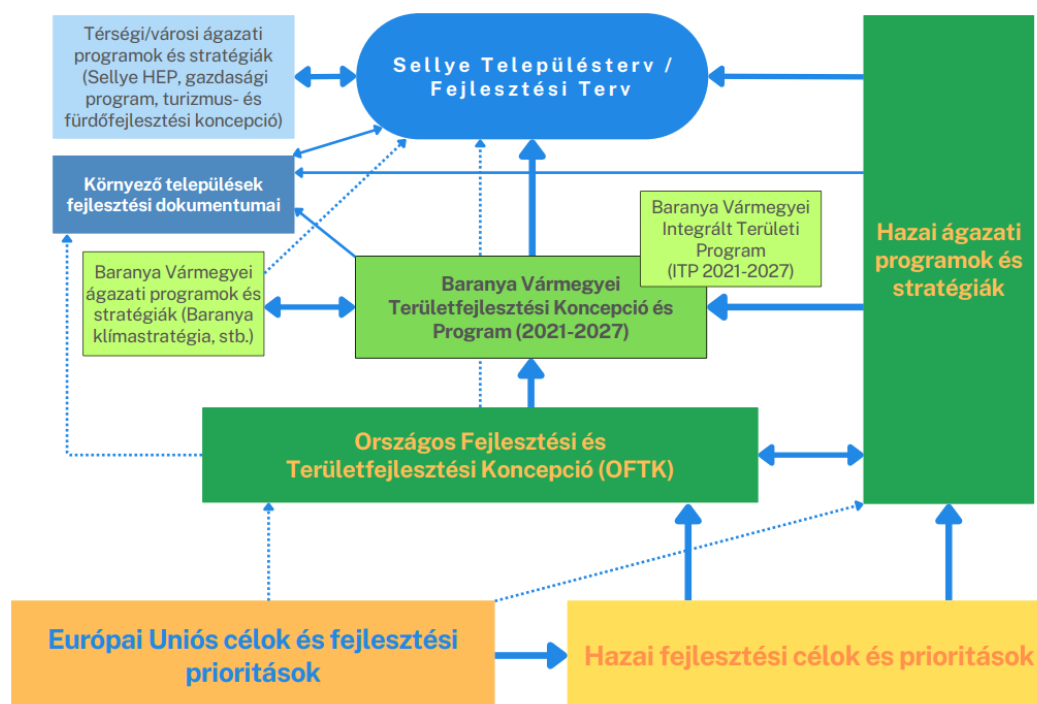
- komplex, moduláris felépítésű fejlesztés végrehajtása;
- a Sellyei Termálfürdő kétpólusú fejlesztése: egyrészt a meglévő strandi kínálat minőségi és mennyiségi fejlesztése, másrészt egy egyedi kínálatot nyújtó, gyógynövényekre alapozott ökofürdő kialakítása;
- a fürdő területén szálláshelyfejlesztési beruházások megvalósítása;
- a fürdőben és közvetlen környezetében vendéglátás- és szolgáltatásfejlesztés;
- ezek által a látogatási idény meghosszabbítása;
- ezáltal a térségben regisztrált vendégéjszakák számának növelése, bevételek növelése;
- városi/térségi egyedi turisztikai kínálat kialakítása;
- a térségi turisztikai attrakciók kínálati csomagba szervezése.

Összesítő értékelés

Minden kitűzött cél megvalósításához elengedhetetlen a lakossággal, az intézményekkel, a civil szervezetekkel, ipari- és mezőgazdasági vállalkozásokkal, valamint az érintett hatóságokkal való szoros együttműködés, illetve szükséges az aktuális törvények, rendeletek és környezeti szabályozások ismerete. Alapvetően minden stratégiai rész cél esetében azonosítható kapcsolódási pont a fentiekben említett tematikus stratégiák tekintetében.

Összességében megállapítható, hogy Sellye Fejlesztési tervében meghatározott célrendszer összhangban van a vizsgált dokumentumokkal, a kapcsolódási pontok pedig minden egyes rész cél esetében kimutathatók és azonosíthatók.

3. ábra: Sellye Fejlesztési tervének összhangja a különböző szintű stratégiai dokumentumokkal

3.2 A megvalósítást szolgáló projekt típusok azonosítása

A Fejlesztési terv, mint operatív jellegű stratégia, tartalmazza azon lényeges fejlesztési jellegű beavatkozások (projektek, illetve programok) indikatív listáját, amelyek a célok eléréséhez szükségesek. A Fejlesztési terv operatív jellege nem jelenti ugyanakkor azt, hogy annak kidolgozottan és részletekbe menően, vagy akár, hogy teljes körűen kellene tartalmaznia a kitűzött céljai elérése érdekében megvalósítandó projekteket. Fontos azonban annak szem előtt tartása, hogy a stratégia céljaihoz kapcsolódóan a megvalósítás fázisában reális lehetőség legyen konkrét projektek megvalósítására és hogy az előkészítettség különböző fázisaiban levő projektelképzések egymáshoz optimálisan illeszkedve, a lehető leghatékonyabban szolgálják a stratégia céljainak elérését.

A Fejlesztési terv készítése során – a módszertani útmutatások figyelembe vételével - az alábbi beavatkozás-típusok azonosítása történt meg:

- **A kulcsprojektek** azok a tervbe vett fejlesztések, amelyek alapvető feltételét képezik valamely (akár több) középtávú városi cél elérésének, tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem, vagy csak kismértékben érhető el. Gyakran a kulcsprojekt (ami jellemzően nagyobb összegű projekt) megvalósulása előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának vagy azok hatásai érvényesülésének. A kulcsprojekt nem feltétlenül integrált projekt, de célszerű, ha a kulcsprojekthez további, projektek kapcsolódnak.
- **A hálózatos projekt** több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből áll, a város egészére vagy annak jelentős részére kiterjed, valamint a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik. A hálózatos projekt lehet integrált projekt, ez esetben az együttműködő projektelemek különböző jellegűek, más-más megvalósítójuk van.

- Az **akcióterületi projektek** egymással szinergikus hatást fejtenek ki az egybefüggő vonallal körülhatárolt akcióterületen. Az egyes projektek segítik más projektek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését. A projektek az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra és volumenük, valamint várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen.
- **Egyéb projektek:** a fenti kategóriákba nem tartozó, egyéb tervezett fejlesztések, amelyek egy adott városrész, vagy a város egésze számára lényegesek. Olyan egyedi, pontszerű projektek, melyek a szűkebb környezetükben jelentkező helyi szintű hiányzó funkciót pótolnak, vagy meglévő funkciót fejlesztenek.

A következő táblázatban a Fejlesztési tervben meghatározott tematikus célok szintjén kerül bemutatásra, hogy teljesülésükhöz milyen beavatkozás típusok tervezése és megvalósítása javasolt/szükséges.

5. táblázat: Beavatkozás típusok a tematikus célok szintjén

CÉLOK		BEAVATKOZÁS TÍPUSOK			
Közpérvá céltérületek	Tematikus (rész)célok	akcióterületi projekt	kulcsprojekt	hálózatos projekt	egyéb projekt
1. TÉRSÉGI SZEREP	T1 - A város és a térség elérhetőségének javítása				
	T2 - Térségi jelentőségű szolgáltatások erősítése				
	T3 - Gazdaság és foglalkoztatás terén a térségi jelentőségű meghatározó szerep erősítése				
	T4 - Hazai és nemzetközi kapcsolatok fejlesztése				
2. TÁRSADALOM	T5 - Esztétikus városkép erősítése, közterek funkcióinak és fenntarthatóságának fejlesztése				
	T6 - Közfoglalkoztató intézmények és szolgáltatások fejlesztése				
	T7 - Rekreációs célú fejlesztések				
	T8 - Társadalmi jóllét, emberi kapcsolatok erősítése				
3. KÖRNYEZET	T9 - Zöldterületek és a természeti környezeti elemek fenntartható és klímataudatos fejlesztése				
	T10 - Energiahatékonyság és energiafüggetlenség (épületek energiahatékonyságának növelése + megújuló energiaforrások fokozott felhasználása)				
	T11 - Zöld és kék infrastruktúra fejlesztése				
	T12 - Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés				
4. GAZDASÁG	T13 - Helyi gazdaság fejlesztése, foglalkoztatás ösztönzése				
	T14 - Barnamezős területek hasznosítása, befektetésre alkalmas területek kialakítása				
	T15 - Fenntartható turizmusfejlesztés, Sellye és a térség turisztikai látogatottságának növelése				

4 RÉSZLETES CSELEKVÉSI PROGRAM

A részletes cselekvési program tartalmazza:

- a) a megvalósítandó beavatkozásokat, így a fejlesztési feladatokat, az esetleg már megfogalmazásra került projekteket, valamint a nem fejlesztési jellegű önkormányzati tevékenységeket;
- b) a fejlesztési akcióterületeket, azok bemutatásával, lehatárolásával, fejlesztési céljaival és tevékenységeivel;
- c) a megvalósítás kereteit, a finanszírozási lehetőségeket, szervezeti kereteket és kompetenciákat;
- d) továbbá az antiszegregációs programot (ha található ott szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület).

4.1 A megvalósítást szolgáló beavatkozások

4.1.1 Kulcsprojektek

A 3.2 fejezetben bemutatott „*megvalósítást szolgáló projekttypusok*” táblázatból jól látszik, hogy minden egyes középtávú célterület (térségi szerep, társadalom, környezet, gazdaság) céljainak eléréséhez szükséges kulcsprojekt(ek) azonosítása.

Összességében **4 db kulcsprojekt** került meghatározásra, ebből:

- 1 db települési szinten értelmezhető, minden stratégiai és tematikus cél beavatkozásainak előfeltételeként tekintendő projektet takar,
- 1 db a gazdaságfejlesztési cél
- 1 db a környezeti fenntarthatósági és a társadalmi jóllétet kitűző cél
- és további 1 db a térségi szerep erősítése, a hazai és nemzetközi kapcsolatok fejlesztése, valamint a fenntartható turizmusfejlesztési cél elérését szolgálja.

Az alábbi táblázat mutatja be a kulcsprojektként nevesített beavatkozásokat a hozzájuk köthető középtávú célterülettel (dimenzió), a tematikus (rész)célokkal és rövid értelmező leírással együtt:

6. táblázat: Sellye kulcsprojektjei

Projekttypus	Ssz.	Beavatkozás	Rövid leírás	Kapcsolódó tematikus (rész)célok	Dimenzió
Kulcsprojekt	1.	A Sellyei Ipari Park fejlesztése	Külső megközelítést segítő út építése, közműhálózatfejlesztés, ingatlanvásárlás, közművesített telkek kialakítása, új vállalkozások betelepülésének ösztönzése, marketing és befektetésösztönzési tevékenység, stb.	T3 - Gazdaság és foglalkoztatás terén a térségi jelentőségű meghatározó szerep erősítése	1. térségi szerep
				T13 - Helyi gazdaság fejlesztése, foglalkoztatás ösztönzése	4. gazdaság
Kulcsprojekt	2.	Megújuló energiaforrások hasznosítási lehetőségei Sellyén, energetikai beruházások és szemléletformálás	A város egyik kiemelt hosszútávú környezeti prioritása a megújuló energia (elsősorban a termálvíz- és napenergia) hasznosításának további elterjesztése, ösztönzése, melynek része az önkormányzati energetikai beruházások megvalósításának folytatása a közintézményekben, önkormányzati tulajdonú ingatlanokon, illetve a beruházások, szemléletformáló programok lakossági és vállalkozási szférában való támogatása. Az ésszerű és célszerű energiamegtakarítás és energiahatékonyság elérését támogathatja SECAP és/vagy klímastratégia megalkotása is.	T8 - Társadalmi jóllét, emberi kapcsolatok erősítése	2. társadalom
				T10 - Energiahatékonyság és energiatárolás	3. környezet
Kulcsprojekt	3.	Imázsépítés, szlogen, brand, városmarketing, befektetésösztönzés, határon átnyúló nemzetközi együttműködések	Cél Sellye népességmegtartó és -vonzó képességének növelése, melynek eszköze a városimázs építése, mely a szerethető, egészséges, klímabarát és biztonságos település képét kommunikálja. Ennek érdekében az online- és médiamegjelenések bővítése és modernizálása, Sellye és a térség értékeinek összegyűjtése, népszerűsítése és egyéb városmarketing eszközök (pl. médiamegjelenések, közösségi média, marketing-menedzsment, applikáció, térképek, kiadványok, stb.) alkalmazása, továbbá a befektetésösztönzés, a határon átnyúló nemzetközi együttműködések erősítése szükséges.	T3 - Gazdaság és foglalkoztatás terén a térségi jelentőségű meghatározó szerep erősítése T4 - Hazai és nemzetközi kapcsolatok fejlesztése	1. térségi szerep
				T15 - Fenntartható turizmusfejlesztés, Sellye és a térség turisztikai látogatottságának növelése	4. gazdaság
Kulcsprojekt	4.	Új Településtervezési koncepció készítése	Jelen Fejlesztési terv elkészítése a város 2030-ig elérni kívánt jövőképeinek és céljainak megvalósíthatósága tekintetében kulcsfontosságú. A dokumentumban meghatározott irányvonalak és beavatkozások jelölik ki a település mozgásterét, ezért kiemelten fontos az itt megfogalmazott intézkedések rendezési és szabályozási tervi szintű megjelenítése, a helyi érdekeket szem előtt tartó szabályozási környezet megteremtése is.	Összes	Összes

4.1.2 Hálózatos projektek

A következő táblázat a 8 db, hálózatos projektként azonosított beavatkozásokat, az azokhoz kapcsolódó dimenziókat és tematikus célokat, illetve rövid leíró bemutatásukat foglalja össze:

7. táblázat: Sellye hálózatos projektjei

Projekttípus	Ssz.	Beavatkozás	Rövid leírás	Kapcsolódó tematikus (rész)célok	Dimenzió
Hálózatos projekt	1.	Élhető város projektek	A beavatkozás célja olyan infrastruktúra-fejlesztések megvalósítása, melyek hozzájárulnak a lakosság, kiemelten a fiatalok helyben maradásához, egyúttal javítják Sellye általános környezeti állapotát is. Biztosítják a fenntartható fejlődés helyi feltételeinek megteremtését, a fenntartható települési térszerkezet kialakulását, amely hozzájárul a társadalmi jóléthez azáltal, hogy a település vonzó és élhető. Fejlesztési célterületként az alábbiak javasoltak: Városközpont (Köztársaság tér, Kispark), a várost átszelő fő közlekedési utak (Mátyás király utca, Batthyány utca, Kossuth utca), közparkok (pl. Carolina tér)	T5 - Esztétikus városkép erősítése, közterek funkcióinak és fenntarthatóságának fejlesztése	2. társadalom
				T9 - Zöldterületek és a természeti környezeti elemek fenntartható és klímadatastos fejlesztése	3. környezet
Hálózatos projekt	2.	Sport- és egészségmegőrző, rekreációs célú tevékenységek színvonalának emelése, lehetőségek bővítése	A lakosság egészségmegőrzését támogató kulcsfontosságú tevékenység az aktív mozgásformák végzése, a rendszeres sportolás, a rekreációs tevékenységek. Ehhez biztosít teret a mozgáslétezőségeket kínáló infrastruktúra (pl. fitness terem, sportpálya további) fejlesztése, egyéb mozgásformák, alternatívák biztosítása (pl. lovarda építése, fedett lóter létrehozása, vadászati tevékenység fejlesztése), a különböző sportágak (úszás, kerékpározás, túrázás, lovaglás, rendszeres edzés, stb.) népszerűsítése, szemléletformálás, prevenció.	T2 - Térségi jelentőségű szolgáltatások erősítése	1. térségi szerep
				T7 - Rekreációs célú fejlesztések	2. társadalom
Hálózatos projekt	3.	Közterületek fejlesztése, Sellye városképét meghatározó utcák, terek arculatának minőségi megújítása, rehabilitációja	Sellye általános környezeti állapotának javításán túl cél a megítélés, benyomás kedvező befolyásolása, mind az itt élők, mind az ide látogatók tekintetében. Ez a cél elérhető Sellye városképét meghatározó utcák, terek arculatának minőségi megújításával, a közhasználatú terek és parkok rehabilitációjával, a közbiztonság javításával (a város több pontján további kamerarendszerek telepítésével).	T5 - Esztétikus városkép erősítése, közterek funkcióinak és fenntarthatóságának fejlesztése	2. társadalom
				T11 - Zöld és kék infrastruktúra fejlesztése	3. környezet
Hálózatos projekt	4.	Közlekedés és mobilitásfejlesztés Sellyén	A térségi elérhetőséget szolgáló útfejlesztések mellett fontos cél a belterületi utak, balesetveszélyes közlekedési felületek felújítása, a fenntartható közlekedési módok (kerékpározás, gyaloglás) előnyeinek kiemelésével azok népszerűsítése, az ehhez szükséges infrastrukturális feltételek megteremtése (gyalogos sétányok és kerékpárforgalmi létesítmények fejlesztése, kerékpárosbarát beruházások).	T5 - Esztétikus városkép erősítése, közterek funkcióinak és fenntarthatóságának fejlesztése	2. társadalom
				T12 - Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés	3. környezet

Projekt típus	Ssz.	Beavatkozás	Rövid leírás	Kapcsolódó tematikus (rész)célok	Dimenzió
Hálózatos projekt	5.	Térségi elérhetőség javítása	Sellye perifériális földrajzi elhelyezkedése, relatíve nehéz megközelíthetősége, a közekedési infrastruktúra kedvezőtlen állapota, a határátkelő hiánya olyan fejlődést gátló adottságok, külső tényezők, melyekre magasabb szintű támogatással és együttműködéssel kell megoldást találni. E tevékenység-csoporton belül indokolt a Sellyét (és a járást) megközelítő utak fejlesztése, a 67-es út meghosszabbítása Szigetvártól a határig, határátkelő létesítése Horvátország felé. A városi fenntartható közlekedést segítené az új D-i elkerülő közlekedési útvonal kialakítása. A fenntartható tömegközlekedést, a foglalkoztatást (munkába járást) pedig a közösségi közlekedés fejlesztése, többek között a menetrend optimalizálása, vagy az igényvezérelt közösségi közlekedés feltételeinek megteremtése és 2030-ig történő bevezetése.	T1 - A város és a térség elérhetőségének javítása T3 - Gazdaság és foglalkoztatás terén a térségi jelentőségű meghatározó szerep erősítése T4 - Hazai és nemzetközi kapcsolatok fejlesztése	1. térségi szerep
				T13 - Helyi gazdaság fejlesztése, foglalkoztatás ösztönzése	4. gazdaság
Hálózatos projekt	6.	Fenntartható önkormányzati épületüzemeltetés	Sellye köztisztviselőinek, önkormányzati épületeinek komplex energetikai és villamos/gépész hálózati korszerűsítése, az épületüzemeltetés lehetséges és ésszerű – energia- és költséghatékony-ságot eredményező - digitalizációja (pl. Városháza, SKÖH - ideértve a régi művelődési házat is, Család- és Gyermekejóléti Központ, stb.).	T10 - Energiahatékonyság és energiafüggetlenség	3. környezet
Hálózatos projekt	7.	Bel- és csapadékvíz rendezés	Belvíz-rendezés a város területén, a város csapadékvíz elvezető árokrendszerének megújítása, az árokrendszeren lévő hidak felújításával, szükség esetén a külterületi befogadó fejlesztése záportározó építésével.	T11 - Zöld és kék infrastruktúra fejlesztése	3. környezet
Hálózatos projekt	8.	Vízellátás, csatornázás korszerűsítése	A vízhálózati rendszerek felújítása, bővítése, vízminőség javítása, hiányzó szennyvízhálózati infrastruktúra kiépítése, szennyvízszippantás szükséges környezetvédelmi beavatkozásainak megtétele, szennyvíztelep korszerűsítése (szippantott szennyvíz befogadására alkalmassá tétele).	T6 - Közzolgáltató intézmények és szolgáltatások fejlesztése	2. társadalom
				T11 - Zöld és kék infrastruktúra fejlesztése	3. környezet

4.1.3 Akcióterületek lehatárolása és akcióterületi projektek

Az egybefüggő vonallal körülhatárolt akcióterületeken végbemenő fejlesztések egymással összehangoltan valósulnak meg, szerepük a kijelölt akcióterület meghatározott funkciójának, irányultságának, céljának megfelelő, fókuszált fejlesztése. A tervezett beavatkozások, projektek az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra és volumenük, valamint várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen.

Az akcióterületek kijelölése az alábbi szempontok figyelembe vételével történt:

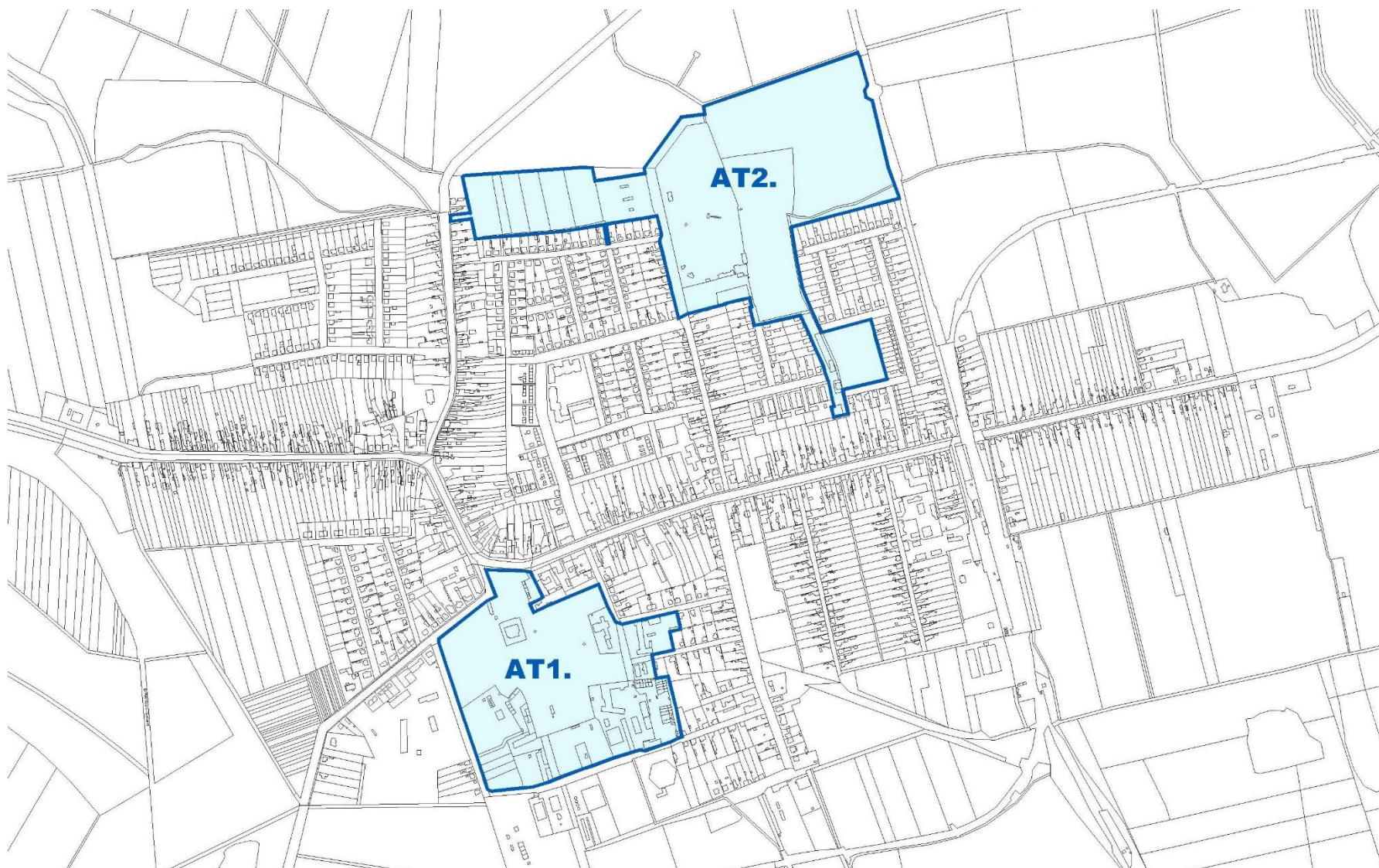
- A megalapozó vizsgálat megállapításai indokolják az adott terület komplex, fókuszált fejlesztését
- Az önkormányzat 2030-ig konkrét beruházást tervez a területen
- A funkciókkal való ellátottság, a kihasználtság mértéke (alulhasznosított területek megléte) és a területben rejlő potenciál indokolják az egymással összehangolt, egymásra épülő, szinergikus beavatkozások megvalósítását
- Az akcióterület mérete lehetővé teszi, hogy a fejlesztések megfelelő koncentrációban valósuljanak meg, így biztosítva a kívánt eredményeket
- Az akcióterület egy településfejlesztési egységként értelmezhető
- A társadalmi, gazdasági, környezeti, és fejlesztéspolitikai tényezők mellett fizikailag is egyértelműen lehatárolható terület

A Fejlesztési terv a fenti szempontok figyelembe vételét követően az alábbi két akcióterületet jelöli ki:

1. **AT1 – Kastély és az egykori uradalmi birtok épületei akcióterület** (Draskovich kastély, arborétum, Kertészudvar, Felsőmajor, csemetekert, kertészet, szakiskola és tanműhelye, volt uradalmi magtár, istálló és lovarda/volt általános iskola területei)
2. **AT2 –Turizmus és rekreáció akcióterület** (termálfürdő, kemping, kijelölt üdülőterület, rekreációs célú erdő, sportpálya és játszótér területei)

A következő oldalon a kijelölt akcióterületek településen belül elfoglalt helyüket bemutató, áttekinthető térképi bemutatása látható.

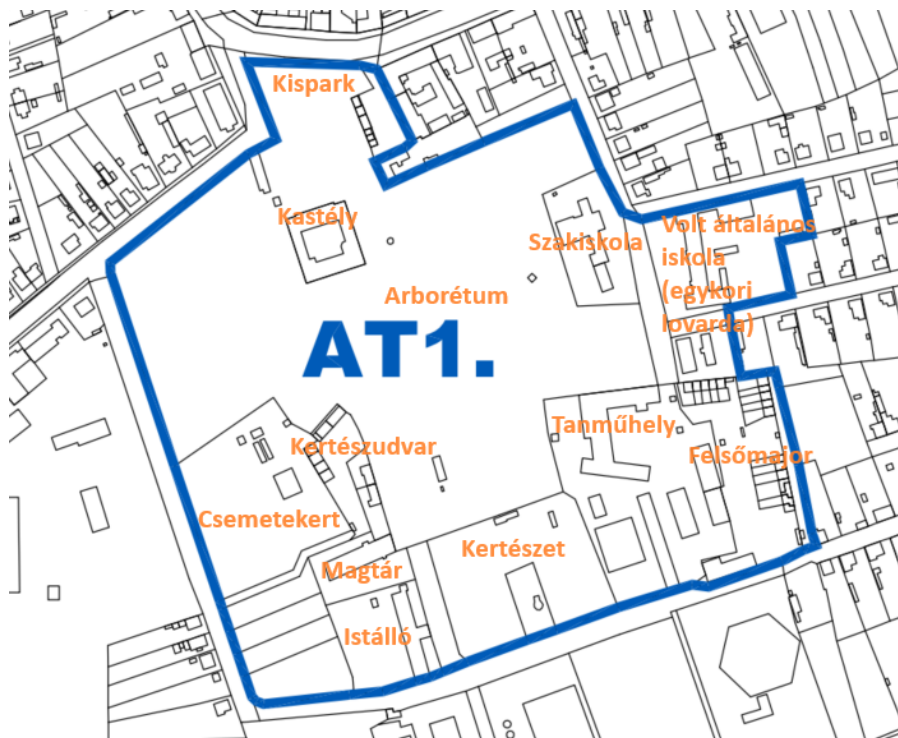
4. ábra: A Sellyén lehatárolt fejlesztési akcióterületek áttekintő ábrázolása

4.1.3.1 AT1 – Kastély és az egykori uradalmi birtok épületei akcióterület

Draskovich kastély, arborétum, Kertészudvar, Felsőmajor, csemetekert, kertészet, szakiskola és tanműhelye, volt uradalmi magtár, istálló és lovarda/volt általános iskola területei.

5. ábra: AT1 – Kastély és az egykori uradalmi birtok épületei akcióterület

8. táblázat: AT1 lehatárolása és a kijelölés indoklása

AT1 - Kastély és az egykori uradalmi birtok épületei akcióterület		
Hrsz.	Megnevezés	Kijelölés indoklása
1007/2	Dráva utca	A város jövője szempontjából kiemelt jelentőséggel bír a városközpont rehabilitációja, az építészeti értékmegőrzés és a turizmusfejlesztés. Sellye műemléki védettségű ikonikus épülete a Draskovich kastély, melynek jelenlegi méltánytalan funkcióvesztettsége és kihasználatlansága okán bekövetkező egyre leromló állapota azonnali beavatkozást igényel. Fejlesztése csakis akkor lehet rentábilis és több szempontból is alátámasztható, ha az az egykori uradalomhoz tartozó és máig fennmaradt épületeivel, nagyobb kiterjedésű környezetével együtt, összehangolva történik. A Kastély fejlesztése, illetve az ehhez kapcsolódó nagy volumenű – elsősorban - turisztikai célú fejlesztések indokolják az akcióterületi lehatárolást. A terület komplex fejlesztése a város gazdasági fejlődésének egyik fő kitörési pontja.
974/13	közterület	
972,973	településközpont vegyes terület	
971/3	út	
969	Zrínyi utca	
932	Rózsa utca	
931, 921	lakóterület	
919	Süttő Ignác utca	
918, 912/1, 912/2, 893	lakóterület	
892	Aradi utca	
891	út	
988	Kolozsvár utca	

Az AT1 akcióterületen tervezett projekttypusok azonosítása és rövid leíró bemutatása:

9. táblázat: Az AT1 akcióterületen tervezett beavatkozások

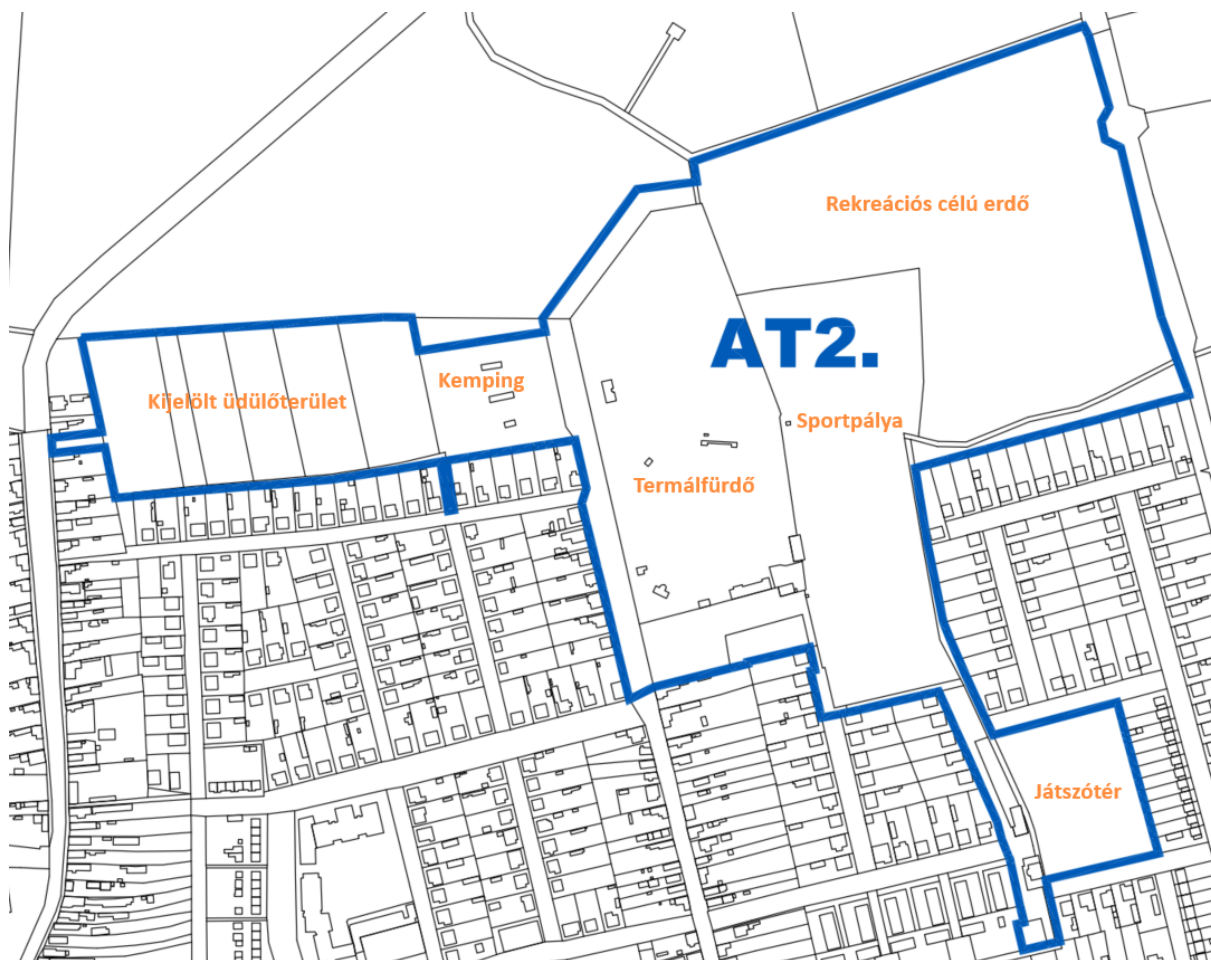
Projekttypus	Ssz.	Beavatkozás	Rövid leírás	Kapcsolódó tematikus (rész)célok	Dimenzió
Akcióterületi projekt	1.	Draskovich kastély értékmegőrző és funkciót adó fejlesztése	A kastélyépület országos védelem alatt áll, funkcióváltás szorgalmazandó (korábban középiskolai kollégium működött benne, jelenleg üresen áll). Méltó tartalommal – az önkormányzat szándéka szerint magasabb kategóriás kereskedelmi szálláshely - való megtöltése fontos és sürgős feladat! 2020-ban készült el az Ormánság turizmus fókuszú fejlesztési koncepciója , mely a „vonzerőfejlesztés” stratégiai szintű célterületei között említi a Draskovich kastély (és környezete) turisztikai célú hasznosítását. Ennek mentén javasolt a fejlesztés megvalósítása.	T5 - Esztétikus városképp erősítése, közterek funkcióinak és fenntarthatóságának fejlesztése T9 - Zöldterületek és a természeti környezeti elemek fenntartható és klímadatastos fejlesztése T11 - Zöld és kék infrastruktúra fejlesztése T14 - Barnamezős területek hasznosítása, befektetésre alkalmas területek kialakítása T15 - Fenntartható turizmusfejlesztés, Sellye és a térség turisztikai látogatottságának növelése	2. társadalom 3. környezet 4. gazdaság
	2.	Kertészudvar és Felsőmajor fejlesztése	Mindkét terület az egykori cselédlakások helyszíne. A Kertészudvar egyes épületei helyi egyedi védelem alatt állnak. Mindkét terület szlömösödő, konfliktusokkal terhelt, alulhasznosított terület. A Kertészudvar esetében a teljes funkcióváltás javasolt: lakófunkció helyett turisztikai célú hasznosítása indokolt. A Kastély-projekttel az összhangot megteremtve a művésztelep, kézműves alkotóházak, interaktív bemutató műhelyek funkció túl, de akár azokkal kombinálva is elképzelhető a kastélyszállást kiegészítő, magas kategóriájú apartmanházak, vendégházak kialakítása. A Felsőmajor esetében a lakóépületek komfortfokozatának növelése, a terület rendezetté tétele, esetleges igény szerinti funkcióváltása (szálláshely) szorgalmazandó.		
	3.	Egykori uradalmi épületek (magtár, istálló, csemetekert) fejlesztése	A nagybirtok kiszolgáló, „üzemi” épületei közül kevés maradt fenn, ezek zömének állaga aggasztó. Relatív jó állapotú a magtár épülete, mindenképpen megérdemelné, hogy működő funkciót kapjon, mely biztosítja fennmaradását. A Kastély és az arborétum fejlesztése megköveteli, hogy ezekkel az épületegyüttesekkel foglalkozzunk, mert változatlan funkcióval és jelenlegi leromlott állapotukban nagymértékben – és negatív irányban - befolyásolják a Kastély-projekt eredményességét. Távolati cél itt is a turisztikai célú hasznosítás: pl. alacsonyabb kategóriás szálláshely (panzió), rekreációs és sportolási funkciók, szolgáltatások, látogatóközpont létesítése, stb.		
	4.	Középiskola és tanműhely oktatási célú fejlesztése	A kastély környezetében a közelmúlt és napjaink mezőgazdasági oktatást, művelést szolgáló intézményei, épületei nőttek ki. A középiskola fenntartása 2023. szeptember 1.-jétől a Pécsi Református Kollégium kezébe került, szándékuk szerint a középiskolai oktatást fejleszteni kívánják a meglévő ingatlanok adta keretek, lehetőségek között.		

Projekttypus	Ssz.	Beavatkozás	Rövid leírás	Kapcsolódó tematikus (rész)célok	Dimenzió
	5.	Zrínyi utcai volt általános iskola (egykori uradalmi lovarda) funkciót adó fejlesztése	Az uradalmi birtok részeként egykor lovardaként, később - 2011-ig - általános iskolaként működő, jelenleg alulhasznosított épülettömb funkcióval való megtöltése alapos kereslet-kínálat- és piacelemzést, forrásszerzési lehetőséget és befektetői szándékot felmérő kutatást követően pontosítható. Javasolt turisztikai (pl. ifjúsági/kerékpáros szálláshely), vagy bérlakás jellegű (fészeklakások életkezdő fiatalok számára), esetleg nyugdíjasház jellegű fejlesztési cél meghatározása.		
	6.	Kastélypark/arborétum zöldterületi megújító fejlesztése	Az arborétum telke műemléki védelem alatt áll, egyben helyi jelentőségű természetvédelmi terület. A növényállomány zöldterületi rekonstrukciós terv alapján felújítandó. Ezen túlmenően ahhoz, hogy a teljes park a megújuló Kastély épületéhez méltó környezetet biztosítson, legalább a következő beavatkozások megvalósítása szükséges: - a kert struktúrájára, funkcióira irányuló beavatkozások (fogadótér, látványtengelyek) - kerti elemek (sétányok), bútorok cseréjére irányuló beavatkozások - az ún. „kispark” felújítása (az erre irányuló terv elkészült)		

4.1.3.2 AT2 – Turizmus és rekreáció akcióterület

A termálfürdő, kemping, kijelölt üdülőterület, rekreációs célú erdő, sportpálya és játszótér területei.

6. ábra: AT2 - Turizmus és rekreáció akcióterület

10. táblázat: AT2 határai és a kijelölés indoklása

AT2 – Turizmus és rekreáció akcióterület		
Hrsz.	Megnevezés	Kijelölés indoklása
0132, 0388/8	erdő	A termálfürdő és környezetének komplex, turisztikai és rekreációs célú koncentrált fejlesztése nagymértékben elősegíti a város és térségének turisztikai célú felértékelődését, a termálvízkinccs-vagyon kiaknázását, a turisztikai potenciál megfelelő szintre emelését, továbbá a rekreációs lehetőségek körének szélesítését. Közvetlen pozitív befolyással bír a gazdasági növekedésre, a foglalkoztatásra, a társadalmi jólétre (megélhetés, életminőség, biztonság, boldogság).
0133, 0135	árok	
0140	Szentlőrinc-Sellye vasútvonal	
624	Vasút utca	
569/2, 570-577, 579-591	lakóterület	
549	Korongi tér	
537-548	lakóterület	
527	Korongi tér	
528/5	lakóterület	
511	árok	
453, 454	lakóterület	
485, 459	Árpád utca	
445-450, 435	lakóterület	
428	Radnóti utca	

AT2 – Turizmus és rekreáció akcióterület		
Hrsz.	Megnevezés	Kijelölés indoklása
424-427, 403	lakóterület	A tervezett beavatkozások megvalósulása tovább erősíti Sellye térségi szerepét, vonzó turisztikai és befektetési célterületté teszi a határmenti tájegységet, az Ormánságot, ezzel nagymértékben hozzájárul annak felzárkózásához.
398	Fürdő utca	
214-220,222	lakóterület	
127	Rákóczi Ferenc utca	
103-108, 110-120, 121/1	lakóterület	
121/2	út	
122-124	lakóterület	
91-94	lakóterület	
125/1	lakóterület	

Az AT2 akcióterületen tervezett projekttypusok azonosítása és rövid leíró bemutatása:

11. táblázat: Az AT2 akcióterületen tervezett beavatkozások

Projekttypus	Ssz.	Beavatkozás	Rövid leírás	Kapcsolódó tematikus (rész)célok	Dimenzió
Akcióterületi projekt	1.	Termálfürdő komplex, több ütemű, moduláris fejlesztése	Ahhoz, hogy a Sellyei Termálfürdő jelentős szerepet tölthessen be a térség turizmusában, annak mintegy generálója legyen, továbbá ahhoz, hogy számottevő vendégforgalmat bonyolítson, jelentős fejlesztésekre van szükség. A jelenlegi célpiac kibővítéséhez szükséges egyrészt egy sajátos arculat, egyedi kínálat kialakítása, mely jól megkülönböztethetővé teszi a térség más fürdőitől, másrészt pedig elengedhetetlen a kiválasztott arculathoz kapcsolódó, magas minőségű, széles spektrumú szolgáltatások biztosítása. A Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia leírja, hogy „a turizmus új fejlesztési szemlélete és a korábbiaktól eltérő fejlesztési logikája szerint a vendég desztinációs szintű élményigéretet választ, amikor utazásáról döntést hoz”. Ezt a fejlesztési szemléletet alkalmazva készült el 2018-ban Sellye város Turizmus- és Fürdőfejlesztési Konceptiója, ami a komplex, térségi (desztinációs szemléleten alapuló), élményalapú fejlesztés megfogalmazását tűzte ki célul egy moduláris felépítésű, 9 modulból álló fejlesztési csomag formájában, az alábbi felépítésben: - turizmus-menedzsment, városmarketing (1 modullal) - a termálfürdő fejlesztése (5 modullal) - szálláshely, vendéglátás, szolgáltatásfejlesztés (3 modullal) Ennek mentén javasolt a komplex fejlesztés megvalósítása.	T2 - Térségi jelentőségű szolgáltatások erősítése T7 – Rekreációs célú fejlesztések T15 - Fenntartható turizmusfejlesztés, Sellye és a térség turisztikai látogatottságának növelése	1. térségi szerep 2. társadalom 4. gazdaság
	2.	Aktív turisztikai projektek, pihenőhely kialakítása és a hiányzó hálózati elemek fejlesztése	A fejlesztés részben megtalálható a Termálfürdő komplex, több ütemű, moduláris fejlesztései között is (VIII. modul), azonban a fejlesztés igényekhez igazított tartalma némileg módosult az eredeti koncepcióhoz képest. Ezen felül kiegészült aktív turisztikai és kerékpáros turisztikai elemekkel, így külön beavatkozásként értelmezzük jelen Fejlesztési terv keretében. A cél a Termálfürdő környezetének rendezése, kerékpáros fejlesztések megvalósítása, hálózatosodás (hiányzó hálózati elemek megépítése, kijelölése), turisztikai potenciálok alapján szolgáltatás-fejlesztés megvalósítása.		

4.1.4 Egyéb projektek

Az akcióterületeken kívül végrehajtandó és a fenti kategóriákba nem tartozó, egyéb tervezett fejlesztések Sellye esetében – döntő többségükben - a város egésze számára lényegesek. Olyan egyedi, pontszerű projektek, melyek a szűkebb környezetükben jelentkező helyi szintű hiányzó funkciót pótolnak, vagy meglévő funkciót fejlesztenek. Az alábbi táblázat mutatja be ezen, a település egésze szempontjából jelentős 11 db fejlesztési blokkot és a hozzájuk kapcsolódó dimenziókat és részcélokat, valamint rövid értelmező leírásukat:

12. táblázat: Sellye egyéb projektjei

Projekttypus	Ssz.	Beavatkozás	Rövid leírás	Kapcsolódó tematikus (rész)célok	Dimenzió
Egyéb projekt	1.	Helyi gazdaságfejlesztés Sellyén	Városi barnamezős területek rehabilitációja, kisebb (települési szövetbe illeszthető) iparterületek bővítése, közművesítése. A mezőgazdasági ágazat fejlesztése, a térségre jellemző mezőgazdasági termelés újjáélesztése, az agrárszektor prosperálójává tétele. Bérlakásépítési program a foglalkoztatás javítása, a hiányzó munkaerő biztosítása, a fiatalok helyben tartása érdekében.	T13 - Helyi gazdaság fejlesztése, foglalkoztatás ösztönzése T14 - Barnamezős területek hasznosítása, befektetésre alkalmas területek kialakítása	4. gazdaság
Egyéb projekt	2.	Üzemcsarnok és kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése a Sellyei Ipari Parkban	A meglévő Sellyei Ipari Parkban – önkormányzati beruházásban - új üzemcsarnok létesítése és az ahhoz kapcsolódó infrastrukturális - elsődlegesen közműkiépítés, megújuló energiahasznosítás – fejlesztés megvalósítása. Az üzemcsarnok fenntartását Sellye Város Önkormányzata látja el, a hasznosítás bérbeadás útján történik majd.	T13 - Helyi gazdaság fejlesztése, foglalkoztatás ösztönzése	4. gazdaság
Egyéb projekt	3.	Közösségi és kulturális intézmények működését optimalizáló fejlesztések	A beavatkozás célja a meglévő, a Múzeummal közvetlenül szomszédos épületben működő Városi Könyvtár átköltöztetése a Közösségi Ház tetőterébe, annak beépítése után. Majd az így felszabadult könyvtáráépület komplex felújítása, melyben megvalósulhat a Kiss Géza Ormánság Múzeum tárlatbővítése, vagy egyéb – igény szerinti - kulturális-közösségi-szolgáltatási célú fejlesztés.	T6 - Közzolgáltató intézmények és szolgáltatások fejlesztése	2. társadalom
Egyéb projekt	4.	Egészségügyi alap- és szakellátás infrastrukturális fejlesztése	Az Ormánság Egészségközpont több éves működési tapasztalata indokolja bizonyos kiegészítő fejlesztések megvalósítását a viszonylag újnak mondható épület-komplexumban. Ezek közé sorolható az egyes helyiségek funkcióinak és a helyiség-kapcsolatoknak az átrendezése, optimalizálása, a különböző funkciók (irányítási, gazdasági, kiszolgáló, egészségügyi) térbeli koncentrációja, a betegirányítás kedvezőbbé tétele (új fogadótér kialakítása épületbővítéssel), az ellátás színvonalának minőségi javítása, modernizációja (eszközbeszerzés), stb.	T2 - Térségi jelentőségű szolgáltatások erősítése	1. térségi szerep
				T6 - Közzolgáltató intézmények és szolgáltatások fejlesztése	2. társadalom

Projekt típus	Ssz.	Beavatkozás	Rövid leírás	Kapcsolódó tematikus (rész)célok	Dimenzió
Egyéb projekt	5.	Szociális alap- és szakellátás fejlesztése	A beavatkozás komplex módon tartalmazza a szociális ellátások fejlesztését, ideértve az Aradi utcai idősothton korszerűsítő felújítását, szolgáltatásjavítását (konyha, társalgó, közösségi tér fejlesztése), a bentlakásos idősgondozás fejlesztését (meglévő apartmanok korszerűsítését és további apartmanok építését új, lehetőleg közeli ingatlanok bevonásával), az ezüstgazdaság (silver economy ágazat) fejlesztését, az időskor biztonságos és méltó körülmények között történő megélhetésének támogatását. Emellett a térség hátrányos helyzetére való tekintettel a család- és gyermekjólét és védelem területén szükséges beavatkozások megtételét, az ellátórendszer megerősítését.	T2 - Térségi jelentőségű szolgáltatások erősítése	1. térségi szerep
				T6 - Közzszolgáltató intézmények és szolgáltatások fejlesztése	2. társadalom
Egyéb projekt	6.	Közzszolgáltatások és városüzemeltetés ellátási minőségének, színvonalának fejlesztése, modernizációja	A fenntartható épületüzemeltetés mellett fontos hangsúlyt kell fektetni a korszerű településüzemeltetésre és a közzszolgáltatások magasszintű ellátására. Ennek keretében megvalósítani javasolt a Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal (Városháza) padlástér beépítése, a köztemető fejlesztése (ravatalozófejlesztés és sétányok kialakítása térvilágítással, parkolóépítés), a közterület fenntartását segítő eszközök és gépek beszerzése, a településüzemeltetési feladatokat ellátó Sellye Kommunális Kft. telephelyének korszerűsítése, a városüzemeltetési feladatok szükségsszerű digitalizációja, smartosítása, stb.	T6 - Közzszolgáltató intézmények és szolgáltatások fejlesztése	2. társadalom
				T11 - Zöld és kék infrastruktúra fejlesztése	3. környezet
Egyéb projekt	7.	Szabadidős, rekreációs fejlesztések a társadalmi jólét és a természeti-környezeti infrastruktúra összehangolt fejlesztésével	A térség egyik nagy előnye a természeti környezet eredeti és háborítatlan állapotban történt fennmaradása. Ezt az előnyt, a természeti környezet pl. rekreációs célú kihasználását azonban egyelőre nem tudta megfelelő mértékben és hozadékkal kihasználni sem a város, sem a térség. Ezen beavatkozás a természet-rekreáció párosítását, együttműködő fejlesztését célozza, többek között pl. szabadidőpark kialakításával a Gürü-tónál, új (kerékpározható) sétány/útvonal kijelölésével/kiépítésével a várostól a Gürü-tóig, a horgásztó fejlesztésével, a városközeli erdőterületek rekreációs célú hasznosításával, stb.	T7 - Rekreációs célú fejlesztések T8 - Társadalmi jólét, emberi kapcsolatok erősítése	2. társadalom
				T9 - Zöldterületek és a természeti környezeti elemek fenntartható és klímaturatos fejlesztése	3. környezet
Egyéb projekt	8.	Gázerőmű Sellyére telepítése, szénhidrogén kitermelés és nyersanyagfeldolgozás fejlesztése	A közelmúlt és a jelen szénhidrogén lelőhelyekkel kapcsolatos kutatásai eredményeként Sellyét több kisebb helyszínen érinti a „Kétújfalu I. - szénhidrogén” nevű bányatelek. A Sellyei gáz- és olajmező termelése már meglévő és a még kiépítés előtt álló mélyfúrású kutakkal valósul meg. A kitermelés során a gáz, víz, kőolaj és a kondenzátum fázisok szétválasztása és mérése a HHE-Sellye Gyűjtőállomáson valósul meg. A nyersgáz, a kőolaj, a rétegvíz és a kondenzátum egyelőre továbbításra kerül a Lakócsa Főgyűjtőre. A cél, hogy a nyersanyag hosszútávon történő feldolgozására gázerőmű épüljön Sellyére.	T3 - Gazdaság és foglalkoztatás terén a térségi jelentőségű meghatározó szerep erősítése	1. térségi szerep

Projekttypus	Ssz.	Beavatkozás	Rövid leírás	Kapcsolódó tematikus (rész)célok	Dimenzió
Egyéb projekt	9.	Foglalkoztatási helyzet javítása Sellyén	Az Önkormányzat közvetetten tud befolyással lenni a foglalkoztatásra, többek között pl. foglalkoztatási projekteken (pl. paktum projekt) való részvétellel, képzések, programok szervezésével, a feltételek biztosításával vagy támogatásával, koordinációval, konzorciumi szerepvállalással, együttműködéssel. Ezeket a lehetőségeket a város szeretné maximálisan kiaknázni, ezzel is javítva Sellye prosperáló dimenzióját.	T3 - Gazdaság és foglalkoztatás terén a térségi jelentőségű meghatározó szerep erősítése	1. térségi szerep
				T13 - Helyi gazdaság fejlesztése, foglalkoztatás ösztönzése	4. gazdaság
Egyéb projekt	10.	A helyi társadalom kikapcsolódási és közösségi szórakozási lehetőségeinek bővítése az identitástudat erősítése mellett	A beavatkozás célja a település élhetőbbé, vonzóbbá tétele, illetve megtartóerejének növelése helyi humán fejlesztéseken keresztül, melynek része az egészséges életmód támogatása, terjesztése, a helyi identitástudat megerősítése, a közösségi szórakozás, kikapcsolódás lehetőségeinek bővítése, nem csupán az önkormányzati intézmények által szervezett közösségi sport- és egészségprogramok, rendezvények keretében, hanem a helyi civil szervezetek tevékenységének támogatása, megerősítése által. Sellyén többféle nemzetiségű ember él, horvát és roma nemzetiségi önkormányzat is van. Ezért fontos az érzékenyítő, összekovácsoló programok szervezése, de a nemzetközi, határon átnyúló együttműködések erősítése is.	T7 - Rekreációs célú fejlesztések T8 - Társadalmi jóllét, emberi kapcsolatok erősítése	2. társadalom
Egyéb projekt	11.	A hátrányos helyzetű, leszakadó társadalmi csoportok támogatása	A város fontosnak tartja a helyi társadalom kedvezőtlenebb helyzetben lévő rétegének felkarolását és támogatását, további leszakadásuk megakadályozását is. A HEP-ben szereplő intézkedések megvalósítása, a hátrányos helyzetű, rászoruló csoportok felzárkóztatása képzésekkel, soft típusú programokkal, a korábban sikerrel zárult "Gyerekesély" program folytatása prioritást élvező feladata a társadalmi jóllétet a jövőképeben is szerepeltető Sellyének.	T8 - Társadalmi jóllét, emberi kapcsolatok erősítése	2. társadalom

4.1.5 A város vonzáskörzetére kihatással lévő fejlesztési elképzelések, projektjavaslatok

Sellye hosszútávú stratégiai céljai között megfogalmazásra került a térségi szerep megtartása és erősítése: „Sellye egy erős térségi szerepkörrel rendelkező járásközpont”. Ezen cél elérését az alábbi – a 4.1.1-4.1.4 pontokban felsorolt - beavatkozások támogatják:

- A Sellyei Ipari Park fejlesztése
- Imázsépítés, szlogen, brand, városmarketing, befektetésösztönzés, határon átnyúló nemzetközi együttműködések
- Sport- és egészségmegőrző, rekreációs célú tevékenységek színvonalának emelése, lehetőségek bővítése
- Térségi elérhetőség javítása
- Termálfürdő komplex, több ütemű, moduláris fejlesztése
- Aktív turisztikai projektek, pihenőhely kialakítása és a hiányzó hálózati elemek fejlesztése
- Egészségügyi alap- és szakellátás infrastrukturális fejlesztése
- Szociális alap- és szakellátás fejlesztése
- Gázerőmű Sellyére telepítése, szénhidrogén kitermelés és nyersanyagfeldolgozás fejlesztése
- Foglalkoztatási helyzet javítása Sellyén

A térségi összefogással megvalósítani tervezett beavatkozás a fentiek közül az alábbi:

- Imázsépítés, szlogen, brand, városmarketing, befektetésösztönzés, határon átnyúló nemzetközi együttműködések

Ezen beavatkozás célja elsősorban Sellye népességmegtartó és -vonzó képességének növelése, de ez nem képzelhető el a térség és szűkebb értelemben véve a Sellye közvetlen környezetében lévő települések összefogása, együttműködése nélkül. Az eredmény elérése érdekében össze kell gyűjteni Sellye és a térség értékeit, kínálati elemeit, melyeket egy élménycsomagba szedve közösen kell népszerűsíteni. A határon átnyúló nemzetközi együttműködések erősítésében pedig aktív partnerként kell megjeleníteni Sellye mellett a horvátajkú határmenti településeknek, ahol még horvátországi családi és baráti kötődések is fellelhetők.

4.2 A beavatkozások, fejlesztések pénzügyi terve

Az alábbi táblázatokban kerül bemutatásra a beavatkozásokhoz rendelt pénzügyi terv projekttypusok szerinti bontásban (kulcs-, hálózatos-, akcióterületi- és egyéb projektek). A pénzügyi tervet bemutató táblázatokban kijelölésre kerültek a beavatkozások megvalósítói, az előkészítésben, megvalósításban partnerként potenciálisan együttműködő szereplők, a fejlesztések becsült költsége (jellemzően bruttó) forintban, illetve azok lehetséges forrásai.

13. táblázat: Sellye kulcsprojektjeinek pénzügyi terve

Sz.	Beavatkozás	Helyszín	Megvalósító	Együttműködő	Dimenzió	Becsült költség (bruttó Ft)	Lehetséges forrás
1.	A Sellyei Ipari Park fejlesztése	Sellye	önkormányzat	vállalkozások, gazdasági társaságok	1. térségi szerep 4. gazdaság	1 000 000 000	TOP Plusz 6. EKD, állami támogatás Magántőke
2.	Megújuló energiaforrások hasznosítási lehetőségei Sellyén, energetikai beruházások és szemléletformálás	Sellye	önkormányzat, lakossági, civil-, intézményi és vállalkozói szféra	önkormányzat, állam, bank, energiaközösség, közmű szolgáltatók	2. társadalom 3. környezet	1 000 000 000	KEHOP Plusz TOP Plusz 2. Magántőke Hitel, önerő (költsége részben becsülhető)
3.	Imázsépítés, szlogen, brand, városmarketing, befektetésösztönzés, határon átnyúló nemzetközi együttműködések	Sellye és térsége	önkormányzat	térségi/környező települések szereplői	1. térségi szerep 4. gazdaság	200 000 000	Önkormányzati önerő
4.	Új Településterv készítése	Sellye	önkormányzat	gazdasági társaságok, civil szervezetek, intézmények, lakosság	Összes	15 000 000	Top Plusz 1. Önkormányzati önerő
MINDÖSSZESEN						2 215 000 000	Ft

14. táblázat: Sellye hálózatos projektjeinek pénzügyi terve

Sz.	Beavatkozás	Helyszín	Megvalósító	Együttműködő	Dimenzió	Becsült költség (bruttó Ft)	Lehetséges forrás
1.	Élhető város projektek	Sellye	önkormányzat	vármegyei önkormányzat, Sellye Kommunális Kft.	2. társadalom 3. környezet	830 000 000	TOP Plusz 1.
2.	Sport- és egészségmegőrző, rekreációs célú tevékenységek színvonalának emelése, lehetőségek bővítése	Sellye	önkormányzat, lakossági, civil-, intézményi és vállalkozói szféra	lakosság, intézmények, egyeszségügyi szolgáltatók, Sellye Kommunális Kft.	1. térségi szerep 2. társadalom	400 000 000	TOP Plusz 1. EFOP Plusz VP, MFP, állami támogatás Civil pályázatok Magántőke (költsége részben becsülhető)
3.	Közterületek fejlesztése, Sellye városképét meghatározó utcák, terek arculatának minőségi megújítása, rehabilitációja	Sellye	önkormányzat	lakosság, Sellye Kommunális Kft.	2. társadalom 3. környezet	500 000 000	TOP Plusz 1. MFP, VP Civil pályázatok Hitel, önerő
4.	Közlekedés és mobilitásfejlesztés Sellyén	Sellye	önkormányzat	lakosság, közösségi közlekedési szolgáltatók, járási önkormányzatok, vármegye	2. társadalom 3. környezet	1 000 000 000	TOP Plusz 1. MFP, VP Hitel, önerő
5.	Térségi elérhetőség javítása	Sellye, Baranya vármegye, Horvátország	magyar állam, önkormányzat	Baranya vármegye, érintett települési önkormányzatok	1. térségi szerep 4. gazdaság	költsége nem becsülhető	IKOP Plusz Állami és nemzetközi beruházás
6.	Fenntartható önkormányzati épületüzemeltetés	Sellye	önkormányzat	Sellye Kommunális Kft., intézmények	3. környezet	400 000 000	TOP Plusz 1., 2. és 3. MFP, VP Állami támogatás Hitel, önerő
7.	Bel- és csapadékvíz rendezés	Sellye	magyar állam, önkormányzat	vízügyi igazgatóság, nemzeti park	3. környezet	200 000 000	TOP Plusz 1. MFP, VP Állami támogatás
8.	Vízellátás, csatornázás korszerűsítése	Sellye	magyar állam, önkormányzat	ingatlan tulajdonosok	2. társadalom 3. környezet	költsége nem becsülhető	Állami beruházás
MINDÖSSZESEN						3 330 000 000	Ft

15. táblázat: Sellye akcióterületi projektjeinek pénzügyi terve

Ssz.	Beavatkozás	Helyszín	Megvalósító	Együttműködő	Dimenzió	Becsült költség (bruttó Ft)	Lehetséges forrás
AT1.	Draskovich kastély értékmegőrző és funkciót adó fejlesztése	Sellye AT1	magyar állam, önkormányzat, magánbefektető	magyar állam, vármegyei önkormányzat, örökségvédelmi hatóság, magánbefektető	2. társadalom 3. környezet 4. gazdaság	6 000 000 000	EKD, állami támogatás Magántőke
	Kertészudvar és Felsőmajor fejlesztése		önkormányzat, magánbefektető	érintett ingatlantulajdonosok, önkormányzat, Sellye Kommunális Kft., magánbefektető			
	Egykori uradalmi épületek (magtár, istálló, csemetekert) fejlesztése		önkormányzat, magánbefektető	önkormányzat, Sellye Kommunális Kft., magánbefektető			
	Középiskola és tanműhely oktatási célú fejlesztése		Pécsi Református Kollégium	magyar állam, vármegyei önkormányzat, járási önkormányzatok			
	Zrínyi utcai volt általános iskola (egykori uradalmi lovarda) funkciót adó fejlesztése		önkormányzat, magánbefektető	önkormányzat, Sellye Kommunális Kft., magánbefektető			
	Kastélypark/arborétum zöldterületi megújító fejlesztése		önkormányzat, magánbefektető	nemzeti park, Sellye Kommunális Kft., magánbefektető		100 000 000	KEHOP Plusz, MFP, VP Állami támogatás Magántőke Hitel, önerő
AT2.	Termálfürdő komplex, több ütemű, moduláris fejlesztése	Sellye AT2	magyar állam, önkormányzat, magánbefektető	vízügyi igazgatóság, vármegyei önkormányzat, Sellye Kommunális Kft., magánbefektető	1. térségi szerep 2. társadalom	5 000 000 000	KEHOP Plusz, GINOP Plusz, TOP Plusz 6. EKD, állami támogatás Magántőke Önkormányzati önerő
	Aktív turisztikai projektek, pihenőhely kialakítása és a hiányzó hálózati elemek fejlesztése		önkormányzat, járási települések	vármegyei önkormányzat, járási önkormányzatok, turisztikai szolgáltatók, civil szervezetek	4. gazdaság	540 000 000	TOP Plusz 6. Magántőke
MINDÖSSZESEN						11 640 000 000	Ft

16. táblázat: Sellye egyéb projektjeinek pénzügyi terve

Sz.	Beavatkozás	Helyszín	Megvalósító	Együttműködő	Dimenzió	Becsült költség (bruttó Ft)	Lehetséges forrás
1.	Helyi gazdaságfejlesztés Sellyén	Sellye	önkormányzat	vármegyei önkormányzat, Sellye Kommunális Kft., gazdasági szereplők	4. gazdaság	600 000 000	TOP Plusz 6. VP, MFP, GINOP Plusz Állami támogatás Magántőke
2.	Üzemcsarnok és kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése a Sellyei Ipari Parkban	Sellye	önkormányzat	vármegyei önkormányzat, Sellye Kommunális Kft.	4. gazdaság	481 000 000	TOP Plusz 6.
3.	Közösségi és kulturális intézmények működését optimalizáló fejlesztések	Sellye	önkormányzat	intézmények, Múzeumok Igazgatósága	2. társadalom	500 000 000	TOP Plusz 3. EFOP Plusz, Civil pályázatok Állami támogatások Önerő
4.	Egészségügyi alap- és szakellátás infrastrukturális fejlesztése	Sellye	önkormányzat, Ormánság Egészségközpont	PTE, vármegyei önkormányzat, szakorvosok, szakdolgozók, mentők, intézmények, szakellátó szervek, EFl, patika, egyéjszékügyi szolgáltatók	1. térségi szerep 2. társadalom	350 000 000	TOP Plusz 3. EFOP Plusz, MFP Állami támogatás Önerő
5.	Szociális alap- és szakellátás fejlesztése	Sellye	önkormányzat, szociális intézmények	vármegyei önkormányzat, intézmények, szakellátó szervek	1. térségi szerep 2. társadalom	150 000 000	TOP Plusz 3. EFOP Plusz, GINOP Plusz Állami támogatás Önerő
6.	Közforgalmazatok és városüzemeltetés ellátási minőségének, színvonalának fejlesztése, modernizációja	Sellye	önkormányzat, Sellye Kommunális Kft.	intézmények, smart city hálózatok	2. társadalom 3. környezet	1 000 000 000	TOP Plusz 1., 2. és 3. MFP, VP Állami támogatás Hitel, önerő
7.	Szabadidős, rekreációs fejlesztések a társadalmi jóllét és a természeti-környezeti infrastruktúra összehangolt fejlesztésével	Sellye	magyar állam, önkormányzat	erdészet, vízügyi igazgatóság, nemzeti park, horgászegyesület, Sellye Kommunális Kft., intézmények	2. társadalom 3. környezet	1 200 000 000	TOP Plusz 1. MFP, VP Határon átnyúló és civil pályázatok, állami támogatások Önkormányzati önerő

Ssz.	Beavatkozás	Helyszín	Megvalósító	Együttműködő	Dimenzió	Becsült költség (bruttó Ft)	Lehetséges forrás
8.	Gázerőmű Sellyére telepítése, szénhidrogén kitermelés és nyersanyagfeldolgozás fejlesztése	Sellye	magyar állam, önkormányzat, gazdasági szereplő	magyar állam, vármegyei önkormányzat, gazdasági szereplő, érintett hatóságok	1. térségi szerep	költsége nem becsülhető	Állami beruházás Magántőke
9.	Foglalkoztatási helyzet javítása Sellyén	Sellye	önkormányzat, vármegyei önkormányzat, iparkamara	vármegyei önkormányzat, kormányhivatal, iparkamara, civil és vállalkozói szektor szereplői, intézmények	1. térségi szerep 4. gazdaság	200 000 000	TOP Plusz 3. és 6. EFOP Plusz GINOP Plusz
10.	A helyi társadalom kikapcsolódási és közösségi szórakozási lehetőségeinek bővítése az identitástudat erősítése mellett	Sellye	önkormányzat, civil szervezetek	helyi és országos civil szervezetek, önkormányzat, intézmények, egyház	2. társadalom	200 000 000	TOP Plusz 3. EFOP Plusz Civil pályázatok Állami támogatások Önerő
11.	A hátrányos helyzetű, leszakadó társadalmi csoportok támogatása	Sellye	önkormányzat, civil szervezetek	helyi és országos civil szervezetek, önkormányzat, intézmények, egyház	2. társadalom	200 000 000	EFOP Plusz Civil projektek Állami támogatás
MINDÖSSZESEN						4 881 000 000	Ft

A különböző projekttypusok szerinti költségbecslések összesítését az alábbi táblázat tartalmazza (a nem becsülhető költségigényű beavatkozások költségei a megadott összegeken felül értendők!):

17. táblázat: A beavatkozások, fejlesztések összesített forrásigénye

Projekttypusok	Tervezett forrásigény
Kulcsprojektek	2 215 000 000 Ft
Hálózatos projektek	3 330 000 000 Ft
Akcióterületi projektek	11 640 000 000 Ft
Egyéb projektek	4 881 000 000 Ft
Fejlesztési terv összesített tervezett forrásigénye	22 066 000 000 Ft

4.3 A beavatkozások, fejlesztések ütemezése

A következő táblázatban (GANTT diagram) az egyes beavatkozások megvalósításának tervezett időtartama, ütemezése kerül bemutatásra. Az időbeli tervezés a ma rendelkezésre álló információk alapján történt becslés, az egyes beavatkozások előkészítése, források elérhetővé válása, befektetői-beruházói igény megjelenése és egyéb előre nem tervezhető körülmény az ütemezést felülírhatja, módosíthatja.

18. táblázat: A beavatkozások, fejlesztések ütemezése (GANTT diagram)

Beavatkozás	2022				2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029				2030			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4				
Kulcsprojektek																																				
Ipari Park fejlesztése																																				
Megújuló energiaforrások hasznosítási lehetőségei Sellyén																																				
Imázsépítés, városmarketing, befektetésösztönzés, határon átnyúló nemzetközi együttműködések																																				
Új Településterv készítése																																				
Hálózatos projektek																																				
Élhető város projektek																																				
Sport- és egészségmegőrző, rekreációs célú tevékenységek																																				
Közterületek fejlesztése, rehabilitációja, Sellye városképének javítása																																				
Közlekedés és mobilitásfejlesztés Sellyén																																				
Térségi elérhetőség javítása																																				
Közüntézmények, önkormányzati épületek komplex energetikai és hálózati korszerűsítése																																				
Bel- és csapadékvízrendezés																																				
Vízellátás, csatornázás, szennyvízkezelés korszerűsítése																																				

Beavatkozás	2022				2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029				2030			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4				
Akcióterületi projektek																																				
Kastély és környezetének komplex rehabilitációja/rekonstrukciója																																				
Termálfürdő komplex, több ütemű, moduláris fejlesztése																																				
Aktív turisztikai projektek, pihenőhely kialakítása és a hiányzó hálózati elemek fejlesztése																																				
Egyéb projektek																																				
Helyi gazdaságfejlesztés Sellyén																																				
Üzemcsarnok és kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése a Sellyei Ipari Parkban																																				
Közösségi és kulturális intézmények működését optimalizáló fejlesztések																																				
Egészségügyi alap- és szakellátás infrastrukturális fejlesztése																																				
Szociális alap- és szakellátás fejlesztése																																				
Közzolgáltatások és városüzemeltetés fejlesztése, modernizációja																																				
Szabadidős, rekreációs fejlesztések																																				
Gázerőmű Sellyére telepítése, szénhidrogén kitermelés, nyersanyagfeldolgozás fejlesztése																																				
Foglalkoztatási helyzet javítása Sellyén																																				
Közösségfejlesztés, a helyi identitástudat erősítése, helyi humán fejlesztések																																				
Hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása képzésekkel, soft típusú programokkal																																				

4.4 Antiszegregációs program

BEVEZETÉS

A szegregáció tartalmának ellentétje az integráció.

Amikor lazul a társadalmi integráció, a helyi társadalom szövetébe való beágyazottság mértéke csökken, nő a szegregáció esélye. Ezt az esélyt számos tényező növelheti: demográfiai okok, az iskolázottság elégtelen volta, a munkanélküliség, az elszegényedés, elmagányosodás, a rossz egészségi állapot, stb. Mindezek a tényezők rontják az érintetteknek a gyorsan változó világhoz, körülményekhez való adaptációs/alkalmazkodó képességét – városi léptékben Sellye rezilienciáját.

Sellyén a szegregációs mutató 30%-os és 35%-os határértéke mellett nem található szegregátum, így antiszegregációs program készítésére a módszertani elvárás szerint nincs szükség (az csak a megalapozó vizsgálatban azonosított szegregátumok, szegregációval veszélyeztetett területek esetén elvárás).

Ettől függetlenül e fejezet keretében szeretnénk a Sellyén meglévő társadalmi problémákra röviden reagálni, felhívni a figyelmet arra, hogy igazolt szegregátum hiánya ellenére is érezhető a város és a térség társadalmi leszakadása, mely problémával mindenképpen foglalkozni kell a Fejlesztési terv időtávján belül. Ezért beavatkozási javaslatokat fogalmazunk meg a társadalmi integráció és az ezzel szorosan összefüggő identitás erősítése érdekében

4.4.1 Módszertani megközelítés

A KSH tízévente frissülő - és gyorsan avuló - adataira támaszkodó, végtelen leegyszerűsített területi szegregációs mutató egyik legkomolyabb hiányossága ugyanis az, hogy **csupán a már kialakult problémákat jelzi**, de csak **kismértékben támogatja e problémák kialakulásának időben történő felismerését, a szegregációt eredményező tendenciák befolyásolására irányuló helyi erőfeszítéseket**. A mutató részlegesen deprivált helyzethez való kapcsolása csak a területi szegregáció erősen leegyszerűsített aspektusait veszi figyelembe, nem terjed ki egyéb, olyan nagyon fontos jelenségekre, melyek hatásai a város népességének a jogi definíció szerinti szegregátumokban élőkénél nagyobb létszámú csoportjait érinti.

Erre tekintettel e fejezet kidolgozása során célszerűen a szegregáció tágabb értelmezését használtuk.

Mi a szegregáció a tágabb (az eredeti) értelmezés szerint?

A szegregáció fogalma a városi lakosság egy-egy csoportjának térbeli elkülönülését jelenti, vagyis hogy *„milyen egyenlőtlenségek jelentkeznek a népesség meghatározott elemeinek ökológiai megoszlásában⁶.”* Abban az esetben van szó a térbeli szegregáció hiányáról, ha a népesség a város/település minden részében ugyanolyan arányban van jelen, és akkor beszélhetünk jól kirajzolódó, teljes szegregációról, ha az egyes népességcsoportok egymással egyáltalán nem keverednek. A térbeli szegregáció mellett azonban számos más, a térbeli szegregációnál lényegesen több embert érintő szegregáció is jelen van a társadalomban: pl. a nemi, foglalkoztatásbeli, intézményi, életkori, vallási stb. szegregáció⁷. Ez utóbbi szegregációknak nincs szükségképpen térbeli megjelenése.

⁶ Ld. például. Nemes Ferenc - Szélnyi Iván: A lakóhely mint közösség. Akadémiai Kiadó, Budapest

⁷ Közszerológiai Online Lexikon – szegregáció

A térbeli szegregációnak eredetileg nincs értékelő tartalma. (Egy elitnegyed éppen úgy szegregátum, mint pl. egy nagyjából szegények, romák által lakott utca, városrész, stb.)

Az eredeti tartalma szerint felfogott - és nem a KSH leegyszerűsítésére támaszkodó - térbeli szegregáció megragadható **a sellyeiek „fejében meglévő”, laikus városképben** is. Ez a kép, amely a sellyeiek (a lakosság, a város vezetői, a helyi gazdaság és civil szféra szereplői, stb.) fejében a város egyes utcáival, területeivel kapcsolatban él – **a város mentális térképe**.

Mi az a mentális térkép?

A városi terek, területek használata „átrajzolja tudatunkban a település tényleges képét. A mindennap bejárt távok rövidebbnek tűnnek, a ritkán látogatott helyeket távolinak gondoljuk. Saját környékünket barátságosnak véljük, más városrészeket idegennek, vagy egyenesen rossz környéknek. Hogy mi a távoli és mi a közeli, mi a sajátunk és mi az idegen, az természetesen mindig szubjektív, előzetes tapasztalatok, motivációk, képességek függvénye.”⁸

„A különböző társadalmi csoportok vagy akár az egyes emberek ugyanazon reális térből nemcsak mást és másképp érzékelnek, hanem más és más formában értékelik és értelmezik a tereket. Tisztában vagyunk azzal a ténnyel is, hogy léteznek jelenségek, térelemek, amelyek egyesek számára feltűnőek, mások számára szinte vagy teljesen észrevétlenek maradnak. E viszonyokban már nem az érzékszervi adottságok különbségei bírnak jelentőséggel, hanem sokkal inkább egyéni és csoportos érték- és érdekkülönbségek eltéréseiből vezethető le. Arról van tehát szó, hogy maga a tér már nemcsak a tárgyasult elemek összességékként írható le és értelmezhető, hanem sokkal inkább a hozzá kapcsolódó tapasztalatok, tradíciók, értékek is fontos téralakító tényezőkké váltak. Így a különböző társadalmi csoportok, társadalmi meghatározottságaik eltéréseiből következően más és más térelemeket és viszonylatokat emelnek ki és vélnek fontosnak a maguk számára.”⁹

Egy település társadalmát érintő problémák helyi kezelésének, a település fejlesztésének tervezése során a mentális térképezésnek nyilvánvaló gyakorlati hasznai vannak. A város mentális térképe hatással van pl. az ingatlanárak, a településen belüli mobilitási szándékok, a szubjektív biztonságérzet, egy fejlesztés elfogadottsága stb. alakulására, de a szó eredeti értelmében felfogott területi szegregátumok keletkezéséhez vezető folyamatokra is¹⁰. Ebben az értelemben a városlakók fejében élő mentális térképek **a település fizikai megjelenését és társadalmát is formáló tényezők**.

Sellye területi szegregátumai 2023-ban a „mentális térképezés” alapján

Sellyén hivatalosan **szegregátumnak tekintendő**, továbbá hivatalosan **szegregációval veszélyeztetett terület** – a 2011-es népszámlálási adatok alapján – nincs.

Forrás: <https://lexikon.uni-nke.hu/szocikk/szegregacio/> és <https://lexikon.uni-nke.hu/szocikk/szegregacio-2/>

8 Mi a mentális térképezés? Forrás: <https://mentalmap.org/mi-a-mentalis-terkepezes/?lang=hu>

9 Mag Vince: A mentális tér sajátosságai, kihívásai és problémái (Kortárs térelméletek jellemzői)

Forrás: <https://api.eda.eme.ro/server/api/core/bitstreams/12c279ce-2173-4fdb-b2d3-df02876f40b6/content>

10 A „mentális térképezés” fontosságát igazolja a KSH is. Egy Szegeden készített KSH kutatás – számos más hatás mellett – igazolja a mentális térképezés szegregáló hatását, amikor bevezeti a „mentális szegregátum” fogalmát.

Ld. erről: Rácz Attila Szegregáció a fejekben

A statisztikai és a mentális társadalmi és térbeli elkülönülés vizsgálata Szegeden

Központi Statisztikai Hivatal, Műhelytanulmányok 4.

Forrás: <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/pdf/muhelytanulmanyok4.pdf>

A várost ismerő városfejlesztési szakemberek „mentális térképe” alapján szegregációval veszélyeztetett területek (e területek a komplexebb megközelítés miatt nem felelnek meg a KSH kétdimenziós megközelítésének):

- Kertészudvar
- Felsőmajor

Ezek a területek (egykori uradalmi cselédlakások helyszínei) a megalapozó vizsgálatban konfliktussal terhelt, szlömösödő területként kerültek azonosításra, azonban ezeken a területeken a magánháztartásokban élők száma nem éri el az 50 főt, emiatt nem tekinthetők valódi szegregátumnak.

Településképi konfliktussal terhelt további városi területek:

- üresen álló és/vagy leromlott állapotú ingatlanok a Sellye városképét meghatározó utcákban (Dózsa György utca, Kossuth utca, Batthyány utca, Mátyás király utca)

Ezen ingatlanok jellemzően magántulajdonban vannak és vagy hosszú évek óta üresen állnak, vagy tulajdonosuk az alacsony jövedelmű társadalmi réteghez tartozása okán nem képes az ingatlan alapvető karbantartására, állagmegóvására sem.

4.4.2 Sellye város problématérképe – demográfiai-társadalmi aspektusok

A területi szegregációs tendenciák kialakulása nagyrészt a városra jellemző etnikai-demográfiai-társadalmi problémák következménye, melyek a következők:

A település népességdinamikáját csökkenő tendencia jellemzi, mely a születések számának csökkenéséből, valamint a vándorlási egyenleg emelkedéséből fakad. A gyermekkorúak arányának csökkenése és az időskorúak arányának növekedése az egész térségre jellemző. A város népességének elöregedése következtében egyre inkább növekszik a szociális ellátások iránti igény. Az elöregedésből és a magas munkanélküli rátából, valamint az azzal együtt járó alacsony életszínvonalból következően nagy teher nehezedik a szociális ellátórendszerre is.

Az általános iskola két feladatellátási helyen, Sellyén, valamint Felsőszentmártonban fogad diákokat, azonban a gyermeklétszám folyamatosan csökken, a tanulók közel fele szomszédos településről jár be.

A város iskolázottsági szintje a járás többi településéhez képest jónak mondható, a középfokú képzésben részt vevők, valamint érettségivel rendelkezők száma kismértékben meghaladja a baranyai átlagot. Felsőfokú végzettséggel csupán a lakosság 10%-a rendelkezik. A magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők esetében jellemző az elvándorlás a környező nagyobb városokba, mely a vándorlási különbözet többszöri negatív egyenlegét eredményezi.

Az alapfokú oktatás mellett mezőgazdasági szakképzés érhető el Sellyén, melynek intézményi befogadóképessége mintegy 480 fő lenne, azonban a tényleges kihasználtság mindössze 27%-os. A gimnáziumi érettségizők és más szakmát választók más, jellemzően nagyobb városokban és a vármegyeszékhelyen tanulnak tovább, ahonnan alacsony arányban térnek vissza Sellyére. A továbbtanulás mellett az elvándorlás másik fő oka a jobb megélhetés, melynek reményében a környező nagyobb városokba, illetve külföldre költöznek.

A nemzetiségi összetételt tekintve jelentős a horvát és roma nemzetiségűek aránya, a településen roma és horvát nemzetiségi önkormányzat is működik. A sokszínűség és az eltérő kultúrák találkozása sokszor szocializációs problémákhoz vezet, ezért fontos a településen élő közösségek együttélésének elősegítése.

A településen élők foglalkoztatási helyzete a járásra jellemző szinthez képest kedvezőbbnek mondható, mégis a térség leszakadásának egyik oka a magas - és a többgenerációs - munkanélküliség, továbbá a rossz egészségügyi és szociális körülmények, valamint az aluliskolázottság. Az inaktív korú népesség arányának növekedése szükségképpen együtt jár a különböző nyugellátási formákban részesülő népesség arányának növekedésével. A magyar nyugdíjrendszer sajátosságai miatt a nyugellátásban részesülők döntő többsége számára a nyugdíj a korábbi jövedelmekhez képest (esetenként akár jelentős mértékű) jövedelemcsökkenést eredményez.

Sellyén a foglalkoztatási helyzet sokat javult az elmúlt időszakban, a munkanélküliek száma közel 60%-kal csökkent, azonban a vármegyei értékhez képest továbbra is kedvezőtlenebb mutatókat tapasztalhatunk. A lakosság jövedelmi viszonyai az elmúlt tíz évet tekintve pozitív irányba változtak, kismértékben a vármegyei átlagot is meghaladják, azonban országos viszonylatban a település továbbra is a kedvezőtlenebb helyzetben lévők közé sorolható.

A lakosság életminőségének egyik jelzője a lakásállomány minősége. Az új építésű lakások száma az elmúlt 10 évben stagnált, mindössze egy új ingatlannal bővült. A lakások nagy része rendelkezik komfortfokozattal, alacsony komfortfokozatú lakások főként a szlömösödő területekre és a „rég” utcákra elszórtan (Kossuth utca, Dózsa György utca, Mátyás király utca) jellemzőek.

A városban élő népesség előregedésének egyik következménye az egyszemélyes háztartások (vagyis feltehetően az egyedül élő idősök) arányának emelkedése. A 2022. évi népszámlálás adatai közül a lakások lakottságára vonatkozó adatokat mutatja be a következő táblázat.

19. táblázat: A lakott lakások legfontosabb jellemzői Sellyén – a lakásokban lakó személyek száma

Népszámlálás éve:	2001	2011	2022
Lakószám:	Lakásszám (és aránya a lakott lakások összesenhez képest):		
1 személy	192 db (17,91%)	238 db (22,67%)	339 db (32,98%)
2 személy	298 db	337 db	321 db
3–5 személy	545 db	452 db	350 db
6 vagy több személy	37 db	23 db	18 db
Lakott lakás összesen	1 072	1 050	1 028

Forrás: 2022 évi népszámlálás (<https://nepeszamlalas2022.ksh.hu/adatbazis/>)

A helyi társadalmat érintő szegregációs problémák körébe az utóbbi években tapasztalt tendenciák miatt szükséges említeni az éghajlatváltozás következményeit is, ezt erősen indokolja a város társadalmának fentiekben vázolt társadalomszerkezete is és az a tény, hogy az egyes régiók, térségek, települési típusok, társadalmi rétegek nem egyformán sérülékenyek a várható időjárási eseményekkel szemben. Az éghajlatváltozással összefüggő hatások eltérően érintik a lakosság egyes csoportjainak egészségi állapotát. Bizonyított tény, hogy a 4 év alatti gyerekek, a 65 év feletti idősök, a túlsúlyos emberek és a fekvőbetegek a legérzékenyebbek, de számolni kell a krónikus betegségben (pl. cukorbetegség, a légzőszervi és anyagcsere megbetegedések stb.) szenvedők, a várandósok és az újszülöttek érintettségével is.

4.4.3 A szegregációs tendenciák kezelése – antiszegregációs célkitűzések

A város Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2022-2027 az alábbi jövőképet fogalmazta meg:

„Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a helyi társadalom elfogadott, egyenrangú, a közösségért tenni akaró tagjai. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők száma csökkenjen, mindenki találjon a képességeinek és végzettségének megfelelő munkát, melynek bérezése elegendő a mindennapi megélhetésen kívül a jövőről való gondoskodáshoz is. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges környezetben, nyugodt családi körülmények között éljenek. Nevelésük és oktatásuk során elsajátítsák és betartsák a közösségi normákat, valamint versenyképes tudást, képesítést szerezzenek a jövőre nézve, amire tudják a jövőjüket alapozni. Folyamatosan odafigyelünk az idősök helyzetére, problémáik megoldásában igyekszünk segítséget nyújtani. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a családon belüli erőszak szankcionálását, a női munkavállalás helyi feltételeinek megteremtését, munkanélküliségük csökkentését. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők mindennapi életkörülményeinek javulására.”

Miután Sellyén nem található KSH által igazolt szegregátum és veszélyeztetett terület, a területi szegregáció oldására komplex program megvalósítására, tehát földrajzilag körülhatárolható – akcióterületi - fejlesztésre nincs szükség. Ezzel szemben a szlömösödő városi területekre fókuszált infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, továbbá a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek – mint célcsoportok - számára megfogalmazott intézkedések, beavatkozások megvalósítása elengedhetetlen.

Az antiszegregációs program célkitűzései

- **társadalmi integráció:** különböző társadalmi csoportok, rétegek, kultúrák együttélésének elősegítése, a befogadó társadalom érzékenyítése, szemléletformálás, képzés, oktatás
- **munkaerőpiaci integráció:** közfoglalkoztatási rendszer fenntartása, munkanélküliség csökkentése, képzettség növelése, munkajövedelemből élők számának növelése, részmunkaidős foglalkoztatási lehetőség biztosítása elsősorban a nők számára
- **oktatási integráció:** a munkaerőpiaci helyzet erősítésén túl a város társadalmát alkotó különböző csoportok, pl. a deprivált helyzetben élők, az inaktív korúak, a nők, vagy a fiatalok esetében a társadalmi integráció szorosabbra fűzése, az iskolázatlanság újratermelődésének megakadályozása/mérséklése
- **lakhatási integráció és mobilizációs programok:** melynek célja egyrészt a lakhatás, a lakókörnyezet minőségével összefüggő jelentős különbségek mérséklése különösen, de nem kizárólagosan az önkormányzati tulajdonban lévő lakások esetében, másrészt a város lakosságának városon belüli mobilitásának támogatása a lakóterületek által nyújtható életminőség feltételeinek alakításával, elejét véve a területi szegregációt eredményező folyamatok kialakulásának
- **egészségügy, szociális ellátások mennyiségi és minőségi javítása:** elérhetőségük feltételeinek biztosítása, melynek célja ezen intézményeknek a város lakossága oldaláról jelentkező igényeknek a valóban hatékony összehangolása
- **a helyi közösségek fejlesztése** a társadalmi integráció fenntartása, erősítése, illetve a közösségek „erőforrásainak” mobilizálása a város problémáinak megoldásába érdekében
- az ún. **reziliencia**, vagyis a sellyei társadalom és gazdaság alkalmazkodó- és a kedvezőtlen hatásokkal szemben való ellenállóképességének fejlesztése, alkalmazkodó képességének javítása általában véve, de a helyi társadalom egyes csoportjait tekintve is

Az Antiszegregációs program fenntartható és eredményes megvalósítása

A város Antiszegregációs programjában foglaltak megvalósításának menedzselése komplex, folyamatos erőfeszítést igénylő feladat, amelyhez azonban rendelkezésre állnak, vagy saját erőforrásokból megteremthetők a szükséges kapacitások. Nem indokolt a HEP-ben azonosított **HEP Fórum** mellett további, más szereplőkből álló megvalósító csoport létrehozása, hiszen mind a bevonandó szereplők, mind a feladatok, intézkedések természete nagyon hasonló és sok az átfedés is. Emiatt az esélyegyenlőségi programban leírt HEP Fórum feladatokat szükséges az Antiszegregációs programban megfogalmazott beavatkozások megvalósítói és monitorozási feladataival kiegészíteni.

4.4.4 A városfejlesztés perspektivikus lehetőségei a városon belüli szegregációs folyamatok befolyásolásában

A szegregációs folyamatok befolyásolása, megakadályozása különösen a következő fejlesztési szempontok érvényre juttatása mellett lehetséges:

- a városban meglévő, tevékenykedő civil szervezetek, szerveződések tevékenységének támogatása;
- a zöld- és barnamezős fejlesztések, beavatkozások egyensúlyának megteremtése (a meglévő és használaton kívüli, leromlott állapotú épített környezeti elemek számának – és látványának – tudatos csökkentése);
- az életminőséget javító épített környezeti elemek között mutatkozó, az egyes városrészeket jellemző különbségek tudatos mérséklése;
- nagyobb figyelem a szegregációs tendenciák által veszélyeztetett területekre, azon városrészek tudatos „felértékelése” (mentális térkép befolyásolása);
- megfelelő és működő nyilvánosság biztosítása a városfejlesztés lépéseinek bemutatása érdekében, részvételi/partnerségi tervezés¹¹;
- a helyi társadalom integráltságának fejlesztése érdekében horizontális, az egész települést érintően megvalósítandó soft beavatkozások megfogalmazása és érvényesítése;
- intézkedések/projektek folyamatos monitorozása, visszacsatolás, szükséges beavatkozások megtétele a célok elérése érdekében.

4.4.5 A szegregáció mérséklése, megszüntetése érdekében megfogalmazott intézkedés-javaslatok

A HEP-ben szereplő intézkedések döntő többsége deszegregációs célokat is szolgál, így azok – néhány kiegészítéssel – a Fejlesztési terv Antiszegregációs programjában is aktuálisak. Az alábbiakban a prioritást élvező intézkedéseket emeltük ki, melyeket 2030-ig – előtérbe helyezve - szükséges a városnak megvalósítani.

Kertészudvar és Felsőmajor infrastrukturális fejlesztése

Mindkét terület az egykori cselédlakások helyszíne. A Kertészudvar egyes épületei helyi egyedi védelem alatt állnak. Mindkét terület szlömösödő, konfliktusokkal terhelt, alulhasznosított terület. A Kertészudvar esetében a teljes funkcióváltás javasolt: lakófunkció helyett turisztikai célú hasznosítása indokolt.

¹¹ <https://lechnerkozpont.hu/doc/okos-varos/reszveteli-tervezes-a-telepulesfejlesztesben-es-telepulestervezesben-20180412.pdf>

A Kastély-projekttel az összhangot megteremtve a művésztelep, kézműves alkotóházak, interaktív bemutató műhelyek funkción túl, de akár azokkal kombinálva is elképzelhető a kastélyszállást kiegészítő, magas kategóriájú apartmanházak, vendégházak kialakítása.

A Felsőmajor esetében a lakóépületek komfortfokozatának növelése, a terület rendezetté tétele, esetleges igény szerinti funkcióváltása (szálláshely) szorgalmazandó.

Soft típusú beavatkozások

A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére irányuló lehetséges intézkedések, programok, beavatkozások az alábbiak lehetnek a Fejlesztési terv időtávjában Sellyén:

- fejlesztő és egyéni kompetenciafelmérés
- folyamatos szociális munka és szakértői támogatás
- közösségfejlesztés, közösségi rendezvények
- edukációs programelemek (pl. tudatos pénzügyi magatartás, pedagógus (tovább)képzések)
- tehetséggondozás, ösztöndíj programok
- segítő mentorhálózatok kiépítése
- „méltó öregkor”, az idős korosztály fókuszált segítése, támogatása (akár önkéntesek bevonásával)
- munkaerőpiaci tréning és tanácsadás
- antidiszkriminációs tréning, a célcsoporttal foglalkozók érzékenyítése
- egészségfejlesztés, egészségtudatosság, szűrések, egészséges életmód tanácsadás, egészségmegőrzés, prevenció
- digitális írástudás fejlesztése, a célcsoport digitális felkészültségének megfelelő de azt javító oktató, tájékoztató programok, elektronikus ügyintézés lépéseinek elsajátítása

Ezen felül elengedhetetlen a **befogadó társadalom érzékenyítése** is, hiszen a szegregálódott, vagy valamely szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok eredményes integrációjához a befogadó társadalomra is szükség van, ezért fontos célkitűzés az is, hogy a többségi társadalom – nekik szóló programok segítségével - nyitottabbá, elfogadóbbá váljon a valamely hátránnyal küzdő személyek iránt. Az előzőekben felsorolt beavatkozás-javaslatok mindegyike alkalmas arra, hogy pozitív hatást gyakoroljanak a befogadó társadalmi környezetre is, azonban léteznek kifejezetten a befogadó társadalom szemléletformálását célzó programok is, melyek képesek hidat építeni az érintett felek között, mint pl. iskolai közösségi programok, könyvkiadás, tudatosságnövelő akciók, beszélgetéssorozat meghívott vendégekkel, „légy egy napra” (nő, kerekesszékes, vak – pl. láthatatlan kiállítás, állami gondozott, külföldi, egyedülálló öreg, stb.) programok, a hátrányos és nem hátrányos helyzetű társadalmi rétegeknek szervezett közös (pl. generációkon átívelő) programok.

A fentiekben bemutatott – ténylegesen gondolatébresztőnek szánt – lehetséges programjavaslatok mellett számos horizontális jellegű beavatkozás, jó gyakorlat létezik, melyek nem elsősorban a területi szegregáció oldását, hanem a **helyi társadalom integráltságának fejlesztését** célozzák. A programok szervezésén és megvalósításán túl azonban az egyik – és talán legfontosabb – feladat minden érintett szereplő tekintetében az a fajta **szemléletváltás**, mely minden egyes döntés meghozatalakor feltételezi az esélyegyenlőségi szempontok, a diszkriminációmentesség, a szegregációmentesség figyelembe vételét és hogy ez a befogadó, empátikus és támogató szemléletmód idővel teljesen természetessé válik a hétköznapi élet minden területén.

Egy másik kiemelten hangsúlyos tervezési alapvetés, hogy az érintett társadalmi csoportoknak szánt/szervezendő programok kizárólag az Ő közreműködésükkel, bevonásukkal kerüljön megtervezésre (**részvételi tervezés**), legtöbbször ezen múlik az ilyen jellegű projektek, programok sikere, eredménye.

Mindezekhez a megfelelő forrás elsősorban pályázati támogatásokból biztosítandó, de elképzelhető civil szervezetek kezdeményezésében, vagy kistérségi összefogásban megvalósuló programokhoz, akciókhoz való csatlakozás.

4.5 A településfejlesztési akciók megvalósításának eszközei, szervezeti keretek és kompetenciák

A fejezet azon önkormányzat által végezhető tevékenységeket foglalja össze, amelyek segítik, támogatják a Fejlesztési tervben, valamint más, stratégiai jellegű dokumentumokban megjelölt fejlesztési célok elérését. A város biztosíthatja ezt a megfelelő keretek előteremtésével, valamint szabályozó, rendeletalkotó tevékenységével. Ideális esetben ez a két típusú tevékenység együtt jelenik meg és az elérni kívánt célok irányába egyszerre hatnak.

4.5.1 Hiányzó stratégiai dokumentumok elkészítése

A korábbi fejezetekben már említésre került, hogy Sellye 2030-ig (de akár hosszabb távra) tervezett beavatkozásainak megalapozására további ágazati stratégiák, akciótervek megalkotása szükséges, akár városi szintű földrajzi lehatárolással, akár mikrotérségi szintű kitekintéssel és több település összefogásával. Ezek a következők lehetnek (nem kizárólagosan és természetesen az azonos célt szolgálók közül csak a legindokoltabb kiválasztásával):

- Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterv (SECAP) (opcióként szóba jöhet a járás szintjén, nem csak városi léptékben)
- környezetvédelmi program és/vagy klímastratégia
- vízkárelhárítási terv
- integrált települési vízgazdálkodási terv
- kerékpárforgalmi hálózati terv
- fenntartható közlekedésfejlesztési/mobilitási terv (SUMP) (tervezése járási léptékben javasolt)

4.5.2 A vonzó és fenntartható város –szemléletmód-váltás

Az alábbi 6 pontos felsorolásban megfogalmazott jellemzők támpontot jelentenek és segítségül szolgálnak az egyes településfejlesztési akciók, beavatkozások megtervezése és megvalósítása során figyelembe veendő, mintegy horizontális jellemzőként szolgáló szempontokhoz. Javasolt minden egyes beavatkozás, akció e jellemzők, szempontok szerinti körültekintő megtervezése és megfogalmazása.

Mitől lesz egy város vonzó és fenntartható?

- karbonsemleges (tisztá települési környezet, zöldfelületek, helyi termelők és termékek, stb.)
- közösségi terek és mobilitás (parkok, szabadidős létesítmények, hatékony közlekedés)
- közösségi tervezés és mérés (a városi/települési szint hangsúlya, mérhető indikátorok)
- kompakt (munkahely / lakóhely / szabadidő)
- emberi kapcsolatok (összetartás, összefogás, bizalom, befogadás és nyitottság)
- élhető (életminőség – jóllét – boldogság)

4.5.3 Szabályozási tevékenységek, eszközök

- Szabályozási terv és Helyi Építési Szabályzat (HÉSZ)
- Helyi adó- és illetékedvezmények, mellyel bizonyos esetekben a magántőke mobilizálható
- Egyéb gazdaságfejlesztési és befektetést ösztönző eszközök, támogatások, kedvezmények, pl. a településen fejlesztő vállalkozások számára foglalkoztatási/munkahelyteremtési támogatások és/vagy kedvezmények, vállalkozóvá válási támogatások, képzett munkaerő toborzás, vállalkozói igényeknek megfelelő képzés támogatása
- Városmarketing célú tevékenységek
- Ingatlangazdálkodási koncepció, melynek keretében a város saját tulajdonú ingatlanait felméri, azok hasznosíthatóságát számba veszi
- Önkormányzati kommunikáció, naprakész tájékoztatás, melyben az Önkormányzat a gyorsaságra, pontosságra és nyilvánosságra helyezi a hangsúlyt
- Digitális kommunikáció és együttműködés erősítése, ügyintézés lehetőség szerinti gyorsítása
- Az Önkormányzat elővásárlási jogának gyakorlása területek kivásárlásakor

4.5.4 A Fejlesztési terv megvalósításának szervezeti keretei

A településfejlesztés jogszabályban is nevesített felelőse, a stratégiai feladatok kulcsszereplője Sellye Város Önkormányzata és annak első számú vezetője, a Polgármester. A projektfejlesztések operatív feladatainak kulcsszereplőjeként a Közös Önkormányzati Hivatal (elsősorban a pénzügyekkel, a műszaki és a pályázati ügyekkel foglalkozó kollégák, csoportok) és a Sellye Kommunális Kft. (menedzsment feladatok ellátása) azonosítható, amely szinte valamennyi lépés eredményes teljesítéséért döntés-előkészítői felelősséggel tartozik.

A folyamat további szereplői és szerepkörei a következők:

- Képviselő-testület;
- Bizottságok;
- Jegyző;
- Településüzemeltetési és Fejlesztési Osztály (Önkormányzat)
- Sellye város lakossága;
- Sellye Kommunális Beruházó és Szolgáltató Kft;
- Sellye gazdasági társaságai;
- A város civil szervezetei;
- Nemzetiségi Önkormányzatok;
- Polgármesteri Hivatal/Közös Önkormányzati Hivatal;
- Baranya Vármegyei Önkormányzat, mint a vármegye fejlesztéséért felelős területi szereplő;
- Településfejlesztési szakértők, településmérnökök, projekttervezési- és fejlesztési tanácsadók.

A város irányítási-, működési modelljét a Megalapozó dokumentum 1.8.2 fejezete tartalmazza, mely részletesen kitér a feladatok azonosítására, a kompetenciákra illetve a felelősségi körre.

Az irányítási és működési modell változtatása alapvetően nem javasolt. Az alábbi problémák kezelésére azonban érdemes megoldást találnia a városnak, hogy az eddigi működés még hatékonyabbá és eredményesebbé váljon:

- A projektek megvalósítása elhúzódik, a közbeszerzések időigényesek, ez minden esetben költségtöbbletet jelent a város számára, holott az öfenntartás és a kötelező alapfeladatok ellátása is komoly nehézségekbe ütközik a városban.
- A lehetséges esetekben a Baranya Vármegyei Önkormányzattal konzorciumban valósítja meg a város a fejlesztési projekteket, a szakmai kompetencia így közösen adott. Az egyéb esetekben más külső szakértők bevonása szükséges, melyhez költséget kell tervezni az adott projektben.
- A jelentős pályázati források kihasználásához szükséges, hogy a településfejlesztés egyik fontos eszközévé váljon a pályázati tevékenység. Ennek érdekében a pályázatok előkészítésére és megírására a szükséges szakértelemmel és tehetséggel rendelkező személyt/szervezetet kell keresni és megbízni.
- A nyelvismeret hiánya és a közvetlen brüsszeli forrásokhoz való hozzáférés nehézsége (pl. a pályázatok nyelvezetének ismerete, nemzetközi területen szerzett tapasztalat, szakértelem hiánya) a forrásszerzést korlátozza.
- Az építész és településrendezési műszaki szakértelem az önkormányzati hivatalon belül rendelkezésre áll, de szükséges volna egy olyan szakember, aki energetika, fenntarthatóság, megújuló energia témakörben jártas, ilyen kapacitás jelenleg nincs az Önkormányzatnál.
- Befektetésmenedzsment, vállalkozókkal való kapcsolattartás nem megoldott, nincs felelőse, szakértője, jelenleg ez a feladat a Polgármesterre hárul, de ez nem a leghatékonyabb megoldás. Ugyanez a helyzet a városmarketing, turizmusmarketing területén is.
- A város fontos célja a digitális átállás, az egyes feladatok „smartosítása”. Ennek előkészítésére és megvalósítására releváns informatikai- és rendszerismerettel rendelkező szakembert, vagy szakértő céget kell megbízni, aki folyamatában – az előkészítéstől a megvalósításon keresztül az üzemeltetésig – szaktanácsadással járul hozzá az ezirányú törekvések sikeréhez.
- Sellye térségi központi szerepéhez feladatonként hozzátartozik 5-30 település koordinációja, a településközi együttműködés katalizátor- és/vagy gesztorszerepe, mely ugyancsak komoly humán kapacitást igénylő feladat. Ez részben adott a Közös Önkormányzati Hivatal tisztviselői által, azonban a Polgármester ezirányú tehermentesítése is célszerű lenne, hogy erősebb és szorosabb együttműködést lehessen fenntartani a térségi településekkel az erősebb, hatékonyabb közös fellépés, érdekérvényesítés (lobbi) céljából.
- Végül, de nem utolsó sorban a különböző fejlesztési dokumentumokban leírtak megvalósítása és az arról való visszacsatolás, a részvételi tervezés, a lakosság és egyéb szereplők bevonása, oda-vissza történő folyamatos kommunikáció, tehát a településfejlesztési feladatok koordinálása és menedzselése is egész embert kívánó feladat, annak érdekében, hogy ne csak egy adott pályázati fejlesztés tervezése és megvalósítása legyen fókuszban, hanem településszintű és rendszerszintű stratégiai menedzsment ciklus folyamatok tudjanak megvalósulni.

Fentiek a meglévő humán kapacitás bővítését feltételezik, melynek forrásait – az eredményes fejlesztési, irányítási tevékenység és működtetés érdekében – szükséges volna megteremteni.

5 FEJLESZTÉSI TERVLAP

A településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021 (VII.15.) Korm. rendelet 10. § (3) bekezdése értelmében ötezer főnél kisebb lakónépességű települések esetében a fejlesztési terv kidolgozása során a 3. melléklet 4. (részletes cselekvési program), 6. (részletes fejlesztési tervlap) és 7. (monitoring) pontja elhagyható. Ettől függetlenül – annak érdekében, hogy jelen stratégiai terv megfelelő részletezettségű és a város átfogó, komplex és integrált fejlesztését kellő részletezettséggel megalapozó, használható dokumentum legyen – az említett fejezetek is kidolgozásra kerültek. Azonban az 5. és 6. fejezet összevontan készült el, tehát a mellékletben csatolt fejlesztési tervlap a kormányrendelet elvárásainál részletesebb kidolgozású, de nem teljesíti maradéktalanul a részletes fejlesztési tervlapnál leírt követelményeket. Így Sellye fejlesztési tervlapja valahol a kétféle tervlap közötti részletezettséggel került kidolgozásra.

A fejlesztési tervlap - a településrendezési terv megalapozásához, a teljes közigazgatási területre - az általános használatú területek figyelembevételével meghatározza a stratégia és a cselekvési program, kiemelten a céladatok és a fejlesztési akcióterületek térbeli összefüggéseit, azok rendszerét, továbbá a település működéséhez szükséges meglévő és tervezett zöldinfrastruktúra-elemek térbeli kialakítását, elrendezését és településszerkezeti szerepét.

A mellékletek között csatolt fejlesztési tervlapon az egyes akcióterületek és beavatkozások az alábbiak szerint kerültek feltüntetésre:

20. táblázat: Akcióterületek és beavatkozások jelölése a Fejlesztési tervlapon - JELMAGYARÁZAT

Ssz.	Projekt típus	Beavatkozás	Fejlesztési tervlap jelölés	
1.	Akcióterületi projekt	Kastély és környezetének (a volt uradalmi épületeknek és területnek) komplex rehabilitációja/rekonstrukciója	AT1	előre lehatárolt terület
2.	Akcióterületi projekt	Termálfürdő komplex, több ütemű, moduláris fejlesztése (elkészült fürdőfejlesztési koncepció alapján)	AT2	előre lehatárolt terület
3.	Akcióterületi projekt	Aktív turisztikai projektek, pihenőhely kialakítása és a hiányzó hálózati elemek fejlesztése		
4.	Kulcsprojekt	A Sellyei Ipari Park fejlesztése	K1	Sellyei Ipari Park
5.	Kulcsprojekt	Megújuló energiaforrások hasznosítási lehetőségei Sellyén, energetikai beruházások és szemléletformálás	K2	Sellye Termálfürdő Sellyei Ipari Park Volt hulladéklerakó
6.	Kulcsprojekt	Imázsépítés, szlogen, brand, városmarketing, befektetésösztönzés, határon átnyúló nemzetközi együttműködések	nincs	soft típusú beavatkozások, térképen nem jelölhetők
7.	Kulcsprojekt	Új Településterv készítése	nincs	
8.	Hálózatos projekt	Élhető város projektek	H1	Városmarkózpont Kossuth u. eleje Carolina tér
9.	Hálózatos projekt	Sport- és egészségmegőrző, rekreációs célú tevékenységek színvonalának emelése, lehetőségek bővítése	H2	Sportpálya Leendő lovarda Magtár épülete

Ssz.	Projekt típus	Beavatkozás	Fejlesztési tervlap jelölés	
10.	Hálózatos projekt	Közterületek fejlesztése, Sellye városképét meghatározó utcák, terek arculatának minőségi megújítása, közhasználatú terek és parkok megújítása, rehabilitációja	nincs	A beavatkozás csak projektekre bontás után válik ábrázolhatóvá.
11.	Hálózatos projekt	Közlekedés és mobilitásfejlesztés Sellyén	nincs	A beavatkozás csak projektekre bontás után válik ábrázolhatóvá.
12.	Hálózatos projekt	Térségi elérhetőség javítása	H5	Elkerülő út Buszpályaudvar Vasútállomás A többi elem csak projektekre bontás után ábrázolható.
13.	Hálózatos projekt	Fenntartható önkormányzati épületüzemeltetés	H6	Városháza Volt műv. ház (SKÖH) Mátyás k. u. 79. utcafront A többi elem csak projektekre bontás után ábrázolható.
14.	Hálózatos projekt	Bel- és csapadékvíz rendezés	nincs	A beavatkozás csak projektekre bontás után válik ábrázolhatóvá.
15.	Hálózatos projekt	Vízellátás, csatornázás korszerűsítése	nincs	A beavatkozás csak projektekre bontás után válik ábrázolhatóvá.
16.	Egyéb projekt	Helyi gazdaságfejlesztés Sellyén	E1	Barnamezős területek A többi elem csak projektekre bontás után ábrázolható.
17.	Egyéb projekt	Üzemcsarnok és kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése a Sellyei Ipari Parkban	E2	Sellyei Ipari Park
18.	Egyéb projekt	Közösségi és kulturális intézmények működését optimalizáló fejlesztések	E3	Múzeum, Könyvtár Ormánság Községi Ház
19.	Egyéb projekt	Egészségügyi alap- és szakellátás infrastrukturális fejlesztése	E4	Ormánság Egészségközpont
20.	Egyéb projekt	Szociális alap- és szakellátás fejlesztése	E5	Aradi utcai Időotthon A többi elem csak projektekre bontás után ábrázolható.
21.	Egyéb projekt	Közszolgáltatások és városüzemeltetés ellátási minőségének, színvonalának fejlesztése, modernizációja	E6	Városháza Temető, ravatalozó Mátyás király u. 79. udvar A többi elem csak projektekre bontás után ábrázolható.
22.	Egyéb projekt	Szabadidős, rekreációs fejlesztések a társadalmi jóllét és a természeti-környezeti infrastruktúra összehangolt fejlesztésével	E7	Váralja utca Gürü horgásztó A többi elem csak projektekre bontás után ábrázolható.

Ssz.	Projekt típus	Beavatkozás	Fejlesztési tervlap jelölés	
23.	Egyéb projekt	Gázerőmű Sellyére telepítése, szénhidrogén kitermelés és nyersanyagfeldolgozás fejlesztése	E8	Bogdása felé vezető út D-i oldala (jelenlegi kitermelési helyszín) A leendő gázerőmű helyszíne még nem ismert.
24.	Egyéb projekt	Foglalkoztatási helyzet javítása Sellyén	nincs	soft típusú beavatkozások, térképen nem jelölhetők
25.	Egyéb projekt	A helyi társadalom kikapcsolódási és közösségi szórakozási lehetőségeinek bővítése az identitástudat erősítése mellett	nincs	
26.	Egyéb projekt	A hátrányos helyzetű, leszakadó társadalmi csoportok támogatása	nincs	

6 RÉSZLETES FEJLESZTÉSI TERVLAP

Hivatkozva az előző (5.) fejezetben leírtakra, a vonatkozó jogszabály szerinti részletes fejlesztési tervlap nem készült el a Fejlesztési terv részeként, hanem egy magasabb szintű fejlesztési tervlap került kidolgozásra és csatolásra a mellékeltek között.

7 MONITORING

7.1 A monitoring rendszer általános ismertetése, feltételei

E fejezet célja a monitoring feladatok meghatározása a Fejlesztési terv hatékonyságának elősegítése érdekében, a településfejlesztési célok, akciók megvalósításának folyamatos vizsgálatára és ellenőrzésére, valamint az eredmények kiértékelésére.

A monitoring az a programalkotást követő nyomon követési folyamat, amely a program végrehajtásának eredményességét kíséri figyelemmel és visszacsatol a végrehajtás folyamatába, illetve indokolt esetben a program felülvizsgálatát eredményezheti. A monitoring célja, hogy elősegítse a stratégia hatékony megvalósítását és biztosítsa, hogy változó külső és belső körülmények mellett is megfelelő erőforrások álljanak rendelkezésre a megvalósításhoz. A monitoring jelentések eredményeként a program felülvizsgálatra kerülhet, indokolt esetben rendkívüli módosításokat is eredményezhet egy-egy éves jelentés tartalma a programban.

Ebben a fejezetben történik meg a célokhoz rendelt indikátorok és azok célértékének, valamint a mérés módszertanának meghatározása. E célokhoz rendelt indikátorok mérése biztosítja az eredményesség követhetőségét a Fejlesztési terv élettartama alatt. A stratégiai célokhoz rendelt indikátorok mérése folyamatos, végső értékelése pedig a stratégiai ciklus utolsó lépésében – várhatóan 2030-ban - történik meg (stratégia és projekt szintű monitoring). A stratégiai menedzsment szemléletében a célok teljesülésének rendszeres vizsgálata biztosítja, hogy a városfejlesztés és annak működési eredményei nem csupán utólagosan, hanem még folyamatában értékelhetővé váljanak, a fejlesztési folyamat pedig alkalmazkodhasson a belső és külső környezet esetleges módosulása által indukált változásokhoz.

Az indikátorok jellege

Az indikátorokkal szemben támasztott követelmények között megjelenik a specifikus jelleg, a mérhetőség, az adatelérhetőség, a megbízhatóság és a behatárolt időszakra vonatkozó jelleg. Összetettségük alapján lehetnek nyers abszolút számértékek, amelyek egyértelműen a vizsgálni kívánt jelenség egy bizonyos jellemzőjét mérik, vagy összetett (aggregált) mutatók, amelyek több jellemzőt integrálva alkotnak komplex indikátort. A stratégiaalkotás szempontjából azonban a legfontosabb típusai az előrehaladás volumene szerinti a kimeneti, az eredmény- és a hatásindikátorok.

Stratégiai szinten a kimeneti indikátorok jelentősége a leginkább elhanyagolható, hiszen ezek jellemzően egy-egy konkrét fejlesztés során létrehozott produktumot képesek számszerűsíteni. A stratégiaalkotás céljainak elérését inkább hatás- és eredményindikátorok alkalmazásával lehet szemléltetni. A hatásindikátorok szélesebb, átfogóbb képet tudnak nyújtani a vizsgált jelenségről, értékükben a változás viszonylag lassan következik be és több tényező is hat rájuk. Az eredményindikátorok átmenetet jelentenek a hatás- és a kimeneti indikátorok között, egy-egy témát magasabb szinten fednek le, mint a kimeneti indikátorok. A specifikus célhoz mindkét indikátor hozzárendelhető attól függően, mennyire részletesen került megfogalmazásra a specifikus cél. Pl. egy tematikus specifikus cél már kellően konkrét ahhoz, hogy eredményindikátorral kerüljön mérésre.

Az eredmény- és a hatásindikátorok lehetnek egyszerű fajlagos mutatók, de lehetnek összetett indikátorok is, amelyek több területről származó – a gazdaság, a társadalom, a környezet stb. területeire, ezek kapcsolataira reflektáló – információkat sűrítenek egyetlen mutatóba.

A mutatók kiválasztása

A hatékony monitorig előfeltétele a megfelelő indikátorok kiválasztása a program eredményeinek mérhetőségére, vagyis elengedhetetlen egy szakmailag jól megalapozott indikátorkészlet létrehozása.

Az indikátorok meghatározott nézőpont, normarendszer szerint kiválasztott értelmező mutatók, amelyek valamilyen jelenség, a környezet vagy terület állapotát, helyzetét, legfőbb jellemzőit mutatják be meghatározott nézőpontból, lehetőséget adva időbeli, térbeli összehasonlítások megtételére, a jelenségek pozitív és negatív változásainak bemutatására.

Fontos, hogy a kiválasztott mutató mérése a továbbiakban is biztosítható legyen, hiszen így garantálható, hogy a jelenség ugyanazon aspektusa kerül mérésre mindvégig, ezzel valóban a kívánt cél felé történő elmozdulás válik vizsgálhatóvá.

Minden egyes célhoz megtörtént legalább egy indikátor megjelölése, amellyel megítélésünk szerint a célok elérése a leghatékonyabban számszerűsíthető, egyben könnyen is mérhető. Ahogy az már említésre került, a stratégiai célok hatás-, a tematikus (rész)célok pedig hatás- vagy eredményindikátorokkal egyaránt számszerűsíthetők.

Az értékelési folyamat

A monitoring rendszer kialakításának több előfeltétele van. A legfontosabb, hogy milyen releváns mutatók kerülnek a rendszerbe, amelyek segítségével a stratégia eredményei számszerűsíthetők és követhetők, a másik pedig ezeknek a mutatóknak a mérési körülményei, az értékelési fázis és folyamatának megtervezése, vagyis a monitorozásban résztvevő szereplők/felelősök azonosítása, az adatgyűjtés és adatkezelés módszertanának meghatározása (adatmenedzsment).

7.2 Sellye Fejlesztési tervének indikátorrendszere

Az alábbi táblázatos formában bemutatásra kerülő indikátorokhoz részben közhiteles adatbázis (KSH, TeIR), részben pedig belső – önkormányzati - adatszolgáltatás biztosítja az inputot. Fontos megjegyezni, hogy az indikátorrendszer több eleme egyelőre kidolgozás alatt áll és jelenleg nem számszerűsíthető amiatt, hogy a város által vállalni tervezett fejlesztési teljesítményt nagyban befolyásolja a 2021-2027-es Uniós fejlesztési időszak forrásainak mértéke, elérhetősége, felhasználhatóságának módjai. A tervezés időszakában (2023. II-III. negyedév) ezen források kapcsán még nincsenek teljeskörű információk.

21. táblázat: Sellye Fejlesztési tervének indikátorrendszere

Célok	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Bázis-érték	Célérték 2030	Adat-forrás	Mérés módszere, gyakorisága
1. Erős térségi szerepkörrel rendelkező járásközpont							
1.1 A város és a térség elérhetőségének javítása	Javuló közúti infrastruktúra	<u>hatás/eredmény</u>	%	elégedettség mérés 2024	növekedés	lakossági és szervezeti kérdőívezés	önkormányzati adatszolgáltatás, 2030
	A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	<u>hatás/eredmény</u>	km	0	2	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, 2030
1.2 Térségi jelentőségű szolgáltatások erősítése	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló ellátások/szolgáltatások száma	<u>hatás/eredmény</u>	db	0	2	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások száma	<u>hatás/eredmény</u>	db	0	3	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
	Újonnan létrehozott vagy férőhelybővítéssel érintett szociális alapszolgáltatásokkal és gyermekjóléti alapellátásokkal rendelkező települések száma	<u>hatás/eredmény</u>	db	0	1	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
	A helyi társadalom általános egészségügyi állapota, életminősége	<u>hatás/eredmény</u>	%	elégedettség mérés 2024	növekedés	lakossági és szervezeti kérdőívezés	önkormányzati adatszolgáltatás, 2026 és 2030
1.3 - Gazdaság és foglalkoztatás terén a térségi jelentőségű meghatározó szerep erősítése	Újonnan kialakított/fejlesztett iparterület nagysága	<u>hatás/eredmény</u>	ha	0	0,5	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
	A helyi iparüzési adóból származó bevétel változása	<u>hatás/eredmény</u>	%	0	növekedés	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, évente
	A település gazdaságát érintő európai uniós támogatásokból és egyéb forrásokból finanszírozott fejlesztések száma	<u>hatás/eredmény</u>	db	0	5	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
	Vándorlási egyenleg	<u>hatás/eredmény</u>	‰	+3,8 (2021)	pozitív	TEIR, önkormányzat	TEIR, önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
1.4 - Hazai és nemzetközi kapcsolatok fejlesztése	Partnerségi együttműködési megállapodások száma hazai és nemzetközi önkormányzatokkal	<u>hatás/eredmény</u>	db	0	5	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
	Partnerségi rendezvények száma hazai és nemzetközi vonatkozásban	<u>hatás/eredmény</u>	db	0	7	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
	Alkalmazott marketingeszközök száma a fejlesztési időszakban	<u>hatás/eredmény</u>	db	0	2	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, évente

Célok	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Bázis-érték	Célérték 2030	Adat-forrás	Mérés módszere, gyakorisága
2. Megtartó, élhető, szolidáris, erős identitással rendelkező határmenti kisváros							
2.1 Esztétikus városkép erősítése, közterek funkcióinak és fenntarthatóságának fejlesztése	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	hatás/ <u>eredmény</u>	m ²	0	700	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra teljes hossza	hatás/ <u>eredmény</u>	km	0	0,5	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
	A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való elégedettség	hatás/ eredmény	%	elégedettség mérés 2024	növekedés	lakossági és szervezeti kérdőívezés	önkormányzati adatszolgáltatás, 2030
2.2 Közszolgáltató intézmények és szolgáltatások fejlesztése	Támogatásban részesülő önkormányzati tulajdonú vállalkozások száma	hatás/ <u>eredmény</u>	db	0	1	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások száma	hatás/ <u>eredmény</u>	db	0	2	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
	Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok száma	hatás/ <u>eredmény</u>	db	0	1	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
	Szociális ellátás minősége	hatás/ eredmény	%	elégedettség mérés 2024	növekedés	lakossági és szervezeti kérdőívezés	önkormányzati adatszolgáltatás, 2026 és 2030
2.3 Rekreációs célú fejlesztések	A helyi társadalom általános egészségügyi állapota, életminősége	hatás/ eredmény	%	elégedettség mérés 2024	növekedés	lakossági és szervezeti kérdőívezés	önkormányzati adatszolgáltatás, 2026 és 2030
	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	hatás/ <u>eredmény</u>	m ²	0	5.000	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
	A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való elégedettség	hatás/ eredmény	%	elégedettség mérés 2024	növekedés	lakossági és szervezeti kérdőívezés	önkormányzati adatszolgáltatás, 2026, 2030
2.4 Társadalmi jóllét, emberi kapcsolatok erősítése	A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma	hatás/ <u>eredmény</u>	fő	0	100	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
	A helyi társadalmi akciókba bevont személyek száma a fejlesztési időszakban	hatás/ <u>eredmény</u>	fő	0	300	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, évente
	A társadalmi kohéziót szolgáló események száma	hatás/ <u>eredmény</u>	db	0	10	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
	A helyi társadalmi akciókba bevont civil szervezetek száma	hatás/ <u>eredmény</u>	db	0	4	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
	Közbiztonsággal való lakossági elégedettség	hatás/ eredmény	%	elégedettség mérés 2024	növekedés	lakossági és szervezeti kérdőívezés	önkormányzati adatszolgáltatás, 2030

Célok	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Bázis-érték	Célérték 2030	Adat-forrás	Mérés módszere, gyakorisága
3. Környezettudatos, klímabarát település							
3.1 Zöldterületek és a természeti környezeti elemek fenntartható és klímatudatos fejlesztése	Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelületek nagysága a fejlesztési időszakban	hatás/ <u>eredmény</u>	m ²	0	1.500	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, évente
	Táji- és természeti erőforráson végzett beavatkozással érintett városi terület nagysága	hatás/ <u>eredmény</u>	m ²	0	5.000	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
3.2 Energiahatékonyság és energiatudatos település	Energiahatékonyságot növelő helyi energetikai beruházások száma a fejlesztési időszakban	hatás/ <u>eredmény</u>	db	0	5	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, évente
	Települési primer energiafelhasználás	hatás/ <u>eredmény</u>	kWh/év	nincs adat	csökkenés	önkormányzat, közművek	önkormányzati, közműszolgáltató adatszolgáltatás, évente
	Megtermelt megújuló energia	hatás/ <u>eredmény</u>	GJ/év	nincs adat	növekedés	önkormányzat, közművek	önkormányzati, közműszolgáltató adatszolgáltatás, évente
	Beavatkozással érintett városi közintézmények száma	hatás/ <u>eredmény</u>	db	0	5	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
	Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátás	hatás/ <u>eredmény</u>	CO ₂ t/év	nincs adat	csökkenés	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
3.3 Zöld és kék infrastruktúra fejlesztése	Beavatkozással érintett városi bel- és külterületi vízelvezető, illetve szennyvízhálózat rendszer hossza	hatás/ <u>eredmény</u>	fm	0	1.000	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
	Környezet védelméhez, zöldfelületek fejlesztéséhez köthető projektek száma a fejlesztési időszakban	hatás/ <u>eredmény</u>	db	0	5	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, évente
3.4 Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés	Javuló közúti infrastruktúra	hatás/ <u>eredmény</u>	%	elégedettség mérés 2023	növekedés	lakossági és szervezeti kérdőívezés	önkormányzati adatszolgáltatás, 2030
	Tömegközlekedési szolgáltatásokkal való lakossági elégedettség	hatás/ <u>eredmény</u>	%	elégedettség mérés 2023	növekedés	lakossági és szervezeti kérdőívezés	önkormányzati adatszolgáltatás, 2030
	A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	hatás/ <u>eredmény</u>	km	0	2	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente

Célok	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Bázis-érték	Célérték 2030	Adat-forrás	Mérés módszere, gyakorisága
4. Gazdaságilag prosperáló település							
4.1 Helyi gazdaság fejlesztése, foglalkoztatás ösztönzése	A helyi adóbevételekből származó önkormányzati bevétel változása	<u>hatás/eredmény</u>	%	8	növekedés	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, évente
	A település gazdaságát érintő európai uniós támogatások és egyéb forrásokból finanszírozott fejlesztések száma	<u>hatás/eredmény</u>	db	0	2	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétévente
	Nyilvántartott álláskeresői száma összesen	<u>hatás/eredmény</u>	fő	102	csökkenés	KSH, TelR, önkormányzat	KSH, önkormányzati adatszolgáltatás, évente
4.2 Barnamezős területek hasznosítása, befektetésre alkalmas területek kialakítása	Betelepült vállalkozások száma	<u>hatás/eredmény</u>	db	0	2	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, 2026 és 2030
	Gazdaságfejlesztési- és befektetésösztönző eszközök száma	<u>hatás/eredmény</u>	db	0	2	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, 2026 és 2030
4.3 Fenntartható turizmusfejlesztés, Sellye és a térség turisztikai látogatottságának növelése	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma	<u>hatás/eredmény</u>	db	0	3	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, évente
	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	<u>hatás/eredmény</u>	db	1	1	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, évente
	Vendégéjszakák számának változása a településen	<u>hatás/eredmény</u>	%	0	növekedés	KSH, önkormányzat	KSH, önkormányzati adatszolgáltatás, évente
	Turizmushoz köthető fejlesztési projektek száma a fejlesztési időszakban	<u>hatás/eredmény</u>	db	0	4	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétévente
	Turisztikai szolgáltatások számának változása	<u>hatás/eredmény</u>	db	0	2	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétévente

7.3 Az értékelési folyamat

Az eredményességet vizsgáló monitoring az önkormányzat saját belső adataira, valamint külső adatszolgáltatásra támaszkodik. A mérés alapját a kiindulási évben meghatározott bázisérték adja és kiemelendő az indikátorkészlet esetében a folyamatos adatszolgáltatás.

A monitoringhoz kapcsolódó legfontosabb feladatok

- a fenti indikátor-táblázat szerinti adatbázis létrehozása, folyamatos felülvizsgálat;
- az indikátorok aktuális értékének rögzítése a monitoring rendszerben;
- rendszeres kapcsolattartás a beavatkozások/projektek megvalósításért felelős személyekkel;
- éves monitoring jelentés készítése, amely tartalmazza az indokolt változtatásokat (javaslatok megfogalmazása a stratégia megvalósítását érintő folyamatokra és konkrét beavatkozásokra).

A monitoring folyamat szervezete

A Fejlesztési terv megvalósításáért felelős operatív szervezetnek (Polgármesteri Hivatal) a monitoringért felelős munkatársa(ka)t kell kijelölni (1-2 fő). A munkatárs feladata, hogy éves rendszerességgel elkészítse a megvalósítás folyamatáról szóló jelentést, azt az operatív szervezet vezetőjével (Polgármester) egyeztesse, aki a jelentést a döntéshozó (Képviselő-testület) elé terjeszti jóváhagyásra és a szükséges intézkedésekre vonatkozó döntések meghozatalára.

A monitoringért felelős munkatárs felel az előző pontban megfogalmazott legfontosabb feladatok ellátásáért. A monitoring felelőst a Polgármesteri Hivatal alábbi csoportjaiból kell kijelölni: műszaki, pályázati és/vagy pénzügyi csoport.

Az éves jelentés tartalma:

- A beavatkozások előkészítő feladatainak előrehaladása;
- A beavatkozások megvalósításának előrehaladása;
- A Fejlesztési terv megvalósításának előrehaladása, célok megvalósulása;
- A különböző folyamatokkal kapcsolatos problémák, esetleges szűk keresztmetszetek azonosítása;
- Javaslatok megfogalmazása, amelyek tartalmazzák a felelősök és határidők meghatározását is;
- A megvalósítás folyamatainak javítása érdekében fogantatott intézkedések leírása és értékelése (amennyiben történt ilyen az adott évben);
- A Fejlesztési tervben azonosított számszerűsített indikátorok;
- A megvalósításra fordított pénzügyi források alakulása.

8 MELLÉKLETEK

8.1 Fejlesztési tervlap

	KÖZIGAZGATÁSI HATÁR
	MEGLÉVŐ BELTERÜLETI HATÁR
	TERVEZETT BELTERÜLETI HATÁR
	AKCIÓTERÜLET HATÁRA
	AKCIÓTERÜLETI PROJEKT SORSZÁMA
	KULCSPROJEKT SORSZÁMA
	HÁLÓZATOS PROJEKT SORSZÁMA
	EGYÉB PROJEKT SORSZÁMA

	RÉGÉSZETI LELOHÉLY HATÁRA ÉS SZÁMA
TÁJ- ÉS TERMÉSZETVÉDELEM	
	NATURA 2000 TERÜLET
	ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT MASTERÜLETE
	ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT ÖKOLÓGIAI FOLYOSÓ
	TÁJKÉPVÉDELMI TERÜLET
	HELYI JELENTŐSÉGŰ TERMÉSZETVÉDELEM
TALAJ- ÉS VÍZVÉDELEM	
	KIVÁLÓ TERMŐHELYI ADOTTSÁGÚ SZÁNTÓ
	JÓ TERMŐHELYI ADOTTSÁGÚ SZÁNTÓ

KIALAKULT ÁLLAPOT	ELTÉRÉS
KÖZÜTI KÖZLEKEDÉSI TERÜLETEK	
	II. RENDŰ FŐÚT eltérés oka: BmTtT szerinti nyomvonallal
	ORSZÁGOS MELLÉKÚT, HELYI GYŰJTŐÚT (ELKERÜLŐ ÚT)
	TERSEGI KERÉKPÁRÚTVONAL eltérés oka: BmTtT szerinti nyomvonallal
	GYALOGOS TENGYELY
EGYÉB KÖZLEKEDÉSI TERÜLETEK	
	VASÚTTERÜLET
	SZINTBENI VASÚTI KERESZTVEZÉSD

ÁLLAKULT TERÜLET	FEJLESZTÉSSEL ÉRINTETT TERÜLET	
BEÉPÍTÉSRÉ SZÁNT TERÜLETEK		
LAKÓTERÜLETEK		
		KISVÁROSI LAKÓTERÜLET eltérés oka: hatályos terven kijelölt meg nem valósult fejlesztés (Ény4 lakóterület) távlati fejlesztés továbbra is napirenden
		KERTVÁROSI LAKÓTERÜLET eltérés oka: hatályos terven kijelölt meg nem valósult fejlesztés (Ény4 lakóterület) távlati fejlesztés továbbra is napirenden
VEGYES TERÜLETEK		
		TELEPÜLÉSKÖZPONTI VEGYES TERÜLET eltérés oka: fejlesztési terület
		INTÉZMÉNYI VEGYES TERÜLET (ZI ELEM)
GAZDASÁGI TERÜLETEK		
		KERESKEDELMI, SZOLGÁLTATÓI GAZDASÁGI TERÜLET eltérés oka: hatályos terven kijelölt meg nem valósult fejlesztés távlati fejlesztés továbbra is napirenden
		EGYÉB IPARI GAZDASÁGI TERÜLET eltérés oka: hatályos terven kijelölt meg nem valósult fejlesztés távlati fejlesztés továbbra is napirenden
ÜDÜLŐTERÜLET		
		HÉTVEGI HÁZAS TERÜLET eltérés oka: hatályos terven kijelölt meg nem valósult fejlesztés távlati fejlesztés továbbra is napirenden
KÜLÖNLEGES BEÉPÍTÉSRÉ SZÁNT TERÜLETEK		
		TEMETŐK TERÜLETE (ZI ELEM)
		SPORTOLÁSI CÉLÚ TERÜLET (ZI ELEM)
		TERMALFÜRDŐ TERÜLETE (ZI ELEM)
		TERMALFÜRDŐ CSÓNAKÁZÓ TÖ (ZI ELEM)
		KASTÉLYEGYÜTTÉST TÁVLATI TURISZTIKAI FEJLESZTÉS (ZI ELEM) eltérés oka: fejlesztési terület
		TERÜLET KERESKEDELMI, SZOLGÁLTATÁSI RENDELTESEK CELJÁRA eltérés oka: fejlesztési terület
		TERÜLET KERESKEDELMI, SZOLGÁLTATÁSI RENDELTESEK CELJÁRA eltérés oka: hatályos terven kijelölt meg nem valósult fejlesztés távlati fejlesztés továbbra is napirenden
		DEGENFORGALMI CÉLÚ TERÜLET eltérés oka: hatályos terven kijelölt meg nem valósult fejlesztés távlati fejlesztés továbbra is napirenden
		FELSŐMAJOR HELYI SAJÁTÓSSÁGOT HORDOZÓ TERÜLET
		SZENNYVIZTELEP, SZENNYVÍZKEZELŐ MŰTÁRGY TERÜLETE
		MEZŐGAZDASÁGI ÜZEMI TERÜLET eltérés oka: fejlesztési terület
BEÉPÍTÉSRÉ NEM SZÁNT TERÜLETEK		
		KÖZÜTI KÖZLEKEDÉSI TERÜLET
		KÖZMŰHELYEZÉSI TERÜLET
		HÍRKÖZLÉSI TERÜLET
ZÖLDTERÜLETEK		
		KÖZPARK (ZI ELEM)
		KÖZKERT (ZI ELEM) eltérés oka: hatályos terven kijelölt meg nem valósult fejlesztés távlati fejlesztés továbbra is napirenden
ERDŐTERÜLETEK		
		EGYÉB ERDŐTERÜLET (ZI ELEM) eltérés oka: fejlesztési terület
		VEDELMI CÉLÚ ERDŐTERÜLET (ZI ELEM) eltérés oka: fejlesztési terület cél az MaTtT-hez való igazodás
		REKREÁCIÓS CÉLÚ ERDŐTERÜLET eltérés oka: hatályos terven kijelölt meg nem valósult fejlesztés távlati fejlesztés továbbra is napirenden
MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK		
		ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET
		TÁJGAZDÁLKODÁSI MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET (ZI ELEM)
		TERMÉSZETKÖZELI TERÜLET (ZI ELEM)
		VÍZGAZDÁLKODÁSI TERÜLET (ZI ELEM)
KÜLÖNLEGES BEÉPÍTÉSRÉ NEM SZÁNT TERÜLETEK		
		VÁSÁRTÉRI TERÜLETE
		ARBORÉTUM TERÜLETE (ZI ELEM)
		HELYI SAJÁTÓSSÁGOT HORDOZÓ TERÜLET CSEMETERKERT
		MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK HASZNOSÍT

Sellye Város Önkormányzat Képviselő-testületének
a településfejlesztési tervről szóló
..... önkormányzati határozatához

KÉSZÜLT AZ ÁLLAMI ALAPADATOK FELHASZNÁLÁSÁVAL

KOKAS ÉS TÁRSAS TERVEZŐ KFT. ÉPÍTÉSI ÉS TELEPÉLTERVEZŐ IRODA			
Tel/Fax: 7623-330 TARTÓSZERZŐ:	Index: 7624 Pápa, Budapesti úti 1. sz. MUNKÁK MEGNEVEZÉSE:	Levelező: 1027 Pápa, Hahóhegyi út 66. TARTÓSZERZŐ:	E-mail: kocskas@proton.com ALÁÍRÁS:
SELLYE VÁROS TELEPÉLTERVE		TF-1 LEPTÉK:	
RAJZ MEGNEVEZÉSE:		M 1:10.000	
TELEPÉLÉSZERZÉSI TERVPL		DATUM:	
JELŐZMÉK: TTV-2301	2024.01.		2024.01.

8.2 Partnerség, kérdőívek, interjúk

8.2.1 Partnerség

Sellye Településterve (ezen belül Fejlesztési terve) és az ahhoz tartozó Megalapozó vizsgálat elkészítése során az alábbi partnerségi akciók valósultak meg a részvételi tervezés módszertanának alapul vétele mellett:

- lakosság bevonása kérdőíves felméréssel és az elkészült anyagok véleményezésének lehetőségével;
- személyes interjúk (mélyinterjúk) az Önkormányzattal közösen meghatározott személyekkel;
- szervezeti partnerek bevonása kérdőíves felméréssel és az elkészült anyagok véleményezésének lehetőségével;
- E-TÉR-ben történő egyeztetési folyamat a vonatkozó jogszabályokban meghatározott szervezetekkel és csoportokkal (ez részleteiben nem kerül bemutatásra jelen fejezet keretében).

Az egyes részmunkaanyagok véleményeztetése folyamatos volt, az Önkormányzat Képviselő-testületének 10/2022. (X. 28.) számú önkormányzati rendeletének megfelelően zajlott. Az egyes munkafázisok során a stratégiai és a tervezési munkacsoport folyamatos kétirányú kommunikációban dolgozott, a munkafázisok utáni társadalmasítás során az elkészült rész-anyagok pedig véleményezésre, kiegészítésre, több esetben pontosításra kerültek.

A partnerek folyamatos tájékoztatása Sellye város honlapján és facebook oldalán valósult meg, a szervezetek emellett közvetlen email-es értesítés útján is meg lettek keresve minden egyes partnerségi akció alkalmával.

Munkacsoportok

Stratégiai munkacsoport

A munkacsoport az Önkormányzat releváns szervezeti egységeinek vezetőiből és a Tervezői munkacsoport képviselőjéből áll. A munkacsoport a tervezés során operatív döntéselőkészítő munkát végez. Fontos a kezelhető méret, az elérhetőség, az összeférhetőség és az alapvető tájékozottság a feladatot és a város helyzetét illetően. Az tagok beosztásuknál, gazdasági vagy véleményformáló erejükénél fogva döntéshozói szereppel bírnak.

A munkacsoport tagjai:

- Nagy Attila polgármester
- Hamarics Réka osztályvezető, Településüzemeltetési és Fejlesztési Osztály
- Horváth Nóra osztályvezető, Pénzügyi Osztály
- Patkó László ügyvezető, Sellye Kommunális Kft.
- Béres István főépítész
- Vadász Krisztina projektvezető, MSB Fejlesztési Tanácsadó Zrt.

Tervezői munkacsoport

A tervezői csoport a rendelkezésre álló adatokból, információkból elkészíti a város jellemzését, valamint a résztvevők bevonásával kialakítja a város stratégiáját és az annak megvalósulása érdekében elvégzendő feladatokat.

A munkacsoport tagszervezetei:

- MSB Fejlesztési Tanácsadó Zrt. (Vadász Krisztina vezető tervező, Papp Zsófia és Cseke Bence vezető szakértők, kutatói feladatok: Pásztor Zsanett, Madár Miklós, Muth Benedek)
- Kokas és Társa Kft. (Pap Zsuzsa településtervező)
- Sellye Kommunális Kft. (Kocsis-Matoricz Adrienn -pályázatos elszámolási kérdések)

A tervezési folyamat során rendszeresen, de szükségszerűen került sor – jellemzően online formában – a munkacsoport egyeztetésekre. Ezek célja elsősorban a döntési pontokon a szükséges döntések meghozatala, a tervezési részterületek egymásra épülésének, koherenciájának biztosítása, az elkészült anyagok minőségbiztosításának előkészítése.

A Fejlesztési terv és az ahhoz kapcsolódó dokumentumok kidolgozása és megvalósítása során bevonandó potenciális partner-lista, mely a részvételi tervezés és a társadalmasítás alapjául szolgált, a következő:

Önkormányzati szervezeti egységek, részönkormányzatok

- Sellye Város Önkormányzat Polgármestere és a Képviselő-testület tagjai
- Jegyző
- Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal
- Horvát Nemzetiségi Önkormányzat
- Sellye Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Baranya Vármegyei Kormányhivatal Sellyei Járási Hivatal
- Sellyei Kommunális Beruházó és Szolgáltató Kft.

Társulások:

- Sellye Térségi Intézményi Társulás

Környező települések önkormányzatai:

- Csányoszló Község Önkormányzata
- Bogdása Község Önkormányzata
- Kákics Község Önkormányzata
- Drávaiványi Község Önkormányzata
- Sósvertike Község Önkormányzata

Egyéb szervezetek:

- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, TISZ Iroda
- Baranya Megyei Agárkamara elnök
- Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara
- Baranya Vármegyei Önkormányzat
- Baranya Vármegyei Kormányhivatal
- Nagy Csaba országgyűlési képviselő

Közszolgáltatók, intézmények

Egészségügyi intézmények és szociális ellátás:

- Az Ormánység Egészségéért Nonprofit Kft.
- Házi orvos:
 - o I. számú körzet: Dr. Végh Renáta (Ellátási terület: Sellye, Marócsa)
 - o II. számú körzet: Dr. Matancic Marianna (Ellátási terület: Sellye, Kákics, Okorág)
- Gyermekorvos: Dr. Kováts Katalin (Ellátási terület: Sellye, Kákics, Okorág, Marócsa)

- Fogászat:
 - o Sellye I. körzet: Dr. Hammel Inez Dorottya (Ellátási terület: Sellye, Besence, Csányoszró, Drávasztára, Gilvánfa, Kisasszonyfa, Nagycsány)
 - o Sellye II. körzet: Dr. Melis Béla (Ellátási terület: Sellye, Drávaiványi, Kákics, Magyarmecske, Magyartelek, Marócsa, Okorág, Sósvertike, Bogdása, Drávafok, Markóc, Drávakeresztúr, Felsőszentmárton)
- Védőnői szolgálat:
 - o Sellye I. körzet: Bienné Györe Zsuzsanna védőnő (Ellátási terület: Sellye, Marócsa)
 - o Sellye II. körzet: Frank Mártonné védőnő (Ellátási terület: Sellye, Kákics, Okorág)
 - o Ádám Rebeka (helyettes), (Ellátási terület: Marócsa, Sellye)
- Arany Sas Patika
- Szociális Háló Egyesület (Ápolási intézet)
- Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ
- Országos Mentőszolgálat
- Sellyei Egészségfejlesztési Iroda

Nevelési-, és oktatási intézmények:

- Ormánsági Tücsök Óvoda, Egységes Óvoda-Bölcsőde
- Kiss Géza Magyar- Horvát Kétnyelvű Nemzetiségi Általános Iskola
- Szigetvári Tankerületi Központ
- Pécsi Református Kollégium Technikuma és Szakképző Iskolája (korábban: Déli ASzC Sellyei Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium)
- Pedagógiai Szakszolgálat Sellye

Kulturális intézmények:

- Sellye Városi Művelődési Ház, Könyvtár és Muzeális Intézmény
- Vármegyei Múzeum

Egyéb szervezetek, szolgáltatók:

- OTP Bank Sellye
- Takarékbank Sellye
- Magyar Posta Zrt.
- Dél-Kom Nonprofit Kft.
- E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. (E.ON Ügyfélszolgálati Iroda)
- E.ON Dél-Dunántúli Gázhálózati Zrt.
- Baranya-Víz Zrt Szigetvári Üzemigazgatósága
- Siklói Rendőrkapitányság Sellyei Rendőrőrs (Siklós)
- Sellye Katasztrófavédelmi Őrs
- Sellye Városi Tűzoltó és Polgárőr Egyesület
- Yettel Magyarország Zrt.
- Vodafone Zrt.
- Magyar Telekom Nyrt.
- Digi Kft.
- Pannon Volán Zrt.
- MÁV-Start Zrt.
- Mecsekerdő Zrt.
- Nemzeti Park
- Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság

Turizmushoz kapcsolódó szervezetek, szolgáltatók

- Dél-Baranya Határmenti Települések Egyesülete
- Petra Vendégház
- Sorella Apartman
- Zita Apartman
- Sellyei Termálfürdő (SK Kft.)

Egyházak

- Sellyei Római Katolikus Plébánia
- Sellyei Református Egyházközség
- Hit Gyülekezete Sellye

Civil szervezetek

Egyesületek:

- Zaláta és Vidéke Horgász Egyesület
- Sellyei Horgász Egyesület
- VÁROSI SPORTKÖR SELLYE
- ZLATNE NOGE-Arany Lábak Néptáncgyűttes Egyesület
- Gróf Draskovich Iván Vadásztársaság
- Sellyei Shotokan Karate Sportegyesület
- "Sellyei Sportért"
- Sellye Városi Tűzoltó és Polgárőr Egyesület
- Ormánsági Erdész-Vadász-Lövész Egyesület
- Sellyei Tér-Erő Egyesület
- Szociális Háló Egyesület

Alapítványok:

- Bodonyi Nándor utcai Iskola Diákjaiért Alapítvány
- Baranyai Kisgazdaságokért Oktatási Kulturális és Mezőgazdasági Közhasznú Alapítvány, elnök: Nagy Attila
- Óvoda a Gyermekekért Alapítvány
- "Együtt az Idősekért" Közalapítvány

Vállalkozások

Legmagasabb bevétellel rendelkező helyi működő vállalkozások:

- AGROKÉMIA Sellye Zrt.
- O és R Építőipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
- SAMATO - Gyártó, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
- Drávamenti Áfész Általános Értékesítő Szövetkezet
- SELLYEI ARANY SAS PATIKA Bt.
- AGRO-BAKSA Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
- CSÖMÖLDÉR Építőipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
- O és R BETON PROJEKT Építőipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
- LABURNUM Erdészeti és Környezetvédelmi Kft.
- Deák Ferenc
- Dráva Ablak Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
- Boros Ferenc

- Szabó Gáborné
- Sellye Kommunális Beruházó és Szolgáltató Kft.
- Bozó Erdészeti Szolgáltató Kft.
- AZ ORMÁNSÁG EGÉSZSÉGÉÉRT NONPROFIT Kft.
- KARDOS Mezőgazdasági Termelő és Kereskedelmi Kft.
- HUNOR Sportkesztyű Gyártó Kft.
- Mozsi Major

Sellye Településterv (Fejlesztési terv) tervezési folyamata 2022. december 5.-én vette kezdetét Sellye Város Önkormányzat és az MSB Fejlesztési Tanácsadó Zrt. között létrejött Megbízási szerződés aláírásával.

8.2.2 Lakossági és szervezeti igényfelmérés

Az általános statisztikai és különböző fórumokon hozzáférhető adatok elemzése mellett a város helyzetértékelése kiegészült egy lakossági kérdőíves felméréssel és egy szervezeti adatkéréssel, továbbá ezek feldolgozásával.

A kapott válaszok segítséget nyújtottak abban, hogy az egyes vizsgálandó területekre, továbbá Sellye jövőképe, fejlesztési irányaira a megszólítottak szubjektív véleményén keresztül is rálátás nyíljon. A kérdőíves felméréssel célunk olyan aktuális információk gyűjtése volt, amelyek a lakosság jelenlegi elégedettségét és az általuk kívánatosnak tartott fejlesztési irányokat tükrözik.

A helyi társadalom álláspontját felmérő kérdőíves kutatás 2023.01.26.-2023.02.19. között zajlott. A szervezetek megkeresése, a kutatásban való részvételre irányuló közvetlen emailes felkérésük 2023. február 2-án történt meg, szintén február 19.-i válaszadási határidővel.

A kérdőívek, a beérkezett válaszok és azok kiértékelése Sellye Város Önkormányzatnál került iktatásra, a személyes/üzleti adatok védelme okán részleteiben itt nem ismertetjük őket.

A tervezési folyamat során - a partnerségi/részvételi tervezés módszertani elvárásainak megfelelően - mind a kutatási, mind a véleményezési, egyeztetési fázisban kapott információk, adatok, a beérkezett vélemények a Fejlesztési terv / Megalapozó vizsgálat releváns fejezeteiben felhasználásra, figyelembe vételre, beépítésre kerültek.

8.2.3 Mélyinterjúk

A részvételi tervezés másik fontos eszközének alkalmazása érdekében 2023. februárjában mélyinterjúkat készítettünk, az alábbi négy interjúalannal, az alábbi főbb témakörök vezérfonalán haladva:

- **Nagy Attila, Sellye város polgármestere** – Sellye jövőképe, céljai, térségi szerepe, kiemelt fejlesztési célterületek, társadalmi tényezők, civil szervezetek és szerepük, a település közszolgáltatási- és intézményellátottsága, vállalkozásfejlesztési és befektetés-ösztönzési politika, gazdasági helyzet, hiányzó stratégiák, irányítási tényező, szervezetfejlesztés
- **Junácsi András, a Baranya Vármegyei Közgyűlés alelnöke** –Sellye térségi szerepe, fejlődésének lehetséges útja(i), együttműködés lehetőségei, jövőképe, vármegyén belüli területi célok és a Sellyei járás lehetőségei, 2030-ig előttünk álló és prioritizált feladatok, konkrét fejlesztési célterületek

- **Kiss Endre, a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Baranya Vármegyei Igazgatóságának osztályvezetője** – Sellye térségi elérhetősége, fejlesztési tervek (Sellyéhez vezető úthálózat és Sellye belterületi közút felújítása, 67-es út határig történő meghosszabbítása, Dráva-híd építése, stb.), reálisan középtávon megvalósítható fejlesztések, források, esélyek, tapasztalatok
- **Patkó László, a Sellye Kommunális Kft. ügyvezetője** – Sellye jövőképe, lehetséges fejlesztési irányok, kitörési pontok, településfejlesztés és üzemeltetés forrásai, kapacitása, termálfürdő működtetése, turizmus adta lehetőségek kiaknázása, projektek megvalósító menedzsmentje, helyi szereplőkkel (pl. civil szervezetekkel, más vállalkozásokkal, intézményekkel) való együttműködés, működtető-ellátó infrastruktúra állapota és fejlesztési igényei, energiafüggetlenség, digitális átállás kérdései, települési konfliktusok, településkép, élhetőség

Ezen túlmenően - egy közvetlen megkereséssel és adatkéréssel induló - többbalkalmas egyeztetés történt a közelmúlt és a jelen szénhidrogén lelőhelyekkel kapcsolatos kutatásai eredményeként Sellyén talált **gáz- és olajmező termeltetésével megbízott gazdasági szervezettel**. Ennek célja a város jövőjét érintő fejlesztési és a szükséges rendezési/szabályozási irányok és nagyságrendek egyeztetése volt.

Az interjúk és egyeztetések dokumentumai, feljegyzései az Önkormányzatnál iktatásra kerültek, a személyes adatok védelme okán azonban részleteiben itt nem ismertetjük őket. Az interjúkon és egyeztetéseken elhangzottak a Fejlesztési terv releváns fejezeteiben felhasználásra/beépítésre kerültek.

8.3 Főépítési záróvélemény és jóváhagyó határozat

Sellye város új Településtervével – annak részeként a Fejlesztési tervvel - kapcsolatban keletkezett záró szakmai vélemény és végső önkormányzati jóváhagyó határozat:

- Baranya Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítési Iroda BA/40/00239-4/2024. iktatószámú záró szakmai véleménye, továbbá
- Sellye Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2024. március-n megtartott ülésén meghozott végső jóváhagyó határozata.

BARANYA VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

ÁLLAMI FŐÉPÍTÉSZI IRODA

Sellye Város Önkormányzata

Nagy Attila
Polgármester Úr

Iktatószám: BA/40/00239-4/2024.

Ügyintéző: Horváth Szabolcs
Tárgy: Sellye Város településtervének
készítése – záró szakmai vélemény

részére

Elektronikus úton továbbítva

Tisztelt Polgármester Úr!

Az államigazgatási véleményezés után a véglegesített tervdokumentációról a város **településtervének készítése** záró szakmai véleményezési eljárásában a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló **419/2021. (VII. 15.) Kormányrendelet 67. §** alapján foglalt jogkör szerint, a *környezeti értékelés, valamint a partnerségi és a véleményezési eljárás lezárásáról* szóló 6/2024. (I.24.) sz. Kt.-i határozat alapján a **végző szakmai véleményemet az alábbiakban adom meg:**

A tervi megoldásokkal az alábbiak szerint egyetértek, a véleményezési eljárással kapcsolatos általános észrevételeim figyelembe vételével a településterv (fejlesztési terv és rendezési terv) elfogadását javaslom az Önkormányzat számára.

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló **253/1997.(XII.20.) Kormányrendelet** (továbbiakban: **OTÉK**) **követelményeinél megengedőbb követelmények alkalmazásához (zöld cellák) hozzájárulok** az **OTÉK 111. § (2) bekezdése** szerinti jogkör alapján, a benyújtott kérelem és alátámasztó munkarész szerint a helyi építési szabályzat alábbi építési övezetei előírásai esetében:

Övezet jele	Építési övezet megnevezése	OTÉK legnagyobb beépíthetőség (%)	OTÉK legkisebb zöldfelület (%)	HÉSZ legnagyobb beépíthetőség (%)	HÉSZ legkisebb zöldfelület (%)	Indoklás OTÉK 111. § (2) bekezdés
K-Fm	különleges terület (Felsőmajor)	40	40	60	20	Kialakult állapot

7623 Pécs, József A. u. 10/B. II. emelet

☎: +36 72 795 744

✉: foepitesz@baranya.gov.hu

Honlap: www.kormanyhivatalok.hu

Lke-1, Lke-2, Lke-3	kertvárosias lakóterület	35	45	700 m2 kisebb telekméret esetén 40	45	Kialakult állapot
Vt-4	településközponti vegyes	80	10	90	0	Kialakult állapot

Az országos főépítész az EPAT/993-1/2024/TTFO ügyiratszámú véleményében az új beépítésre szánt területek kijelöléséhez hozzájárult.

Megállapítottam, hogy a benyújtott tervdokumentáció és annak mellékletei megfelelnek az **EljR. 67. § (3) bekezdésének** foglaltaknak, ezért a záró vélemény kiadásának akadálya nincs.

Az eljárás során egymással ellentétes, jogszabályn alapuló vélemény nem került ismertetésre, ezért egyeztető tárgyalás összehívására nem volt szükség.

A véleményezési eljárással kapcsolatos általános észrevételeim:

Az EljR. 67. § (9)-(10) bekezdése alapján „**az önkormányzat a településterv elfogadásáról a záró szakmai vélemény ismeretében dönt. A záró szakmai vélemény 6 hónapig érvényes**”.

Tájékoztatom, hogy **az országos jogrendnek megfelelően az elfogadott településrendezési tervet egységes szerkezetben a Nemzeti Jogszabálytár (www.njt.hu) Önkormányzati Rendeletek digitális felületére fel kell tölteni!**

Tájékoztatom, hogy az **EljR. 73 § (1) bekezdése** értelmében „**ha az állami főépítész vagy az eljárásban részt vevő államigazgatási szerv szerint az elfogadott településterv (...) jogszabályba ütközik, az E-TÉR-be történő feltöltéstől - feltöltés hiányában a helyben szokásos módon történő közzétételtől - számított 3 hónapon belül a fővárosi és vármegyei kormányhivatalnál - a polgármester egyidejű tájékoztatása mellett - törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményez.**

Tájékoztatom továbbá, hogy az **EljR. 74. § (1) bekezdése** szerint „**ha az önkormányzat szerint az állami főépítész által kiadott záró szakmai vélemény jogszabályba ütközik, a záró szakmai vélemény a megküldtéről számított 15 napon belül kezdeményezi a miniszternél a záró szakmai vélemény jogi szempontú vizsgálatát, a jogszabálysértés konkrét megjelölésével és a jogszabálysértést tartalmazó irat megküldésével.**

Pécs, elektronikus dátumbélyegző szerint.

Dr. Horváth Zoltán főispán felhatalmazásával kiadmányozta:

Lukáts István
állami főépítész

Meghozott KT határozat beszúrása ide!